

**Sprawozdanie o wypłacalności
i kondycji finansowej
Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes
S.A.
sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2016 roku.**

**Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej
Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.**

Towarzystwo Ubezpieczeń
Euler Hermes Spółka Akcyjna
ul. Chałubińskiego 98
00-807 Warszawa
tel. (22) 385 46 55
fax (22) 385 46 99
www.eulerhermes.pl

Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie,
XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego,
Nr KRS: 0000156966; NIP: 521-32-31-588; Wysokość kapitału
zakładowego: 17 400 000,00 zł; Wysokość kapitału zakładowego
wplaconego: 17 400 000,00 zł;
Siedziba: kraj Polska, woj. mazowieckie, powiat m.st. Warszawa,
gmina Warszawa, miejsc. Warszawa

strona 1 z 108

Spis treści

Kluczowe terminy i skróty	5
A. Działalność i wyniki operacyjne	10
A.1. Działalność	10
A.1.1. Informacje ogólne o TU Euler Hermes	10
A.1.2. Pozycja TU Euler Hermes S.A. w strukturze organizacyjnej grupy.....	11
A.1.3. Istotne linie biznesowe zakładu ubezpieczeń, obszary geograficzne	13
A.1.4. Istotne zdarzenia gospodarcze w okresie sprawozdawczym	14
A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej.....	15
A.2.1. Przepisanie grup ubezpieczeń, w których TU Euler Hermes S.A. prowadzi działalność do linii biznesowych Wyłączalność II	15
A.2.2. Przedstawienie wyniku z działalności ubezpieczeniowej w podziale na linie biznesowe.....	15
A.2.3. Przedstawienie wyniku z działalności ubezpieczeniowej w podziale na obszary geograficzne	16
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej).....	16
A.3.1. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej.....	16
A.3.2. Zyski i straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	17
A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności.....	17
A.5. Wszelkie inne informacje	18
B. System zarządzania	18
B.1. Ogólne informacje o systemie zarządzania	18
B.1.1. System zarządzania w TU Euler Hermes S.A.	18
B.1.2. Istotne zmiany systemu zarządzania w 2016 roku	26
B.1.3. Zasady wynagradzania w TU Euler Hermes S.A.....	27
B.1.4. Informacja dotycząca istotnych transakcji z udziałowcami w 2016 roku	28
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	28
B.2.1. Definicje.....	28
B.2.2. Zasady Kompetencji i Reputacji.....	29
B.2.3. Proces zapewniający odpowiednie podejście do kompetencji i reputacji.....	31
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA)	34
B.3.1. System zarządzania ryzykiem.....	34
B.3.2. Ocena własna ryzyka i wypłacalności (ORSA).....	37
B.4. System kontroli wewnętrznej.....	41
B.4.1. Opis systemu kontroli wewnętrznej.....	41
B.4.2. Funkcja zgodności z przepisami (compliance).....	44
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego.....	45

B.5.1.	Opis implementacji Funkcji audytu wewnętrznego w TU Euler Hermes S.A.....	45
B.5.2.	Niezależność i obiektywność Funkcji audytu wewnętrznego.....	45
B.6.	Funkcja aktuarialna	46
B.6.1.	Opis implementacji Funkcji aktuarialnej	46
B.6.2.	Zakres obowiązków Funkcji aktuarialnej	47
B.7.	Outsourcing.....	48
B.7.1.	Zasady outsourcingu w TU Euler Hermes.....	48
B.7.2.	Outsourcing Kluczowych funkcji.....	49
B.7.3.	Jurysdykcja, w której są zlokalizowani usługodawcy wykonujący wszelkie podstawowe lub ważne funkcje lub czynności operacyjne	50
C.	Profil ryzyka.....	50
C.1.	Ryzyko aktuarialne	52
C.2.	Ryzyko rynkowe	53
C.3.	Ryzyko kredytowe.....	55
C.4.	Ryzyko płynności.....	56
C.5.	Ryzyko operacyjne	57
C.6.	Pozostałe istotne ryzyka	58
C.6.1.	Ryzyko reputacyjne	58
C.6.2.	Ryzyko biznesowe	59
C.6.3.	Ryzyko strategiczne.....	59
C.7.	Wszelkie inne informacje	60
C.7.1.	Techniki ograniczania ryzyka	60
C.7.2.	Zasada „ostrożnego inwestora”	63
C.7.3.	Koncentracja ryzyk	64
C.7.4.	Testy warunków skrajnych	66
C.7.5.	Inne informacje	66
D.	Wycena do celów wypłacalności	67
D.1.	Aktywa.....	67
D.1.1.	Wycena aktywów do celów wypłacalności (MVBS) oraz na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego.....	67
D.1.2.	Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie wg PSR i MVBS	70
D.2.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.....	72
D.2.1.	Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	72
D.2.2.	Poziom niepewności związanej z wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.....	75
D.2.3.	Różnice pomiędzy metodyką wyceny rezerw do celów wypłacalności a metodyką wyceny rezerw na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego	76

D.2.4.	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (Kwoty należne z umów reasekuracji związane z rezerwami techniczno – ubezpieczeniowymi Wyłączalność II).....	79
D.2.5.	Wyliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – istotne zmiany w ciągu roku	79
D.3.	Inne zobowiązania	80
D.3.1	Zasady wyceny zobowiązań	80
D.3.2.	Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie wg PSR i MVBS	83
D.4.	Alternatywne metody wyceny	84
D.5.	Wszelkie inne informacje	85
E.	Zarządzanie kapitałem	86
E.1.	Środki własne	86
E.1.1.	Wykaz środków własnych	86
E.1.2.	Klasyfikacja środków własnych	86
E.1.3.	Strategia zarządzania kapitałem	87
E.2.	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	88
E.2.1.	Kapitałowy wymóg wypłacalności.....	88
E.2.2.	Minimalny wymóg kapitałowy.....	88
E.3.	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	89
E.4.	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.....	89
E.5.	Nie zgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	89
E.6.	Wszelkie inne informacje	89
F.	Spis tabel i rysunków.....	90
F.1.	Tabele.....	90
F.2.	Rysunki	90
G.	Załączniki do raportu	91

Kluczowe terminy i skróty

Terminy/skróty	Oznaczenie
ALM	Assets Liabilities Management – Zarządzanie aktywami i zobowiązaniami
BEL	Best Estimate Liabilities - Najlepsze oszacowanie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych
BSCR	Basic Solvency Capital Requirement - Podstawowy wymóg kapitałowy
CDC	Career Development Committee – Komitet rozwoju kariery
CEO	Chief Executive Officer - Prezes Zarządu
CFAO	Chief Financial and Administration Officer - Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Finansów i Administracji
DAC	Deferred aquisition cost - odroczone koszty akwizycji
DTA	Deferred Tax Assets - Odroczonego podatek dochodowy
DTL	Deferred Tax Liabilities - Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego
EH Re	Euler Hermes Reinsurance
EIOPA	European Insurance and Occpational Pensions Authority - Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych
ERM	Enterprise Risk Management - Zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie
HR	Human Resources
IBNR	Incurred but not Reported - Rezerwa na szkody zaistniałe, ale nie zgłoszone
IMMMR	Identification, Measuring, Managing, Monitoring Reporting - Proces Identyfikacji, Mierzenia, Zarządzania, Monitoringu i Raportowania
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
MBO	Management by objectives - zarządzanie przez cele
MCR	Minimum Capital Requirement - Minimalny wymóg wypłacalności
MMCD	Market Management, Commercial and Distribution - Pion Sprzedaży i Marketingu
MVBS	Market Value Balance Sheet - Bilans ekonomiczny w systemie Wypłacalność II
OREC	Operational Risk Event Capture - Rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego
ORSA	Own Risk and Solvency Assessment - Własna ocena ryzyka i wypłacalności
PSR	Polskie Standardy Rachunkowości
QS	Quota Share - Reasekuracja kwotowa

RCSA	Risk and Control Self Assessment - Proces identyfikacji i oceny ryzyk operacyjnych
RIC	Risk Information and Claims - Pion Ryzyka i Likwidacji Szkód
Rozporządzenie Delegowane = Akt Delegowany	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
Risk Capital	Kapitałowy Wymóg Wyłacalności
SCR	Solvency Capital Requirement - Kapitałowy wymóg wyłacalności
SFCR	Solvency and Financial Condition Report - Sprawozdanie na temat Wyłacalności i Kondycji Finansowej
SII	Wyłacalność II - Wyłacalność II (WII)
SL	Stop Loss - Umowa nieproporcjonalna
SST	Stress and Scenario Testing - Testy warunków skrajnych
TRA	Top Risk Assessment - Ocena największych ryzyk
Ustawa	Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015r.
XoL	Excess of Loss - Nadwyżka szkody

Podsumowanie

Podstawa prawna sporządzenia:

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 r. i za rok obrotowy zakończony tego dnia zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami:

- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 z dnia 10 listopada 2015 r. z późniejszymi zmianami) oraz
- tytułu I rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami).

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej zostało sporządzone w celu wypełnienia wymogów art. 284 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

System Wypłacalność II opiera się na trzech filarach obejmujących wyznaczenie bilansu ekonomicznego i kapitałowego wymogu wypłacalności, system zarządzania, w tym zarządzanie ryzykiem oraz nadzór ubezpieczeniowy i raportowanie. Filar trzeci jest podstawowym elementem stosunków między zakładem ubezpieczeń a jego interesariuszami, w tym nadzorcami oraz osobami trzecimi.

Oprócz wymogów sprawozdawczych i informacyjnych Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej Spółki sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 (dalej SFCR) zostało określone w Artykule 51 Dyrektywy, który to zobowiązuje zakłady ubezpieczeń do przygotowania i udostępnienia publicznie ww. raportu w ujęciu rocznym. SFCR został zaprojektowany jako podstawowe narzędzie dla ubezpieczycieli do ujawnienia danych wynikających z regulacji oraz stanowiący ważny dokument komunikacji.

W celu wypełnienia obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A., jako podmiot ubezpieczeniowy zobowiązany jest do przedstawienia niniejszego raportu zgodnie ze standardami i wymogami Artykułów 290 – 303 Aktu Delegowanego zawierającego odpowiednio:

- A. Opis działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.
- B. Opis systemu zarządzania

- C. Opis profilu ryzyka zakładu ubezpieczeń, w tym odrębnych opisów dla zdefiniowanych kategorii ryzyk
- D. Wycenę do celów wypłacalności aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych zobowiązań, podstaw i metod stosowanych do ich wyceny wraz z wyjaśnieniem wszelkich znacznych różnic w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do i ich wyceny w sprawozdaniu finansowym
- E. Opis zarządzania kapitałem w Towarzystwie Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Struktura sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej ma strukturę zgodną z załącznikiem XX do Rozporządzenia Delegowanego.

Informacje jakościowe i ilościowe ujawnione w niniejszym raporcie oparte są na zasadzie istotności zgodnie z Artykułem 291 Aktu Delegowanego oraz na danych i stanie faktycznym na koniec roku 2016. Wartości kwotowe zostały przedstawione w tysiącach złotych.

Na podstawie art. 288 Ustawy Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. ujawnia dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych, o których mowa w rozdziale 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. 2015, poz. 1348 ze zm.) z udziałem TU Euler Hermes:

Ilość spraw: 0 (słownie: zero)

Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. promuje rozwój biznesowy firm, bez względu na ich rozmiar bądź obszar działalności poprzez dostarczanie następujących rozwiązań:

- Ubezpieczenie należności, klasyfikowane, jako linia biznesu ubezpieczeń kredytu poręczeń (działalność podstawowa).

Podstawowym celem ubezpieczenia kredytu jest dostarczenie klientowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek braku płatności należności handlowych przez kontrahentów (odbiorców) ubezpieczającego. Jest to również strategiczne narzędzie pozwalające firmom lepiej zrozumieć ich klientów oraz ryzyka, które są z nimi związane. Ponadto, pozwala ono firmom bezpiecznie rozwijać się na nowych rynkach.

- Gwarancje ubezpieczeniowe, również klasyfikowane, jako linia biznesu ubezpieczeń kredytu i poręczeń.

Celem tych produktów jest zapewnienie osób trzecich, iż wykonawca kontraktu wypełni swoje zobowiązania względem nich.

Biorąc pod uwagę strukturę portfela Spółki, TU Euler Hermes jest ekspozycja głównie na ryzyko ubezpieczeniowe, które reprezentuje ryzyko kredytowe dłużników, jako że ochrona ubezpieczeniowa pokrywa ryzyko, iż nabywca staje się niewypłacalny bądź nie dokonuje zapłaty w uzgodnionym terminie. W celu prawidłowego zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, Spółka wprowadziła kompleksowy system oceny i monitorowania ryzyka. TU Euler Hermes stworzyło

dedykowane jednostki odpowiedzialne za analizę kondycji finansowej dłużników. W rezultacie kontrahentom przyznawany jest odpowiedni rating wiarygodności kredytowej, który jest podstawą do przyznania określonego limitu kredytowego. Kondycja finansowa kontrahentów jest stale monitorowana, a limity podlegają weryfikacji w zależności od aktualnej oceny ryzyka. Co więcej, TU Euler Hermes posiada zdywersyfikowany portfel ryzyk ubezpieczenia należności, co minimalizuje potencjalny wpływ szkód wynikających z niewypłacalności pojedynczego dłużnika, dekonunktury w określonym sektorze bądź zdarzenia kredytowego w danym kraju.

Zgodnie z analizami przeprowadzonymi przez TU Euler Hermes, rzeczywisty profil ryzyka Spółki nie odbiega w istotny sposób od założeń leżących u podstaw kalkulacji formuły standardowej. W związku z tym kapitał potrzebny do wypełnienia ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności jest równy wymogowi SCR, wyliczonemu w oparciu o metodologię formuły standardowej. Współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku wyliczony w oparciu o dostępne dane wynosi 124%.

W oparciu o wyniki analizy testów stresu (SST) oraz prognozowanych współczynników wypłacalności w kolejnych latach, poziom środków własnych Spółki jest wystarczający, aby zapewnić ciągłość funkcjonowania Spółki w zgodności z wymogami kapitałowymi również w przypadku zrealizowania się niekorzystnych scenariuszy stresowych.

Oprócz analizy ryzyk ilościowych, Spółka przeprowadziła ocenę odpowiednich ryzyk jakościowych w ramach procesu oceny największych ryzyk. W oparciu o przeprowadzone działania nie zostało zidentyfikowane zapotrzebowanie na dodatkowy kapitał, wykraczające poza wymóg wynikający z formuły standardowej.

W roku 2016 odnotowano w Towarzystwie istotne zmiany oparte głównie na zmianach personalnych w Zarządzie Spółki, jak również w Radzie Nadzorczej i Komitecie Audytu. Zmiany te zostały szczegółowo opisane w rozdziale B.1.2.

Poza zmianami personalnymi w systemie zarządzania regularnym zmianom ulegają procesy mające poprawić funkcjonowanie Spółki, podejmowanie przez nią odpowiednich decyzji biznesowych. Do takich zmian można zaliczyć tworzenie nowych lub modyfikowanie istniejących już w strukturze komitetów, tak aby zapewnić efektywność ich oddziaływania.

Wszelkie dane liczbowe zawarte w sprawozdaniu wykazane są w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej. Różnice pomiędzy sumą poszczególnych wierszy, a zaprezentowaną ich sumą kontrolną wynikają z zaokrągleń matematycznych.

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Informacje ogólne o TU Euler Hermes

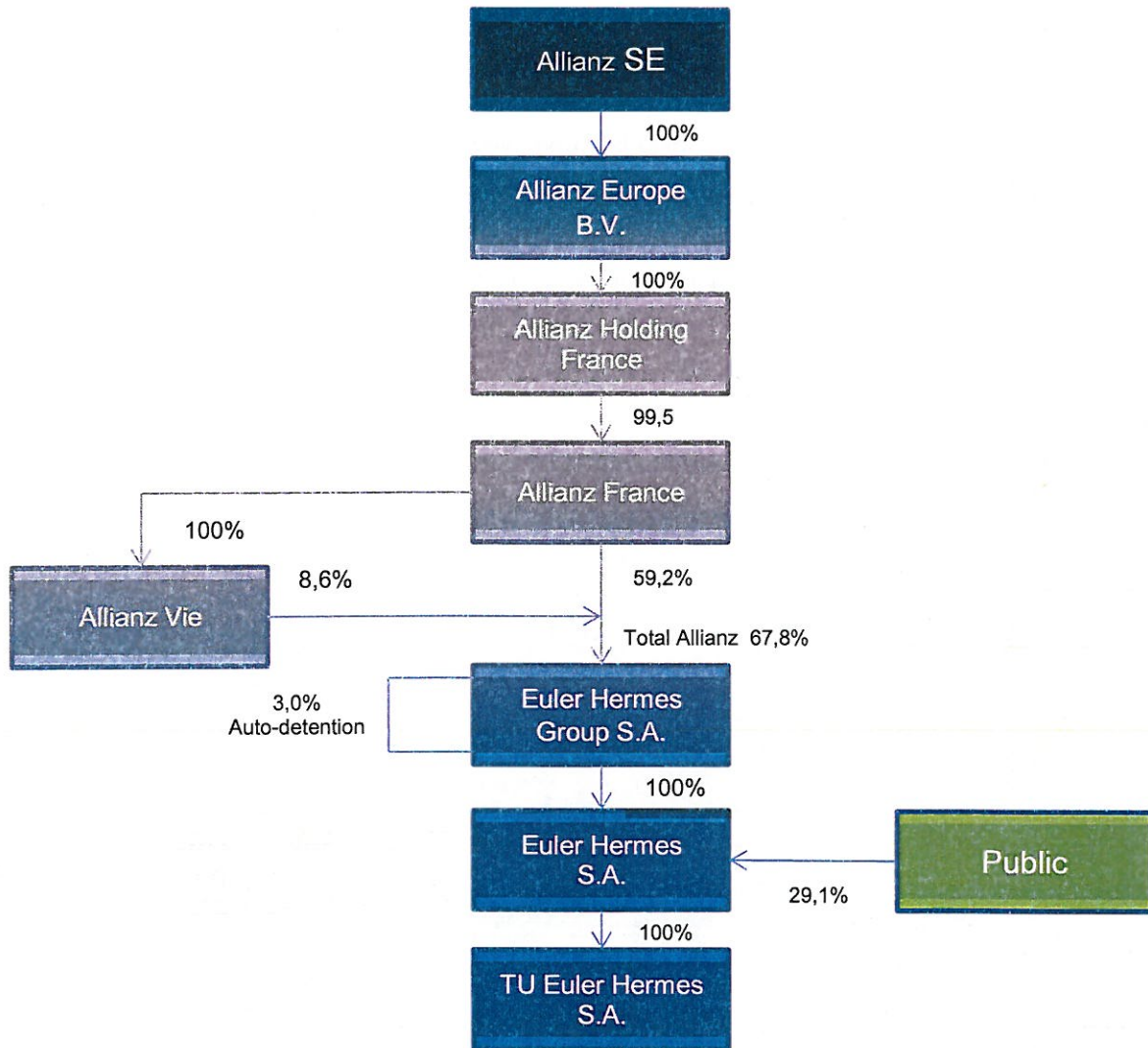
TU Euler Hermes jest częścią międzynarodowej grupy ubezpieczeniowo – finansowej, posiadającej w swojej ofercie produkty takie jak: ubezpieczenie należności handlowych, windykację wierzytelności i windykację sądową, gwarancje ubezpieczeniowe, ocenę kondycji finansowej podmiotów gospodarczych, sprzeniewierzenie. Grupa Euler Hermes w Polsce oferuje rozwiązania dopasowane do specyfiki i indywidualnych potrzeb firm prowadzących sprzedaż z odroczonym terminem płatności.

Rysunek 1 Dane adresowe Spółki

<p>Nazwa firmy i dane rejestrowe</p>	<p>Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. Al. Jerozolimskie 98 00-807 Warszawa www.eulerhermes.pl Nr KRS :0000156966, NIP 521-32-31-588</p>
<p>Organ nadzorujący</p>	<p>Komisja Nadzoru Finansowego Plac Powstańców Warszawy 1 00-030 Warszawa</p>
<p>Organ nadzorujący Grupę Euler Hermes</p>	<p>National Bank of Belgium (NBB) Boulevard de Belaimont 14 1000 Brussels, Belgium</p>
<p>Audytor</p>	<p>KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa Ul. Inflancka 4A 00-001 Warszawa Jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wpisanym na listę pod numerem 3546 Biegły rewident: Marcin Dymek nr. ewidencyjny 9899</p>

A.1.2. Pozycja TU Euler Hermes S.A. w strukturze organizacyjnej grupy

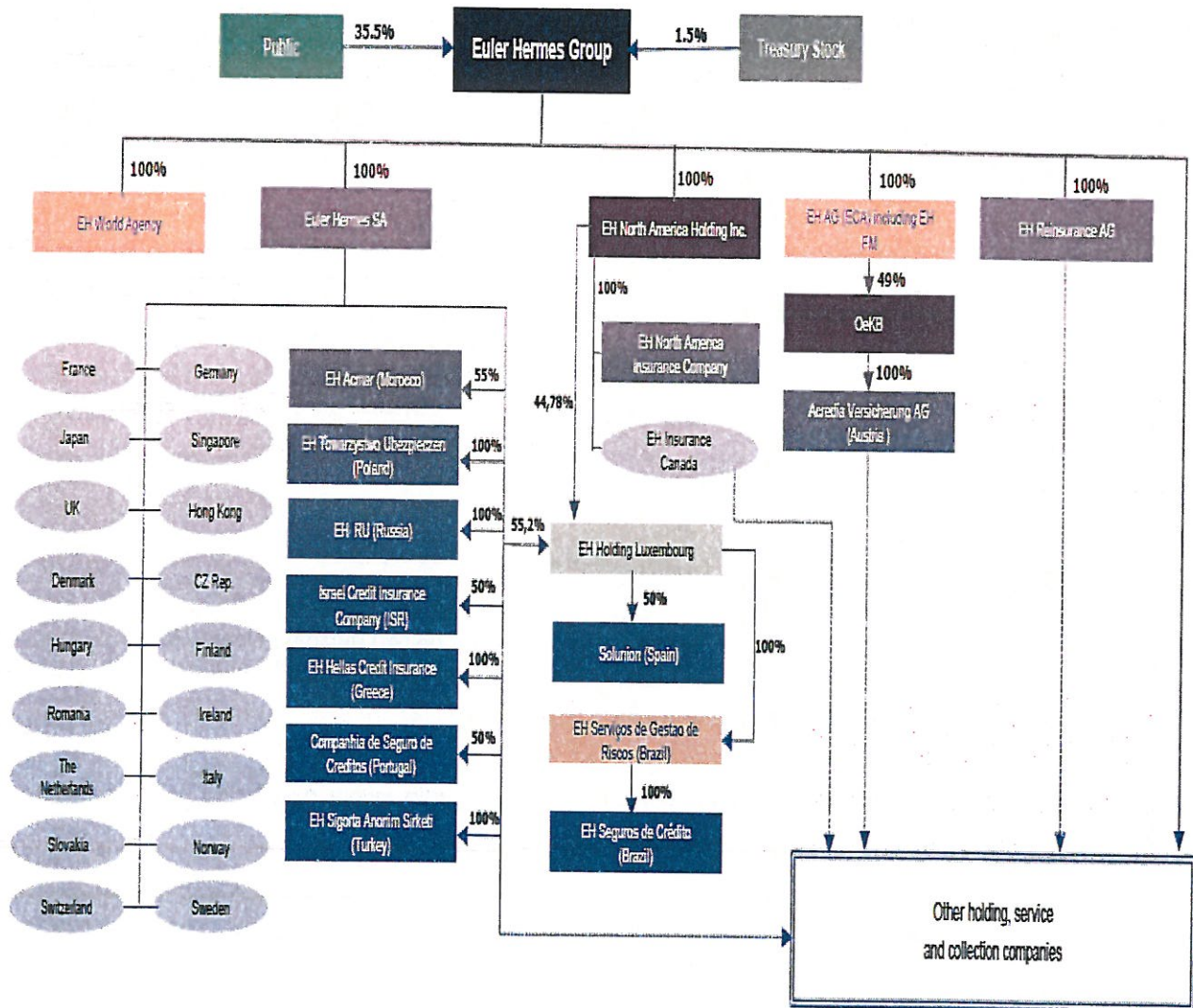
Rysunek 2 Struktura organizacyjna Grupy Allianz i Euler Hermes

Uproszczona struktura Grupy Euler Hermes

Poniższy schemat organizacyjny przedstawia uproszczoną organizację głównych firm wchodzących w skład Grupy Euler Hermes na dzień 31 grudnia 2016. Grupa Euler Hermes obecna jest na całym świecie poprzez system firm ubezpieczeniowych oraz oddziałów i firm serwisowych.

Rysunek 3 Struktura Grupy Euler Hermes

A.1.3. Istotne linie biznesowe zakładu ubezpieczeń, obszary geograficzne

W portfelu ubezpieczeniowym Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. znajdują się obecnie produkty wchodzące w skład 4 grup ubezpieczeń, które zostały następująco przyporządkowane wg linii biznesowych Wyłączalność II:

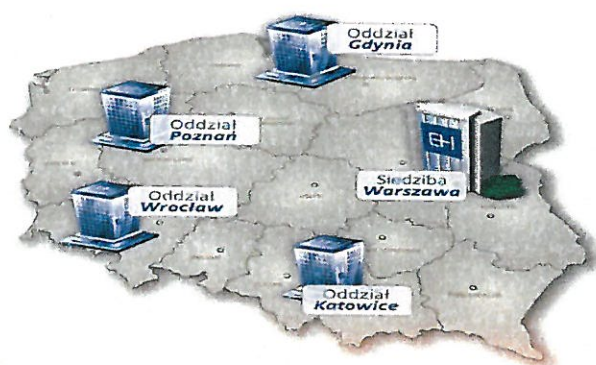
Grupa i rodzaj ubezpieczeń zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	Linia biznesowa zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia delegowanego
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	Grupa ta ze względu na poziom istotności i materialności nie jest wydzielona w ramach Wyłączalności II, natomiast zarówno w kalkulacji jak i prezentacji Towarzystwo uwzględnia je w linii biznesowej 9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
14. Ubezpieczenia kredytu	9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
15. Gwarancja ubezpieczeniowa	9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
16. Ubezpieczenia ryzyk finansowych	Grupa ta ze względu na poziom istotności i materialności nie jest wydzielone w ramach Wyłączalności II, natomiast zarówno w kalkulacji jak i prezentacji Towarzystwo uwzględnia je w linii biznesowej 9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń

Tabela 1 Podział na grupy i rodzaj ubezpieczeń w TU Euler Hermes

Biorąc pod uwagę powyższe informacje Towarzystwo przypisało swoją działalność do jednej linii biznesowej wg Wyłączalności II - **Ubezpieczenia kredytów i poręczeń**

TU Euler Hermes S.A. prowadzi działalność na terenie Polski poprzez warszawską centralę i cztery oddziały terenowe, zgodnie z poniższym grafem.

Rysunek 4 Rozlokowanie oddziałów TU Euler Hermes na terenie Polski

W działalności Towarzystwa nie występują istotne obszary geograficzne, stąd wszelkie dane prezentowane są jako działalność na terenie Polski.

A.1.4. Istotne zdarzenia gospodarcze w okresie sprawozdawczym

Towarzystwo dokonało zmian zasad rachunkowości od dnia 01.01.2016. w obszarach podejścia do produktu ubezpieczenia należności. Przyczyną zmian było ujednoczenie zasad wyceny poszczególnych pozycji wynikowych prezentowanych na potrzeby raportowania grupowego, Wyłącalności II, jak również zmian w podejściu do rozliczeń wynikających z zawartych umów reasekuracyjnych. Zastosowane obecnie podejście umożliwia przygotowanie sprawozdań finansowych w zależności od wymogów przepisów prawa.

Istotnych zmian w systemie zarządzania ryzykiem w roku 2016 roku nie było.

Wszelkie zmiany dotyczące Rady Nadzorczej i Zarządu zostały opisane w punkcie B.1.2.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

A.2.1. Przepisanie grup ubezpieczeń, w których TU Euler Hermes S.A. prowadzi działalność do linii biznesowych Wyłączalność II

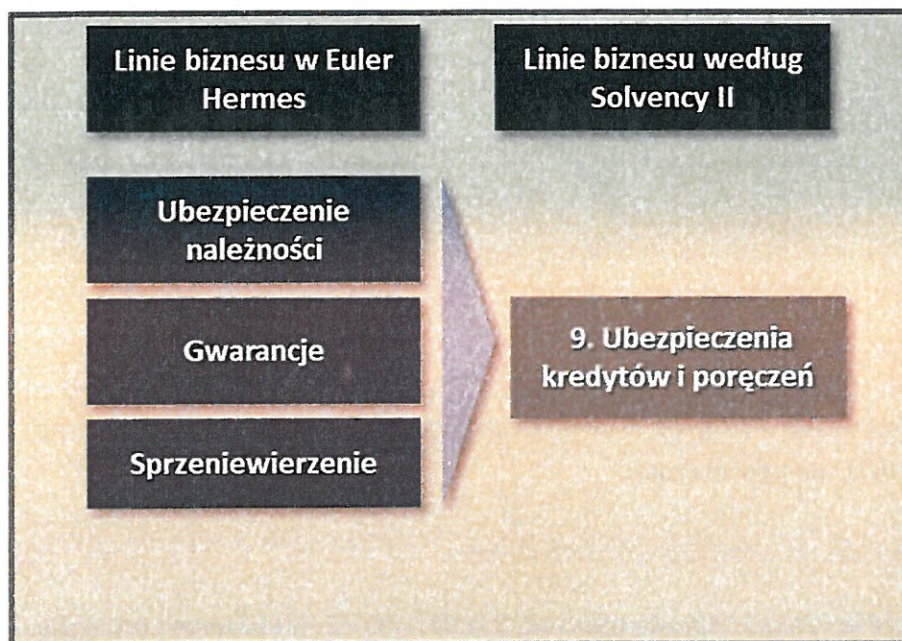

Tabela 2 Linie biznesu w TU Euler Hermes

Towarzystwo przypisało swoją działalność do jednej linii biznesowej wg Wyłączalności II - **Ubezpieczenia kredytów i poręczeń**

A.2.2. Przedstawienie wyniku z działalności ubezpieczeniowej w podziale na linie biznesowe

Poniższa tabela zawiera dane liczbowe w tysiącach złotych za okres bieżący od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. oraz dane liczbowe za poprzedni okres sprawozdawczy od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

Tabela przedstawia wynik z działalności ubezpieczeniowej wg linii biznesowych zgodnie ze sprawozdaniem lokalnym wg polskich standardów rachunkowości 9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń

Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Okres bieżący	Zmiana
Składki	55 372	53 635	-1 737
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	26 046	27 323	1 278
Odszkodowania i świadczenia	28 761	31 133	2 372
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	6 630	6 310	-321

Koszty działalności ubezpieczeniowej	11 681	30 246	18 566
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	20 479	19 114	-1 365
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	9 872	-10 059	-19 932
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	3 994	4 215	221

Tabela 3 Wynik z działalności ubezpieczeniowej wg 9 linii ubezpieczenia wg Wypłacalność II

Główne zmiany powyższych pozycji i ich przyczyny:

Koszty działalności ubezpieczeniowej:

- zmiana stawek prowizji brokerskich oraz zwiększonego udziału pośredników w portfelu umów;
- podwyższone koszty administracyjne;
- spadek wysokości prowizji reasekuracyjnej;

Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka):

- wzrost kosztów działalności ubezpieczeniowej zgodnie z powyższym opisem;
- spadek wyniku z działalności ubezpieczeniowej w grupie 14 – ubezpieczeń kredytu.

A.2.3. Przedstawienie wyniku z działalności ubezpieczeniowej w podziale na obszary geograficzne

Towarzystwo prowadzi działalność na terenie Polski, stąd wynik z działalności ubezpieczeniowej dla tego obszaru geograficznego prezentowany jest jak w tabeli pkt.A.2.2.

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

A.3.1. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej

Poniższa tabela przedstawia koszty i przychody w podziale na poszczególne grupy aktywów:

Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Okres bieżący	Zmiana
Przychody z lokat	6 697	5 666	-1 031
Obligacje państwowe	6 288	5 275	-1 013
Depozyty	409	391	-18
Koszty działalności lokacyjnej	179	292	113
Obligacje państwowe	124	256	132
Depozyty	55	36	-19
Niezrealizowane straty na obligacjach państwowych	80	0	-80

Wynik z działalności inwestycyjnej	6 438	5 374	-1 064
---	-------	-------	--------

Tabela 4 Przychody i koszty z działalności lokacyjnej

Na spadek wyniku z działalności inwestycyjnej główny wpływ ma spadek efektywnych stóp procentowych obligacji skarbowych.

A.3.2. Zyski i straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym

W tabeli wykazano kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych kwalifikowanych, jako aktywa dostępne do sprzedaży. Pozycja ta prezentuje różnicę pomiędzy wyceną wg wartości godziwej a skorygowaną ceną nabycia.

Wyszczególnienie	początek okresu	koniec okresu	Zmiana
Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych	1 200	-1 460	-2 660

Tabela 5 Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych

Towarzystwo nie posiada inwestycji związanych z sekuryzacją.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

W tabeli poniżej przedstawione są przychody i koszty operacyjne nie ujęte w wyniku z działalności ubezpieczeniowej i lokacyjnej

Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Okres bieżący	Zmiana
Pozostałe przychody operacyjne	278	598	320
Pozostałe koszty operacyjne	495	2 683	2188

Tabela 6 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Wzrost pozycji w okresie bieżącym wynika głównie z:

1. Przychodów z tytułu różnic kursowych wycen poszczególnych pozycji aktywów i pasywów – wahania kursu euro;
2. Dodatkowych kosztów:
  - 2.1. Podatek od aktywów - ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych;
  - 2.2. Odsetki od pożyczki podporządkowanej;
  - 2.3. Różnice kursowe z wyceny pożyczki;

Spółka w roku 2016 nie posiadała ustaleń leasingowych.

A.5. Wszelkie inne informacje

W okresie bieżącym, nie wystąpiły żadne zdarzenia nadzwyczajnych zysków i strat.

B. System zarządzania

B.1. Ogólne informacje o systemie zarządzania

B.1.1. System zarządzania w TU Euler Hermes S.A.

Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. posiada system zarządzania odzwierciedlający stosowane przez Spółkę następujące zasady:

- 1) Towarzystwo posiada jedyne akcjonariusza – spółkę Euler Hermes Société Anonyme z siedzibą w Brukseli, która posiada należyłą reputację oraz dobrą sytuację finansową, a także wykonuje swoje prawa z tytułu posiadanych akcji w sposób umożliwiający należyte i ostrożne zarządzanie Spółką,
- 2) Towarzystwo przyjęło przejrzystą i adekwatną do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz podejmowanego ryzyka strukturę zarządzania, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone,
- 3) Towarzystwo określiło kompetencje i zakres obowiązków każdego pionu i biura, sporządziło procedury, regulaminy oraz ramy raportowania i czuwa nad ich stosowaniem,
- 4) Zarząd Towarzystwa jest wieloosobowy i działa w sposób kolegialny, przy czym poszczególnym członkom Zarządu przydzielono w sposób przejrzysty i jednoznaczny obszary działalności Spółki, za który ponoszą odpowiedzialność i nim zarządzają,
- 5) Organem nadzorującym Towarzystwa jest Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad sprawami zakładu ubezpieczeń kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Spółki,
- 6) Towarzystwo dysponuje odpowiednią kadrą zarządzającą i kierowniczą, której członkowie cechują się dużą kompetentnością i zaangażowaniem oraz posiadają reputację, doświadczenie i wiedzę niezbędne do wykonywania powierzonych im zadań,
- 7) Towarzystwo przyjęło politykę wynagradzania dla osób zarządzających Spółką, która wpisuje się w jej długoterminowe cele i wartości,
- 8) Towarzystwo określiło strategiczne cele i wartości, które są realizowane we wszystkich obszarach działalności Spółki, w tym przyjęło wewnętrzny kodeks postępowania i środki umożliwiające rozwiązywanie konfliktów interesu,

- 9) Zarząd w sposób należyty prowadzi sprawy Spółki, właściwie zarządza strukturą operacyjną, a także identyfikuje ryzyka związane ze świadczonymi usługami ubezpieczeniowymi,
- 10) Towarzystwo gwarantuje swoim klientom komunikację i informację w zakresie zasad stosowanych w zarządzaniu i nadzorze Spółki.

Całość zadań związanych z zarządzaniem i nadzorowaniem Towarzystwa została powierzona dwóm organom Spółki – Radzie Nadzorczej i Zarządowi.

Rada Nadzorcza jest organem sprawującym nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku składała się z pięciu członków, w których skład wchodził:

- 1) Pan Fabrice Desnos, jako Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Pan Antoine George, jako Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- 3) Pani Marine Bochet, jako Członek Rady Nadzorczej,
- 4) Pan Milo Bogaerts, jako Członek Rady Nadzorczej,
- 5) Pani Monika Nachyła, jako Członek Rady Nadzorczej – członek niezależny.

Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności kolegialnie na odbywanych posiedzeniach, zwoływanych w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż cztery razy w roku obrotowym. Pracami Rady Nadzorczej kieruje jej Przewodniczący. Posiedzenia z własnej inicjatywy zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub inna osoba przez niego wyznaczona, bądź na wniosek każdego z członków Rady Nadzorczej lub Zarządu.

Głównymi obowiązkami i kompetencjami Rady Nadzorczej są:

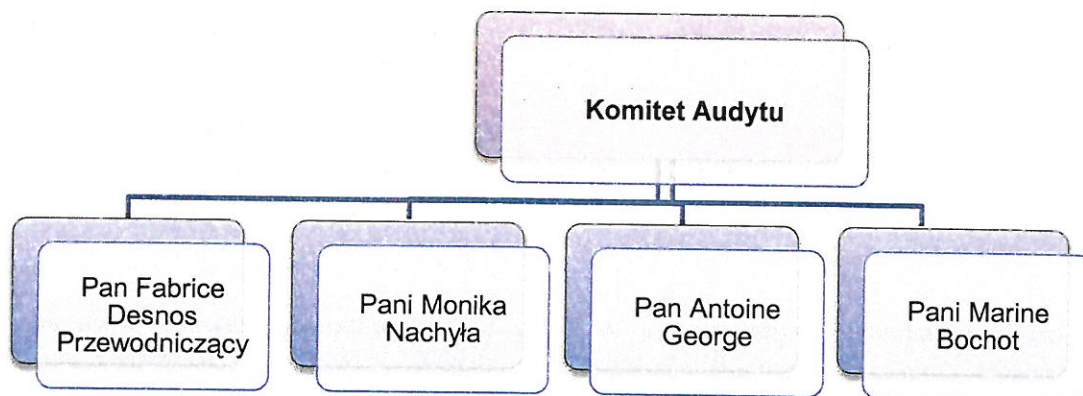
- 1) Zatwierdzanie rocznego budżetu Spółki,
- 2) Badanie i ocena sprawozdania finansowego po zakończeniu każdego roku obrotowego, w tym: bilansu oraz rachunku zysku i strat, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym,
- 3) Badanie i ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym,
- 4) Badanie i ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku i pokrycia strat,
- 5) Składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdań i wniosków Zarządu,
- 6) Powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
- 7) Ustalanie zasad wynagradzania dla członków Zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy,
- 8) Uchwalenie Regulaminu Zarządu,
- 9) Udzielenie zgody Zarządowi na podejmowanie strategicznych działań przez Spółkę.

Ciałem konsultacyjno – doradczym dla Rady Nadzorczej jest Komitet Audytu, który:

- a) Monitoruje proces sprawozdawczości finansowej,
- b) Monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- c) Monitoruje wykonywanie czynności rewizji finansowej,
- d) Monitoruje niezależność biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Zmiany w składzie Komitetu Audytu w roku 2016 oraz po dacie bilansowej zostały opisane w punkcie B.1.2. niniejszego sprawozdania. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Komitetu Audytu wchodziły następujące osoby:

Rysunek 5 Skład Komitetu Audytu

Organem zarządzającym i wykonawczym Spółki jest Zarząd, który działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w tym przede wszystkim Kodeksu spółek handlowych, Statutu Spółki oraz Regulaminu Zarządu.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Do zadań Zarządu należą wszystkie sprawy niezatrzymane do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej, w szczególności:

- a) Sporządzanie sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy,
- b) sporządzanie wniosków w kwestii podziału zysku i pokrycia strat,
- c) sporządzanie rocznego i trzyletniego planu budżetowego oraz sprawozdania z jego wykonania,
- d) zwoływanie Walnego Zgromadzenia,
- e) ustalanie szczególnych i ogólnych warunków ubezpieczenia,
- f) rozpatrywanie skarg i odwołań wnoszonych przez ubezpieczających lub osoby uprawnione;

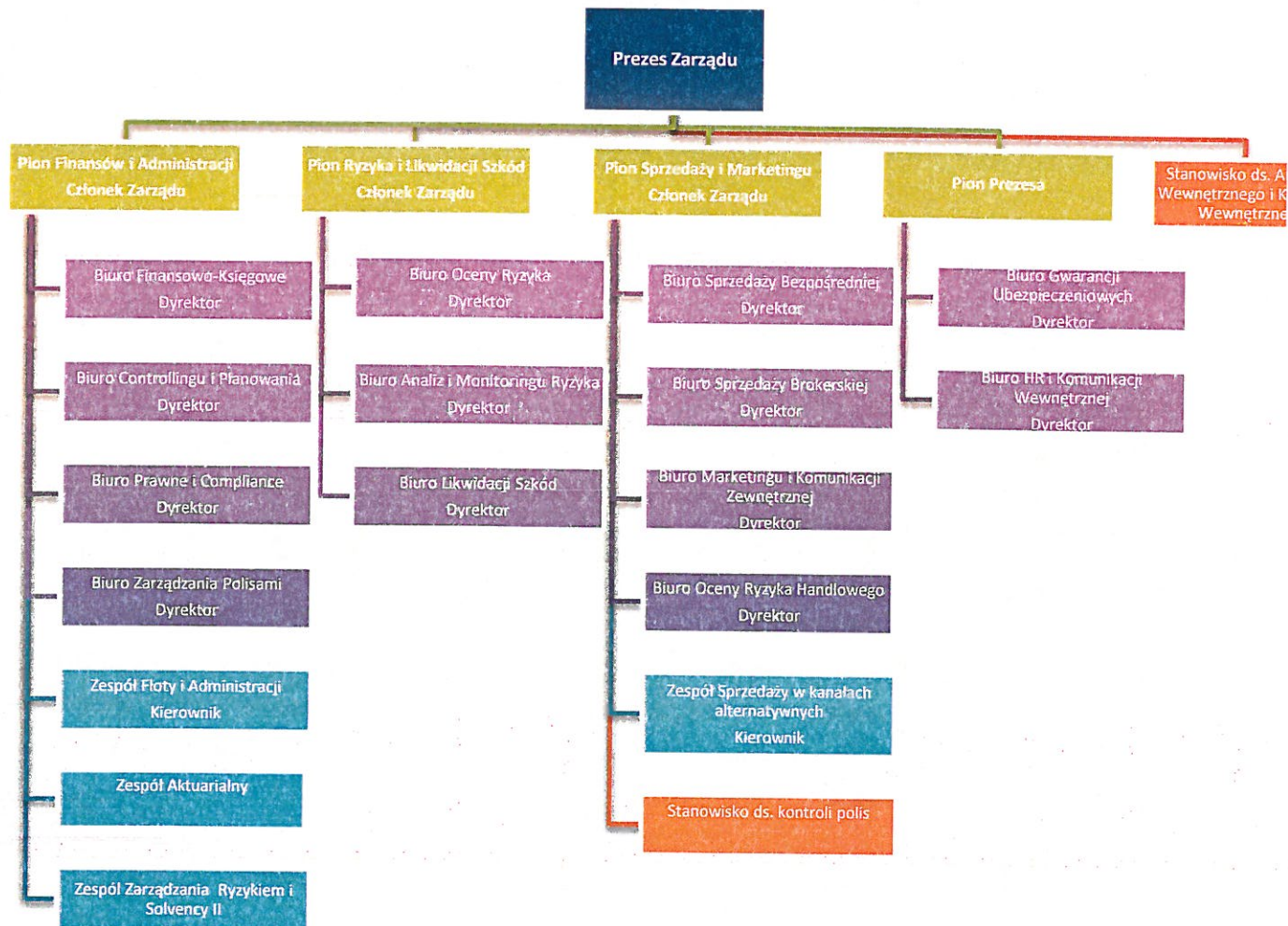
W skład Zarządu Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2016 roku wchodziły osoby wymienione poniżej, natomiast zmiany w Zarządzie zostały opisane w punkcie B.1.2.:

Rysunek 6 Struktura Zarządu TU Euler Hermes

Zakład ustanowił strukturę organizacyjną, w której zakresy odpowiedzialności, procedury decyzyjne, ścieżki raportowania oraz alokacja funkcji i obowiązków zostały określone w sposób jasny i przejrzysty na wszystkich szczeblach organizacyjnych zakładu ubezpieczeń. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa są pionory a w ramach pionów biura wykonujące samodzielnie określoną część zadań Spółki. Pionory podlegają bezpośrednio odpowiednim członkom Zarządu w ramach pełnionych przez nich funkcji i obowiązków, co obrazuje poniższa grafika.

Rysunek 7 Struktura organizacyjna TU Euler Hermes

B.1.1.1. Kluczowe funkcje

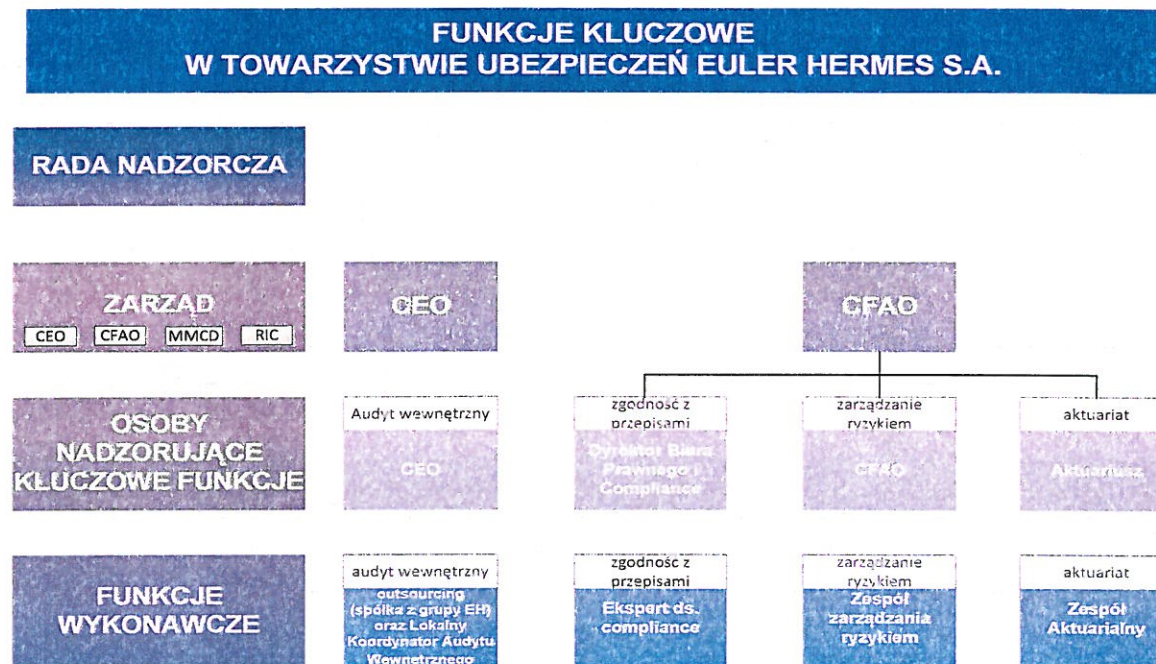
W celu zapewnienia prawidłowego i obiektywnego zarządzania Spółką w ramach systemu zarządzania Spółka – zgodnie z wymogami Wyłączalność II – wyróżniła następujące Kluczowe Funkcje Ustawowe:

- funkcję zgodności z przepisami (compliance),
- funkcję audytu wewnętrznego,
- funkcję zarządzania ryzykiem,

- funkcję aktuariálną.

Rozmieszczenie niniejszych funkcji w strukturze Spółki obrazuje poniższy diagram:

Rysunek 8 Funkcje kluczowe w TU Euler Hermes

Funkcja zgodności z przepisami (compliance) m.in. doradza Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zgodności wykonywanej działalności z przepisami prawa, ocenia wpływ wszelkich zmian stanu prawnego na operacje zakładu ubezpieczeń oraz określa i ocenia ryzyka związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa oraz regulacji i polityk wewnętrznych Towarzystwa, Grupy Euler Hermes i grupy Allianz.

Funkcja audytu wewnętrznego jest funkcją niezależną i obiektywną, dokonuje oceny procesów przestrzegania wymogów prawa, procedur i zasad zarządzania; pomaga w osiągnięciu zakładanych celów poprzez niezależną, systematyczną ocenę efektywności zarządzania ryzykiem, adekwatności i efektywności funkcjonowania kontroli wewnętrznej i procesów zarządczych; ustanawia, wdraża i utrzymuje przedstawił Zarządowi, Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu plan audytu oraz raportuje powyższym organom wyniki swojej pracy, jak również stan wykonania zaleconych rekomendacji.

Funkcja zarządzania ryzykiem zapewnia min. skuteczne funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, jego monitorowanie, jak również monitorowanie ogólnego profilu ryzyka całego Towarzystwa w ścisłej współpracy z pozostałymi funkcjami.

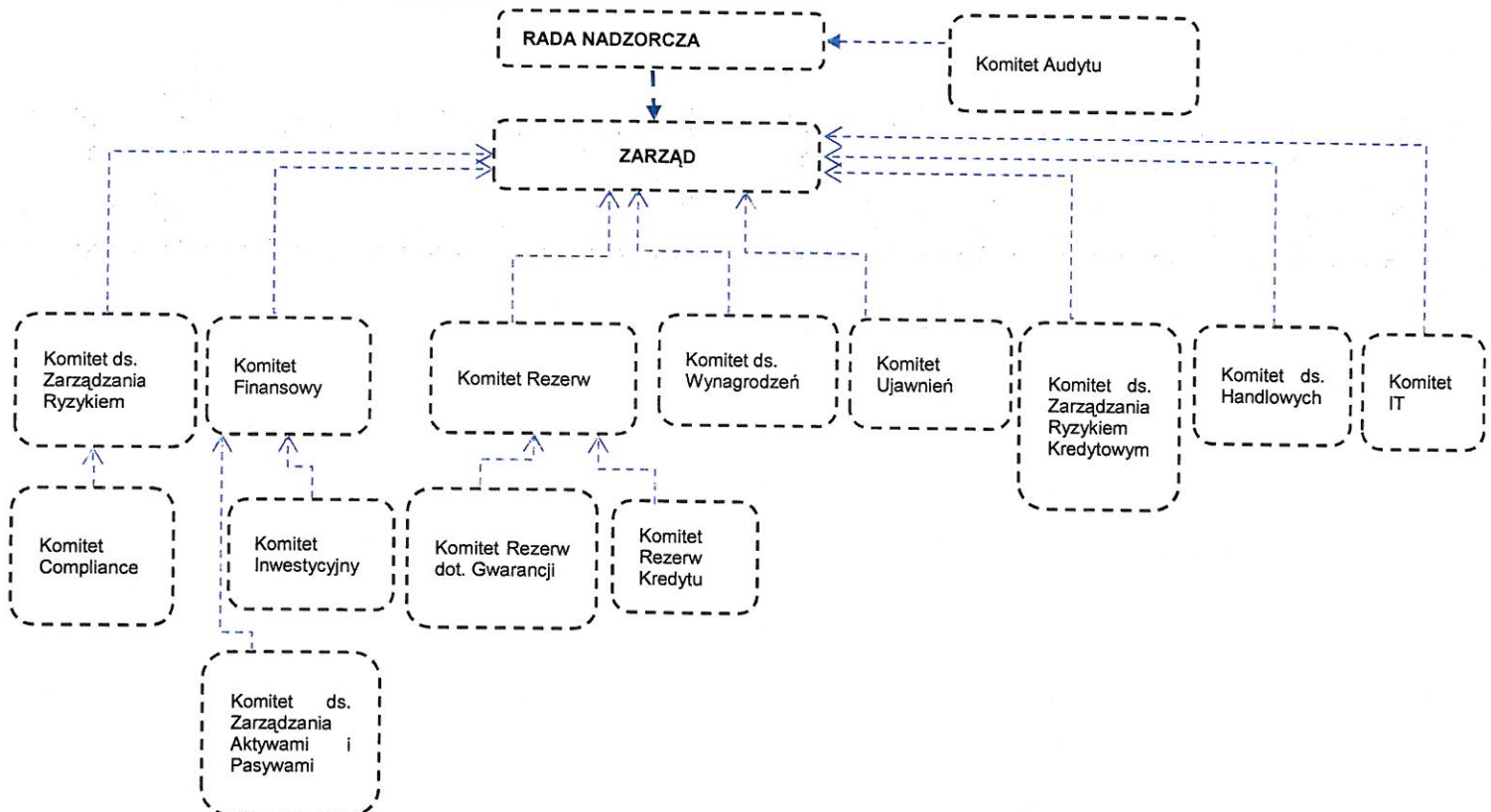
Funkcja aktuarialna odpowiada m. in. za koordynację ustalania wartości rezerw techniczno – ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz ocenie jakości danych służących do powyższych wyliczeń. Dodatkowo wyraża opinie na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia czy programów reasekuracyjnych. Uczestniczy przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego i własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Osoby pełniące funkcje kluczowe mają odpowiednie uprawnienia oraz zasoby aby wykonywać swoje zadania. Funkcje te są niezależne operacyjnie, co sprzyja udzielaniu właściwych porad organowi administracyjnemu i zarządcemu.

B.1.1.2. Komitety

Towarzystwo przyjęło następującą strukturę Komitetów wspierających system zarządzania Spółką, które pełnią funkcję doradczą odpowiednio dla Rady Nadzorczej, Zarządu lub komórek wewnętrznych, a którym Zarząd powierzył kompetencje decyzyjne w danym obszarze.

Rysunek 9 Struktura komitetów funkcjonujących w TU Euler Hermes

Komitety spotykają się z częstotliwością konieczną do realizacji swoich zadań. Ich skład stanowią Członkowie Komitetów wraz z Przewodniczącym Komitetu i wybranym Sekretarzem Komitetu oraz zaproszeni goście. Opinie Komitetów przyjmowane są większością głosów Członków Komitetów. W przypadku ilości głosów oddanych „za” i „przeciw” decydujący jest głos Przewodniczącego Komitetu. Opinie mogą być wydawane w trybie pisemnym lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Do głównych obowiązków najważniejszych z komitetów należą odpowiednio:

- 1) Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem – monitorowanie profilu ryzyka Spółki, w kontekście przyjętego apetytu na ryzyko, statusu implementacji wytycznych dotyczących zarządzania ryzykiem oraz przegląd raportów przeprowadzonych audytów, pod kątem istotnych ustaleń w obszarze ryzyka, określenie działań ograniczających ryzyko oraz zapewnienie zgodności systemu zarządzania ryzykiem ze wszystkimi wymogami, w tym nadzorczymi;
- 2) Komitet Finansowy – monitorowanie, analiza i ocena spraw budżetowych i finansowych Spółki;
- 3) Komitet Rezerw – monitorowanie, analiza i ocena działań związanych z rezerwami w Spółce w celu zapewnienia optymalnego poziomu rezerw dla zobowiązań Spółki;
- 4) Komitet ds. Wynagrodzeń – monitorowania, analiza i ocena struktury i poziomu wynagrodzeń pracowników Spółki;
- 5) Komitet Ujawnień – Monitorowanie, analiza i ocena zobowiązań do ujawniania informacji poufnych i rozstrzyganie ewentualnych wątpliwości w tym zakresie oraz identyfikacja informacji poufnych, które mają zostać przekazane do publicznej wiadomości, w szczególności raport SFCR;
- 6) Komitet ds. Handlowych - Koordynacja działań i analiza osiągniętych rezultatów sprzedażowych, doradztwo przy kontynuacji istniejących umów;
- 7) Komitet IT – Kształtowanie architektury informatycznej zapewniającej właściwe funkcjonowanie Spółki oraz zapewniającej realizację celów jej działalności, monitorowania i ocena działań informatycznych w zakresie zapewnienia zgodności z wymogami bezpieczeństwa, normami i rekomendacjami dotyczącymi systemów Spółki oraz monitorowanie i ocena działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa (fizycznego, bezpieczeństwa informacji, sieci komputerowych, ochrona danych komputerowych) z punktu widzenia potrzeb klientów Spółki oraz potrzeb Spółki;

B.1.2. Istotne zmiany systemu zarządzania w 2016 roku

W Towarzystwie odnotowano istotne zmiany w systemie Zarządzania w roku 2016/2017, oparte na zmianach personalnych.

Zarząd:

W marcu 2016 z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu zrezygnował Pan Rafał Hiszpański, na jego miejsce w kwietniu 2016 został powołany, jako Członek Zarządu, Pan Paul Flanagan, który po uzyskaniu akceptacji Komisji Nadzoru Finansowego rozpoczął pełnienie funkcji Prezesa Spółki w grudniu 2016. W styczniu 2017 roku z pełnienia funkcji członka Zarządu odpowiedzialnego za MMCD zrezygnował Pan Bogdan Wiesiołek. W lutym tego roku stanowisko to objął Pan Maciej Harczuk.

Rada Nadzorcza:

W lutym 2016 roku z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej został odwołany Pan David Nolan, a w jego miejsce powołany został Pan Milo Bogaerts.

W kwietniu 2016 roku, z uwagi na objęcie nowego stanowiska, z funkcji w Radzie Nadzorczej i Komitecie Audytu zrezygnował Pan Paul Flanagan.

W czerwcu odwołani zostali Pan Ludovic Senecaut oraz Pan Etienne Defraigne, natomiast nowymi członkami Rady Nadzorczej zostali: Pani Marine Arlette Bochot, Pan Antoine George oraz Pan Fabrice Michael Jacques Desnos – jako przewodniczącą Rady Nadzorczej.

W styczniu 2017, jako niezależny członek Rady Nadzorczej został powołany Pan Jacek Lisowski.

W kwietniu 2017 z funkcji niezależnego członka Rady Nadzorczej i Przewodniczącej Komitetu Audytu zrezygnowała Pani Monika Nachyła.

Komitet Audytu

Do czerwca 2016 roku w skład Komitetu Audytu wchodził jako jego Przewodniczący Pan Ludovic Senecaut oraz Pan Etienne Defraigne. Ponadto, od marca 2016 w skład Komitetu Audytu wchodziła Pani Monika Nachyła (członek niezależny). W kwietniu 2016 ustało również członkostwo Pana Paula Flanagana.

Od lipca 2016 w skład Komitetu Audytu weszli Pan Fabrice Desnos, Pani Marine Bochot oraz Pan Antoine George.

Dalsze zmiany w składzie Komitetu Audytu nastąpiły w 2017 roku, po powołaniu do składu Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu kolejnego członka niezależnego, tj. Pana Jacka Lisowskiego.

Poza zmianami personalnymi w systemie zarządzania, ciągłym zmianom ulegają procesy mające poprawić funkcjonowanie Spółki, podejmowanie przez nią odpowiednich decyzji biznesowych. Do takich zmian można zaliczyć: tworzenie nowych lub modyfikowanie istniejących komitetów, tak, aby jak najefektywniej spełniały swoją funkcję.

Dodatkowo od 01 stycznia 2016 TU Euler Hermes wprowadziło zmiany dotyczące zasad rachunkowości.

B.1.3. Zasady wynagradzania w TU Euler Hermes S.A

Polityka wynagrodzeń Spółki jest zgodna ze strategią działalności, tolerancją ryzyka, celami korporacyjnymi i długoterminowymi interesami Spółki w celu osiągnięcia zrównoważonego wzrostu. Polityka wynagrodzenia została opracowana w celu zapewnienia należytego i skutecznego zarządzania ryzykiem ograniczając jednocześnie jego nadmierne podejmowanie.

Pracownicy Spółki otrzymują wynagrodzenie złożone z dwóch elementów:

1. Części stałej – wynagrodzenia podstawowego zawartego w umowie o pracę. Wynagrodzenie to zostaje ustalone w odniesieniu do standardów rynkowych i podlega corocznej analizie i/lub w przypadku wakatu na dane stanowisko.
2. Części zmiennej – premii bonusowej uzależnionej od realizacji celów firmowych i indywidualnych. Każdego roku pracownicy otrzymują roczne cele korporacyjne i indywidualne, zarówno jakościowe jak i ilościowe, które rozliczane są po zakończeniu roku kalendarzowego.

Zakres dla każdego celu w liście docelowej wynosi od 0% do 165 % maksymalnego osiągnięcia. Podstawę do określenia wielkości bonusu MBO nad poziomem standardowym stanowi roczne zasadnicze wynagrodzenie pracownika brutto.

Innych składników, w tym dodatkowych programów emerytalnych nie ma.

Bazowy składnik wynagrodzenia, czyli część stała obejmuje ogólne potrzeby w zakresie właściwego utrzymania pracowników, stanowi jego główną część i pozwala na to, że, w przypadku trudnej sytuacji Spółki wynagrodzenie zmienne może być ustawione na zero. Takie podejście minimalizuje podejmowanie ryzyka w tym obszarze.

Zmienna część wynagrodzenia bazuje na osiągnięciu celi indywidualnych i korporacyjnych zgodnie z przyjętymi przez pracownika założeniami. Wyjątek stanowią osoby pełniące funkcje kluczowe takie jak: Funkcja zarządzania ryzykiem, Funkcja aktuarialna, Funkcja ds. zgodności z przepisami (compliance), Funkcja audytu wewnętrznego, którzy ze względu na zniwelowanie konfliktu interesów, mają wyłączone część finansową (cele korporacyjne) ze swojej premii.

W przypadku części zmiennej wynagrodzenia członków Zarządu TU Euler Hermes, jest ona uzależniona od obiektywnych kryteriów, oceny wyników pracy i obszarów działalności, za które dany członek Zarządu jest odpowiedzialny oraz ogólnych wyników osiągniętych przez Spółkę i Grupę Euler Hermes. Wynagrodzenie zmienne Zarządu zawiera odroczone składniki uwzględniające charakter i ramy czasowe, które nie mogą być krótsze niż trzy lata.

Wyniki osiągane przez pracowników mierzone są na podstawie kombinacji celów jakościowych i ilościowych, które mają na celu uniknięcie konfliktu interesów i niepożądanego ryzyka. Cele korporacyjne i indywidualne, wraz z wagami, definicjami i sposobem ich rozliczania ustalane są na okres jednego roku kalendarzowego i po jego zakończeniu rozliczane są w następujący sposób:

- a) Gdy realizacja celu nie została wykonana lub wykonana poniżej standardu stanowiącego 100% to wykonie tego celu będzie mieściło się w przedziale 0% a 100%
- b) Gdy realizacja celu zostanie wykonana na poziomie przewyższającym standard, a nawet powyżej poziomu maksymalnego wówczas wykonanie tego celu będzie oscylowało w przedziale 100% - 165%

Zarządzanie systemem wynagrodzeń w Spółce opiera się również na funkcjonowaniu Komitetu ds. wynagrodzeń, który monitoruje i analizuje poziomy wynagrodzeń pracowników Spółki, w tym elementów zmiennych oraz rekomenduje odpowiednie praktyki w zakresie wynagradzania.

B.1.4. Informacja dotycząca istotnych transakcji z udziałowcami w 2016 roku

W roku 2016 Towarzystwo Euler Hermes S.A. podpisało umowę z Euler Hermes S.A. dotyczącą świadczenia usług w zakresie wewnątrzgrupowego serwisu zarządzania. Innych transakcji, zawieranych w okresie sprawozdawczym z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Spółkę oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego nie było.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Spełnienie wymogów Wyłączalność II wymusza wysoki poziom standardów dla osób zarządzających wyższego szczebla oraz osób obejmujących kluczowe funkcje w firmie. W tym zakresie w Spółce ustanowione zostały odpowiednie podstawowe zasady oraz procesy niezbędne do zapewnienia wystarczającej wiedzy, doświadczenia i kwalifikacji zawodowych a także niezbędnej integralności i trafności oceny.

B.2.1. Definicje

Kompetencje

Daną osobę uważa się za kompetentną, jeżeli jej kwalifikacje zawodowe, wiedza oraz doświadczenie są adekwatne i zapewniają właściwe i odpowiednie pełnienie jej roli. Powyższe obejmuje doświadczenie w zakresie przywództwa oraz umiejętności zarządcze, jak również odpowiednie kwalifikacje, wiedzę oraz doświadczenie odpowiednie do pełnienia danej roli.

Reputacja

Uważa się, że dana osoba posiada odpowiednią reputację, jeżeli cieszy się dobrą opinią, wykazuje się uczciwością, jest godna zaufania, wykazuje właściwe zachowanie na płaszczyźnie osobistej oraz właściwe postępowanie w biznesie, w tym również pod względem zgodności z przepisami prawa karnego, oraz regulacjami nadzorczymi. Osoba ciesząca się dobrą reputacją charakteryzuje się uczciwością i stabilnością finansową, pozwalającą na pełnienie jej funkcji w sposób stabilny i rozważny.

B.2.2. Zasady Kompetencji i Reputacji

Kompetencje

W zakresie kompetencji, wymagane kwalifikacje, wiedza oraz doświadczenie są zależne od danego stanowiska:

Członkowie Zarządu

Członkiem Zarządu Spółki może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymagania:

- a) Posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- b) Posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu przepisów właściwych tego państwa;
- c) Nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu.

Ponadto Członkowie Zarządu powinni dawać rękojmię prowadzenia spraw Euler Hermes w sposób należyty i łącznie posiadać kwalifikacje, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie:

- a) Ubezpieczeń i/lub zarządzania aktywami oraz rynków finansowych, tj. znajomość środowiska biznesowego, gospodarczego, w którym działa Spółka;
- b) Strategii biznesowej oraz modelu biznesowego Spółki;
- c) Kwestii związanych z zarządzaniem Spółką, tj. posiadać znajomość ryzyka, przed jakim stoi Spółka oraz umiejętność zarządzania nim i oceny zdolności Spółki do realizacji skutecznego zarządu, nadzoru oraz kontroli;
- d) Analizy finansowej i aktuarialnej, tj. posiadać umiejętność interpretacji informacji finansowych i aktuarialnych dotyczących Spółki, identyfikacji najważniejszych kwestii, wdrażania odpowiednich środków kontroli oraz podejmowania koniecznych działań na podstawie takich informacji;
- e) Systemu oraz wymagań prawnych, tj. posiadać znajomość systemu prawnego, w którym działa Spółka oraz zdolność adaptacji do zmian w nim zachodzących.

- f) W przypadku każdorazowych zmian w składzie Zarządu, konieczne jest zapewnienie odpowiedniej różnorodności kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia wśród Członków Zarządu, a także ich łącznych kompetencji.

Mimo że, nie każdy indywidualnie Członek Zarządu ma obowiązek posiadania specjalistycznej wiedzy, kompetencji oraz doświadczenia we wszystkich obszarach dotyczących Spółki, muszą oni posiadać kwalifikacje, doświadczenie oraz wiedzę konieczne do wypełniania konkretnych przydzielonych im obowiązków w ramach Zarządu.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje

Osobą nadzorującą Kluczową Funkcję Ustawową może być osoba, która będzie spełniać łącznie następujące wymagania:

- a) Posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- b) Posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa;
- c) Nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu;
- d) Daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty;
- e) Posiada doświadczenie zawodowe niezbędne do nadzoru funkcji kluczowej (w przypadku osoby nadzorującej Funkcję aktuarialną musi posiadać licencję aktuarialną).

Reputacja

Podczas gdy w zakresie Kompetencji występują pewne wymogi, które muszą być w sposób pozytywny spełnione przez daną osobę, w odniesieniu do Reputacji nie występują takie kryteria pozytywne, lecz raczej okoliczności negatywne wskazujące, że dana osoba może nie posiadać odpowiedniej Reputacji. W związku z powyższym, ocena Reputacji nie polega, jak w przypadku oceny Kompetencji, na weryfikacji spełnienia wymogów, lecz na rozważeniu wszelkich sygnałów, które mogą powodować wątpliwości w zakresie Reputacji danej osoby. Sygnały takie to:

- a) Skazanie w przeszłości lub trwające postępowanie, które może prowadzić do skazania za przestępstwo kryminalne, w szczególności za przestępstwa na gruncie przepisów prawa dotyczącego usług finansowych (np. przepisów prawa dotyczącego prania brudnych pieniędzy, manipulowania rynkiem lub przekazywania informacji poufnych, oszustw oraz przestępstw finansowych), naruszenia przepisów prawa dotyczących spółek, niewypłacalności oraz ochrony konsumentów;
- b) Skazanie w przeszłości lub trwające postępowanie, które może prowadzić do skazania za istotne wykroczenie dyscyplinarne;

- c) Wszelkie istotne niezgodności w odniesieniu do wykształcenia lub doświadczenia zawodowego kandydata; oraz
- d) Ewentualne inne okoliczności powodujące ryzyko przestępstw finansowych, niezgodności z przepisami prawa lub narażające na szwank właściwe i rozważne zarządzanie działalnością Spółki

B.2.3. Proces zapewniający odpowiednie podejście do kompetencji i reputacji

Dla zapewnienia właściwych Kompetencji i Reputacji konieczne jest stosowanie odpowiednich procesów w czasie rekrutacji oraz ocen regularnych i ad hoc, jak również zapewnienie właściwych szkoleń.

Rekrutacja

Obowiązkiem Spółki jest zapewnienie, że w czasie procesu rekrutacyjnego każdego Członka Zarządu lub osoby nadzorującej/wykonującej Kluczową Funkcję Ustawową oraz osoby pełniącej Inną Istotną Funkcję Zarządzania – prowadzonego zarówno wewnątrz Euler Hermes, jak i poza nią – następuje ocena Kompetencji i Reputacji kandydata. Umowa o pracę lub świadczenie usług może zostać zawarta wyłącznie po pomyślnym zakończeniu opisanego poniżej procesu rekrutacji.

Opisy stanowisk / wymagania w zakresie Kompetencji na danym stanowisku

Opisy stanowisk wykorzystywane są w celu obsadzenia dostępnych stanowisk osób nadzorujących/wykonujących kluczowe funkcje oraz osób pełniących inne istotne funkcje zarządzania, zarówno w drodze rekrutacji wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Biuro HR i Komunikacji Wewnętrznej ma obowiązek opracowania opisów dostępnych stanowisk zgodnie z wymogami dotyczącymi komunikacji korporacyjnej oraz lokalnymi przepisami prawa i regulacjami, w tym również zgodnie z przepisami dotyczącymi zapobiegania dyskryminacji. Każdy opis stanowiska powinien określać rolę danego stanowiska, a także zadania i najważniejsze obowiązki związane z nim, jak również Kompetencje konieczne do pełnienia danej roli w sposób odpowiedni i charakteryzujący się właściwą rozwagą. Opis stanowiska jest narzędziem do oceny kandydata. W przypadku Członków Zarządu, kandydaci oceniani są zgodnie z wymaganiami dotyczącymi Kompetencji opisanymi powyżej (**zob. rozdział B.2.2**), jak również dalszymi kryteriami określanymi przez Radę Nadzorczą.

Curriculum vitae; sprawdzenie kandydata

Kandydaci zewnętrzni:

Na początku procesu rekrutacji, wszyscy kandydaci zobowiązani są przedstawić aktualne curriculum vitae.

Ostateczny kandydat na stanowisko osoby nadzorującej Kluczową Funkcję Ustawową lub pełniącej Inną Istotną Funkcję Zarządzania musi zostać poddany sprawdzeniu obejmującemu:

- a) Przedstawienie przez kandydata kopii dokumentów potwierdzających posiadanie przez niego wymaganych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego;
- b) Przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o niekaralności, wystawionego nie wcześniej niż na trzy miesiące przed terminem jego złożenia,
- c) Oświadczenia o toczących się przeciwko niemu postępowaniach sądowych w związku ze sprawą gospodarczą;
- d) Oświadczenia o uczestnictwie w organach zarządzających i nadzorujących innych spółek handlowych oraz
- e) Sprawdzenie referencji oraz sprawdzenie w ogólnodostępnych mediach, przeprowadzone przez Biuro HR i Komunikacji Wewnętrznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami dotyczącymi prywatności.

W stosunku do osób wykonujących kluczową funkcję lub osób współpracujących z osobami pełniącymi inną istotną funkcję zarządzania, ostateczny kandydat na stanowisko musi zostać poddany sprawdzeniu obejmującemu pkt. od (a) do (e) powyżej oraz oświadczenia o niekaralności.

Jeżeli dowolny z dokumentów, jakie powinny być przedstawione przez kandydata w celu przeprowadzenia sprawdzenia nie jest dostępny, wówczas dział/organ odpowiedzialny za rekrutację podejmuje decyzję odnośnie odpowiednich w związku z tym działań (np. wniosek o uznanie osobistego oświadczenia za dowód), z wyłączeniem zaświadczenia o niekaralności.

Kandydaci wewnętrzni:

Jeżeli kandydat jest zatrudniony w Grupie Euler Hermes lub Grupie Allianz przez mniej niż cztery lata, lub w pewnych uzasadnionych przypadkach, należy zadbać o przedstawienie przez kandydata życiorysu (curriculum vitae). Kandydat podlega ponadto sprawdzeniu opisanemu powyżej.

Rozmowy kwalifikacyjne

Wszyscy kandydaci na Członków Zarządu powinni odbyć przynajmniej dwie rozmowy rekrutacyjne, w tym jedną z Radą Nadzorczą. Osoby nadzorujące kluczowe funkcje oraz osoby pełniące inne istotne funkcje Zarządzania powinni odbyć przynajmniej dwie rozmowy kwalifikacyjne, w tym jedną z udziałem pracownika HR oraz Członka Zarządu. Osoby wykonujące kluczowe funkcje Ustawowe powinny odbyć przynajmniej jedną rozmowę kwalifikacyjną z udziałem osoby nadzorującej daną funkcję oraz pracownikiem HR.

Regularne oceny

Kompetencje i Reputacja danej osoby poddawane są regularnym ocenom w celu zapewnienia ciągłości posiadania przez daną osobę właściwych Kompetencji i Reputacji na określonym stanowisku. Ocena taka prowadzona jest:

- a) W czasie corocznych przeglądów wyników pracy, obejmujących ocenę Kompetencji danej osoby oraz uwzględniających ewentualne naruszenia przepisów prawa, które mogą prowadzić do utraty Reputacji przez daną osobę; oraz
- b) W przypadku Członków Zarządu, osób nadzorujących i wykonujących kluczowe funkcje oraz osób pełniących inne istotne funkcje zarządzania, w czasie Przeglądu Talentów – odbywających się przynajmniej raz w roku, w czasie, których oceniane są osiągnięte wyniki pracy na obecnym stanowisku, jak również potencjał do pełnienia nowej roli.

Oceny ad hoc

Oceny ad hoc konieczne są w pewnych wyjątkowych sytuacjach powodujących powstanie wątpliwości odnośnie Kompetencji lub Reputacji danej osoby, np. w przypadku:

- a) Istotnego naruszenia Kodeksu Postępowania Euler Hermes/Allianz;
- b) Nieprzedstawienia wymaganych oświadczeń informacyjnych, np. oświadczeń odnośnie odpowiedzialności lub oświadczeń dotyczących obrotu papierami wartościowymi;
- c) Dochodzenie lub innego rodzaju postępowanie, które może doprowadzić do skazania za wykroczenie karne, dyscyplinarne (w przypadku wykroczenia administracyjnego lub dyscyplinarnego, należy uwzględnić jego znaczenie dla działalności Spółki oraz stanowiska danej osoby); oraz
- d) Uzasadnionej skargi w ramach Grupy Euler Hermes/Grupy Allianz (np. donos) lub jednostki nadzoru.

W przypadku ocen ad hoc, oceniana jest nie tylko konkretna okoliczność stanowiąca jego podstawę, lecz również Kompetencje i Reputacja danej osoby.

Wyniki oceny

Na podstawie informacji uzyskanych w czasie procesu rekrutacji, oceny regularnej lub ad hoc, a także w czasie oceny *due diligence* w związku z outsourcingiem, każdy przypadek należy oceniać indywidualnie, uwzględniając następujące aspekty:

- a) W odniesieniu do Kompetencji: jeżeli wydaje się, że Członek Zarządu, osoba nadzorująca/wykonująca funkcję kluczową lub osoba pełniąca inną istotną funkcję zarządzania lub kandydat na taką funkcję wykazuje brak odpowiedniej wiedzy, kompetencji lub umiejętności, należy rozważyć, czy taki brak wiedzy można naprawić poprzez określone szkolenie zawodowe, a jeżeli tak – osoba taka powinna otrzymać odpowiednie szkolenie;
- b) W odniesieniu do Reputacji: choć w czasie oceny należy brać pod uwagę wszelkie przesłanki możliwego braku właściwej, uwzględnienia wymagają również takie czynniki, jak rodzaj niewłaściwego postępowania lub rodzaj wydanego wyroku, powaga danej sprawy, możliwość apelacji (wyrok podlegający lub niepodlegający apelacji), upływ czasu od danej sprawy oraz późniejsze postępowanie danej osoby, jak również poziom odpowiedzialności

danej osoby w ramach Spółki oraz znaczenie tego faktu dla danej funkcji lub stanowiska (np. narażenie osoby na danym stanowisku na ryzyko utraty integralności i oszustwa). Ponadto wszelkie wnioski związane z Reputacją danej osoby należy przekazać do Biura Prawnego i Compliance.

- c) Jeżeli po dokładnym rozpatrzeniu wniosków i konsultacji z odpowiednimi biurami/osobami, dana osoba zostanie oceniona, jako nie posiadająca właściwych Kompetencji lub Reputacji, zastosowanie mają następujące zasady:
- 1) Jeżeli w czasie procesu rekrutacji okaże się, że kandydat nie posiada właściwych Kompetencji lub Reputacji, wystarczających dla stanowiska, o które się ubiega, taki kandydat nie może zostać na dane stanowisko mianowany lub zatrudniony;
  - 2) Jeżeli w czasie regularnej oceny lub oceny ad hoc okaże się, że danej osoby nie można już uważać za posiadającą właściwe Kompetencje lub Reputację na danym stanowisku, osobę taką należy niezwłocznie odsunąć od stanowiska, z zastrzeżeniem przepisów prawa pracy, jeżeli taka osoba jest pracownikiem Euler Hermes.

Szkolenie

Spółka zobowiązana jest zapewnić regularną dostępność odpowiednich szkoleń zawodowych, również realizowanych w trybie e-Learning (zarówno przez dostawców wewnętrznych, jak i zewnętrznych), dla Członków Zarządu, osób nadzorujących/wykonujących kluczowe funkcje oraz osób pełniących inne istotne funkcje zarządzania, aby osoby te mogły w sposób nieprzerwany spełniać wymagania związane z Kompetencjami dla pełnionych przez nie ról.

W odniesieniu do kryterium właściwej Reputacji, pracownik ds. zapewnienia zgodności z przepisami prawa (*compliance*) zobowiązany jest zapewniać regularne szkolenia odnośnie etycznego postępowania w biznesie, obejmujące takie tematy, jak zapobieganie oszustwom i korupcji, w czasie, których przekazywane będą pracownikom jednoznaczne zasady dotyczące właściwego postępowania, dotyczące zarówno ich samych, jak i ich podwładnych.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA)

B.3.1. System zarządzania ryzykiem

Zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem stanowi integralną część całego systemu zarządzania TU Euler Hermes i oparte jest na właściwym zrozumieniu ryzyk, dobrze określonych strukturach organizacyjnych oraz przejrzystych procesach zarządzania i kontroli ryzyka. Do kluczowych elementów zarządzania ryzykiem zaliczają się:

- Strategia zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko;
- Proces codziennego zarządzania ryzykiem (IMMMR), obejmujący identyfikację, pomiar, monitoring, raportowanie oraz zarządzanie poszczególnymi ryzykami;
- Proces własnej oceny ryzyk oraz wyznaczania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności;
- Promowanie silnie rozwiniętej świadomości ryzyka wspieranej przez solidny system zarządzania.

Towarzystwo wprowadziło efektywny system zarządzania ryzykiem obejmujący strategię, procesy i procedury sprawozdawcze konieczne do określenia, pomiaru i monitorowania ryzyk, zarządzania nimi oraz sprawozdawczości w ich zakresie i uwzględniający kapitałowy wymóg wypłacalności zgodnie z założeniami systemu Wypłacalność II. W celu wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem Spółka ustanowiła funkcję zarządzania ryzykiem. Osoby wykonujące tę funkcję odpowiedzialne są za:

- 1) zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem,
- 2) monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) monitorowanie ogólnego profilu ryzyka całego Towarzystwa,
- 4) szczegółową sprawozdawczość na temat ekspozycji na ryzyko i doradzanie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem,
- 5) ścisłą współpracę z funkcją aktuarialną.

Funkcja zarządzania ryzykiem nadzorowana jest przez Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Finansów i Administracji, któremu Rada Nadzorcza powierzyła tę funkcję, a wykonywana jest przez Zespół Zarządzania Ryzykiem i *Solvency II*. W celu zapewnienia obiektywności w procesie podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem ryzykiem oraz uniknięcia konfliktu interesów przy ocenie zarządzania ryzykiem funkcja ta jest niezależna od jednostek operacyjnych, posiada osobne ścieżki raportowania oraz nieograniczony dostęp do informacji.

Istotne znaczenie dla zapewnienia efektywnego i spójnego systemu zarządzania ryzykiem w Spółce ma Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem, w zakres którego obowiązków wchodzi ustalanie zasad zarządzania ryzykiem zgodnych z obowiązującym prawem, monitorowanie profilu ryzyka Towarzystwa, określanie działań ograniczających ryzyko oraz zatwierdzanie raportów przygotowywanych w ramach kluczowych procesów zarządzania ryzykiem.

Definicje ryzyk

Ryzyko jest definiowane, jako nieoczekiwana i negatywna zmiana wartości TU Euler Hermes lub, na skutek niewywiązania się przez Spółkę z zawartych umów ubezpieczenia lub niespełnienia określonych wymogów regulacyjnych, ekonomicznej sytuacji interesariuszy Spółki (np. posiadaczy polis). W powyższym kontekście wartość TU Euler Hermes obejmuje zarówno bieżącą wartość ekonomiczną, jak i wartość przyszłego biznesu.

TU Euler Hermes wyróżnia następujące kategorie oraz rodzaje ryzyka:

Kategoria	Rodzaj ryzyka
Ryzyko rynkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko stopy procentowej • Ryzyko cen akcji • Ryzyko cen nieruchomości • Ryzyko spreadu kredytowego • Ryzyko walutowe • Ryzyko koncentracji
Ryzyko kredytowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta • Ryzyko transferu pomiędzy różnymi krajami
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż na życie	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko składki • Ryzyko rezerw • Ryzyko katastroficzne
Ryzyko operacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko operacyjne • Ryzyko prawne • Ryzyko nieprawidłowości w raportowaniu zewnętrznym
Ryzyko biznesowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko rezygnacji • Ryzyko kosztów
Ryzyko płynności	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko płynności
Ryzyko reputacji	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko reputacji
Ryzyko strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko strategiczne

Tabela 7 Kategorie ryzyk wyróżnionych w TU Euler Hermes

W Spółce zarządzanie ryzykiem opiera się na aspekcie ilościowym, korzystającym do wycień kapitałowych z użycia Formuły Standardowej Wypłacalność II oraz jakościowym, opisanym w dalszej części dokumentu.

Kluczowymi zasadami zarządzania ryzykiem w Spółce są:

- a) Odpowiedzialność Zarządu za ustanowienie i przestrzeganie strategii ryzyka,
- b) Wykorzystanie kapitałowego wskaźnika wypłacalności (Risk Capital), jako kluczowego wskaźnika ryzyka,
- c) Oddzielenie odpowiedzialności bezpośredniego kierownictwa Spółki i niezależnego nadzoru nad ryzykiem,
- d) Jasna organizacja struktury i procesów zarządzania ryzykiem w tym procesów pomiaru i oceny ryzyka, systemów limitowych, łagodzenia ryzyka przekraczającego apetyt na ryzyko, skuteczny system monitorowania ryzyka, jego raportowania,
- e) Integracja zarządzania ryzykiem w procesach biznesowych,
- f) Kompleksowa i terminowa dokumentacja.

Strategia ryzyka i apetyt na ryzyko ustalana jest przez Zarząd zgodnie ze strategią biznesową Spółki i uwzględnia ona pięć kluczowych aspektów apetytu na ryzyko: ustalenia wskaźników docelowych dla najwyższego ryzyka, alokacji kapitału i ustalenia minimalnego wskaźnika kapitału oraz minimalnego wskaźnika kapitału docelowego, zarządzanie płynnością, określenie ilościowych limitów finansowych oraz określenie zasad, standardów i wytycznych.

Procesy zarządzania ryzykiem w Spółce opierają się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu, zarządzaniu i raportowaniu włączając w to ocenę najważniejszych ryzyk (TRA), samoocenę ryzyk i kontroli (RCSA) oraz rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego (OREC). Procesy te przedstawiają udział pierwszej linii obrony oraz komitetów mających znaczenie dla ryzyka w tym procesie. Takie podejście pozwala na adekwatne zarządzanie ryzykiem w zależności od ich charakteru i złożoności.

Kluczowym elementem procesu raportowania ryzyka jest tworzony raz w roku raport ORSA dokonujący własnej oceny ryzyka i wypłacalności w oparciu o parametry Formuły Standardowej i jej adekwatności do profilu ryzyka Towarzystwa, określeniu bieżących i potencjalnych potrzeb wypłacalności, jak również zapewnienia ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i najlepszymi szacunkami zobowiązań (SCR/BEL).

B.3.2. Ocena własna ryzyka i wypłacalności (ORSA)

B.3.2.1. Opis procesu ORSA

Proces ORSA pozwala ocenić adekwatność profilu ryzyka w czasie i w różnych scenariuszach. Ryzyko i potrzeby kapitałowe są zatem uważane za integralną część procesu podejmowania decyzji biznesowych firmy. Kapitał stanowi kluczowy zasób Spółki, umożliwiającą prowadzenie działalności biznesowej. Jest on powiązany ze strategią ryzyka, w której określony jest apetyt na ryzyko w relacji do zdolności ponoszenia ryzyka, z uwzględnieniem celów kapitałowych i wypłacalnościowych oraz limitów na ryzyko. Stanowi centralny element strategii biznesowej i określa zestaw czynności podejmowanych przez Spółkę w celu zapewnienia wystarczalności kapitałowej.

Pełen proces ORSA jest przeprowadzany i raportowany raz do roku. Ponadto, TU Euler Hermes zakłada przeprowadzenie tzw. *ad hoc* ORSA w przypadku, gdyby wymagało tego zrealizowania się pewnych zdarzeń lub warunków przyczyniających się do znaczących zmian w profilu ryzyka takich jak:

- a) Istotna zmiana w sytuacji biznesowej lub w strategii biznesowej,
- b) Znaczące zmiany w rynku kapitałowym,
- c) Poważne szkody dla reputacji,
- d) Kluczowa zmiana w organizacji.

Procesy zarządzania ryzykiem są uwzględnione w procesach biznesowych TU Euler Hermes, w szczególności na etapie podejmowania kluczowych decyzji strategicznych, wpływających na profil ryzyka Spółki. Przyjęte podejście zapewnia, że system zarządzania ryzykiem wykorzystywany jest przede wszystkim do prospektywnej oceny ryzyka oraz podejmowania decyzji biznesowych ze świadomością zmian w profilu ryzyka, jakie z nich wynikają.

Wszystkie istotne procedury oraz procesy są dokumentowane w sposób kompleksowy, zgodnie z przyjętym harmonogramem raportowania, co zapewnia zachowanie odpowiedniej przejrzystości dokumentacji.

ORSA zarządzanie / obowiązki

Rysunek 10 Zakres obowiązków w ramach procesu ORSA

<p>Zarząd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie prawidłowego standardu procesu ORSA • Weryfikacja i akceptacja wyników procesu ORSA • Wskazanie podjęcia działań po uwzględnieniu wyników procesu ORSA
<p>Komitet Ryzyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nadzorowanie procesu ORSA • Przegląd, dyskusja i wstępna akceptacja przed przekazaniem raportu do Zarządu • Monitorowanie realizacji działań podejmowanych po procesie ORSA • Wniosek o wykonanie dodatkowego raportu ORSA, jeżeli wystąpiły zdarzenia mogące zmienić poprzednie wnioski dotyczące ORSA
<p>Funkcja Zarządzania Ryzykiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koordynacja przeprowadzenia procesu ORSA i przygotowania raportu z procesu ORSA • Coroczna ocena zgodności z wymaganiami organu nadzoru dotyczącymi ORSA • Przedstawienie wyników procesu ORSA Komitetowi Ryzyka a następnie Zarządowi i Grupie EH • Komunikacja z organami nadzoru

Proces ORSA przechodzi przez pięć głównych etapów:

1. Aktualizacja i dostosowanie apetytu na ryzyko i limity ryzyka do strategii biznesowej oraz sprawdzenie zgodności w wymogami Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Główne procesy wspomagające:

- ✓ Stosowanie strategii ryzyka, która definiuje apetyty na ryzyko podczas ustawiania celów budujących, aktualizowanych w miarę zmian strategii biznesowych;
  - ✓ Monitorowanie przestrzegania wszystkich ograniczeń, kapitalizacji narażenia finansowego, alokacji aktywów i innych limitów ryzyka;
  - ✓ Przeprowadzanie okresowej adekwatności otoczenia prawnego i regulacyjnego, badanie nowych scenariuszy zagrożeń, analiza wpływu wszelkich zmian;
2. Identyfikacja wszystkich ryzyk, które należy rozważyć, kwantyfikowalnych i niekwantyfikowalnych poprzez określenie kilku różnorodnych podejść.

Główne procesy wspomagające :

- ✓ Przeprowadzenie kwartalnej oceny ryzyk TRA (Top Risk Assessment) w celu zidentyfikowania zagrożeń, które stanowią największe zagrożenie dla Spółki.,
- ✓ Przeprowadzenia corocznej samooceny ryzyka i kontroli (RCSA), która prowadzi do mapowania istniejących kontroli o oceny ich skuteczności;
- ✓ Identyfikacja ryzyk operacyjnych występujących w Spółce w horyzontach kwartalnych (OREC);
- ✓ Określenie *ad-hoc* kontroli w zakresie danych finansowych (ICoFR) w celu zapewnienia ich jakości;
- ✓ Coroczne podsumowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę najnowsze wyniki testów i przeglądu a także straty operacyjne, które w tym okresie wystąpiły;
- ✓ Szkolenie pracowników na tematy związane z zarządzaniem ryzykiem i Wyłączalność II

3. Projekcje dotyczące środków własnych, kapitału ryzyka i współczynnika wypłacalności w scenariuszach bazowych i scenariuszach ryzyk skrajnych.

Główne procesy wspomagające :

- ✓ Obliczenie kapitału podwyższonego ryzyka w odniesieniu do wszystkich rodzajów ryzyka oraz analiza charakteru i zakresu korzyści dywersyfikacyjnych odzwierciedlonych w wyniku,
- ✓ Obliczenie wymaganych pozycji dotyczących wypłacalności i ich wrażliwości na scenariusze warunków skrajnych,

- ✓ Opracowanie planu kapitałowego zapewniającego ciągłe przestrzeganie docelowych wskaźników kapitałowych ustalonych w apetycie na ryzyko w prognozie trzyletniej zarówno dla scenariusza bazowego, jak i scenariusza warunków skrajnych.
- 4. Kierowanie ogólnymi potrzebami wypłacalności w kategoriach ilościowych wraz z jakościowym opisem istotnych zagrożeń oraz wskazanie zgodności przyszłych działań ze strategią ryzyka.

Główne procesy wspomagające

- ✓ Obliczenie dostępnego kapitału w celu rekompensowania ryzyka oraz identyfikacja zmian,
  - ✓ Wdrożenie i utrzymywanie różnych komitetów, w których udział biorą przedstawiciele ryzyka, zgodności, audytu czy aktuariatu,
  - ✓ Monitorowanie ilościowych limitów finansowych mających na celu utrzymanie działalności narażonej na kontrolowane ryzyko.
5. Opracowanie wyników i analiz poprzez wypełnienie raportu ORSA i rozpowszechnienie go wszystkim zainteresowanym stronom.

Zgodnie z podejściem TU Euler Hermes, Formuła Standardowa, którą posługuje się Spółka w sposób wystarczający odzwierciedla jej rzeczywisty profil ryzyka. W procesie ORSA przeprowadzona zostaje analiza statystyczna ryzyka składki i rezerw w celu potwierdzenia prawidłowości tego podejścia.

TU Euler Hermes zapewnia ciągłą zgodność z SCR i BEL, poprzez kwartalne pełne przeliczenie wartości najlepszego oszacowania rezerw i kapitałowego wymogu wypłacalności.

W celu zapewnienia adekwatności rezerw i SCR pomiędzy momentami wyliczeń, miesięcznie monitorowane są czynniki i miary ryzyka, na które składają się m.in.: składka przypisana, składka zarobiona, współczynnik szkodowości, struktura aktywów i roszczenia. W przypadku znaczących zmian parametrów, które mogłyby poważnie adkwatność wyliczeń, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem może podjąć decyzję o przeprowadzeniu dodatkowego przeliczenia, częściowego lub pełnego wyliczenia rezerw lub wymogu kapitałowego. Wpływ zmian tych parametrów jest szacowany na podstawie wyników analizy wrażliwości i testów stresu. Ponadto, został wprowadzony kompleksowy system limitów, spójny ze strategią biznesową i strategią ryzyka, który określa podstawowe zasady zarządzania ryzykiem i zapobiega nieoczekiwanym, znaczącym zmianom w profilu ryzyka.

B.4. System kontroli wewnętrznej

B.4.1. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej stosowany w Spółce pełni kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem wewnętrznym w Spółce oraz w realizacji celów strategicznych Spółki. Spółka stosuje zasady stanowiące zbiór wytycznych i zasad przyczyniających się do skutecznego wdrażania, zastosowania i rozwijania właściwych procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej w Spółce. System kontroli wewnętrznej w Spółce, wykonywany jest odpowiednio przez Radę Nadzorczą, Zarząd, Dyrektorów, Kierowników oraz przez wszystkich pracowników w ramach ich służbowych obowiązków. System kontroli wewnętrznej stosowany w Spółce zapewnia prawidłowe, wydajne i skuteczne działania Spółki oraz oferowanie produktów i usług wysokiej jakości, zabezpieczając Spółkę przed nadużyciem, złym zarządzaniem, błędami, oszustwami lub innymi nieprawidłowościami. Zapewnia przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, wytycznych organów statutowych oraz gromadzenie i utrzymywanie zbioru wiarygodnych danych finansowych i administracyjnych oraz ich terminowe przedstawianie w składanych sprawozdaniach finansowych.

Kontrole wewnętrzne w Spółce są to działania, które mają fundamentalny wpływ na operacyjną efektywność procesów i kontroli wewnętrznej Spółki. Funkcje i związana z nimi ścieżki raportowania są zorganizowane w ramach struktury organizacyjnej Spółki, zapewniają brak jakichkolwiek wpływów, które mogłyby zakłócić zdolność danej funkcji do wypełnienia obowiązków w obiektywny, uczciwy i niezależny sposób. Każda funkcja jest sprawowana w ramach ostatecznej odpowiedzialności Zarządu lub Rady Nadzorczej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- a) prawidłowych, oszczędnych, wydajnych i skutecznych działań oraz produktów i usług wysokiej jakości,
- b) bezpieczeństwa zasobów przed ich utratą w wyniku marnotrawstwa, nadużyć, złego zarządzania, błędów, oszustwa lub innych nieprawidłowości,
- c) przestrzegania przepisów prawa, zarządzeń i wytycznych kierownictwa,
- d) gromadzenia i utrzymywania zbioru wiarygodnych danych finansowych i administracyjnych oraz rzetelności terminowo składanych sprawozdań.

System kontroli wewnętrznej składa się z kilku współzależnych i ściśle z sobą powiązanych elementów, takich jak: środowisko wewnętrzne i kultura kontroli, ustalanie celów, identyfikacja zdarzeń, identyfikacja i ocena ryzyka, reakcja na ryzyko, działania kontrolne, przepływ informacji oraz monitorowanie. Elementy te są niezbędne dla sprawnego i efektywnego systemu kontroli wewnętrznej, mają ogromny wpływ na kondycję finansową zakładu ubezpieczeń oraz na osiągnięcie przez nie założonych celów.

Skuteczność i efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem jest monitorowana poprzez wprowadzenie procedur mających na celu ochronę dokładności

i wiarygodności sprawozdań finansowych. Środkiem do osiągnięcia tego celu jest dwustopniowy system kontroli wewnętrznej procesów związanych z raportowaniem finansowym.

System kontroli wewnętrznej stanowi integralną część funkcjonowania Spółki i pełni kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem wewnętrznym Spółki, zapewniając:

- ✓ skuteczność i efektywność wykonywanych operacji,
- ✓ wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- ✓ zgodność z obowiązującymi przepisami prawa,
- ✓ prawidłowe zasady współpracy i przepływu informacji.

System kontroli wewnętrznej stanowi zespół działań na wszystkich szczeblach organizacyjnych Spółki wykonywanych przez jej organy kolegialne i pracowników w ramach powierzonych im obowiązków. Składa się ze współzależnych i ściśle ze sobą powiązanych elementów, takich jak:

- ✓ identyfikacja i ocena ryzyka,
- ✓ reakcja na ryzyko,
- ✓ środowisko i kultura kontroli wewnętrznej,
- ✓ ustalanie celów kontroli,
- ✓ identyfikacja zdarzeń,
- ✓ działania kontrolne i pokontrolne,
- ✓ przepływ informacji,
- ✓ monitorowanie.

W celu zapewnienia odpowiedniego działania systemu zarządzania, w Spółce przyjęty został model systemu zarządzania ryzykiem oparty na trzech liniach obrony z jasno określonymi obowiązkami w ramach każdej funkcji organizacyjnej, zgodnie z poniższym opisem:

Organy nadzorcze Spółki są odpowiedzialne za zapewnienie prawidłowego działania i skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, za jego zatwierdzenie, przegląd i weryfikację. Prawidłowe funkcjonowanie i monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej w Spółce dokonywane jest za pomocą odpowiednich procedur, instrukcji, systemu informacji zarządczej (raporty, sprawozdania, analizy) oraz istnienia odpowiednich systemów informatycznych zapewniających właściwe przechowywanie i przetwarzanie danych, umożliwiające pomiar oraz monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka.

System kontroli wewnętrznej składa się z:

- ✓ z mechanizmów kontroli wewnętrznej stosowanych przez pracowników Spółki, powołanych do zarządzania określonymi rodzajami ryzyk. Spółka stosuje model Trzech Linii Obrony wykonywany przez osoby pełniące funkcje kluczowe (zarządzania ryzykiem, zgodności z przepisami – compliance, audytu wewnętrznego oraz aktuariatu, określający gradację odpowiedzialności kontrolnej),
- ✓ z mechanizmów kontroli wewnętrznej wchodzących w skład procesów wewnętrznych, mających na celu ograniczenie określonych ryzyk (procedury kontrolne, kontrole funkcjonalne, manualne, automatyczne),.

- ✓ kontroli instytucjonalnej – polega na okresowym badaniu i ocenie funkcjonowania Spółki.

System kontroli wewnętrznej pojmowany jest w Spółce, jako zespół działań kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych wykonywanych przez kierownictwo, (czyli Radę Nadzorczą, Zarząd, Dyrektorów i Kierowników) i przez wszystkich pracowników w ramach swoich obowiązków, rozciągających się na wszystkie przejawy działalności zakładu ubezpieczeń, począwszy od całościowej polityki, zbioru procedur, instrukcji, metod jak i sposobów wykonywania określonych czynności, sformułowanych i wdrażanych przez kierownictwo.

B.4.2. Funkcja zgodności z przepisami (*compliance*)

Funkcja zgodności z przepisami (*compliance*), jest jedną z kluczowych funkcji w Spółce, stanowi integralną i istotną część systemu zarządzania ryzykiem w ramach modelu Trzech Linii Obrony (Druga Linia Obrony). Monitoruje zgodność działalności Spółki z obowiązującym prawem i wiążącymi wytycznymi organu nadzoru. Funkcja zgodności z przepisami zachowuje swoją niezależność w zakresie wykonywanych przez siebie obowiązków, raportuje bezpośrednio do Zarządu, posiada nieograniczony dostęp do informacji. Spełnia wymogi określone w Art. 64 pkt. 2 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej doradzając Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej i/lub reasekuracyjnej z przepisami prawa, oceniając możliwy wpływ wszelkich zmian stanu prawnego na operacje zakładu oraz określając i oceniając ryzyka związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych.

Do głównych zadań Funkcji zgodności z przepisami należy: promowanie kultury i uczciwości, zapewnianie komunikacji i szkoleń z obszaru zgodności z przepisami prawa, pełnienie funkcji doradczej dla organów nadzorczych Spółki oraz dla jej pracowników, wdrażanie i weryfikacja procedur oraz nadzór nad ich przestrzeganiem, ocena adekwatności środków przyjmowanych przez Spółkę w celu zapobiegania niezgodności z przepisami, komunikacja z organem nadzoru w zakresie ryzyk *compliance*.

Zarząd podejmuje decyzję w zakresie jasnego przypisania odpowiedzialności w ramach obszarów ryzyk *Compliance*. To w szczególności obejmuje przypisanie odpowiedzialności za zadania *Compliance* oraz imienne powołanie osoby do pełnienia funkcji *Compliance*. Powołanie osoby nadzorującej funkcję *Compliance* podlega akceptacji przez Zarząd.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Opis implementacji Funkcji audytu wewnętrznego w TU Euler Hermes S.A.

Towarzystwo posiada niezależną i obiektywną funkcję audytu wewnętrznego. Funkcja audytu wewnętrznego jest wykonywana przez koordynatora ds. audytu wewnętrznego jak również na drodze umowy outsourcingu jest zlecana podmiotowi z Grupy Euler Hermes.

Audyt wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu (będącemu osobą nadzorującą funkcję audytu wewnętrznego). Audyt wewnętrzny współpracuje z Komitetem Audytu Towarzystwa.

Audytorzy wewnętrzeni nie wykonują funkcji operacyjnych. Organizacja działu audytu wewnętrznego odzwierciedla model operacyjny Spółki, w zakresie: oceny ryzyka kredytowego, sprzedaży/marketingu, finansów/księgowości, funkcji operacyjnych i zarządczych.

Corocznie jest ustalany plan misji audytowych. Plan audytu, który bazuje na podejściu opartym o ryzyko, wymaganiach regulacyjnych oraz uwzględnia wnioski Zarządu, definiuje misje audytowe dotyczące procesów wykonywanych przez poszczególne funkcje w ramach działalności Towarzystwa. Przygotowany plan jest przedstawiany Zarządowi i Komitetowi Audytu Towarzystwa oraz podlega procesowi zatwierdzenia przez Komitet Audytu Towarzystwa.

Ramy działania audytu wewnętrznego zostały określone w regulacjach wewnętrznych Towarzystwa, które podlegają regularnym przeglądom oraz w razie potrzeb są aktualizowane. Niniejsza dokumentacja określa, między innymi, umiejscowienie funkcji audytu wewnętrznego w strukturze Towarzystwa, uprawnienia przysługujące funkcji audytu wewnętrznego, proces przeprowadzania audytu, organizację kontroli wewnętrznej. Regulacje wewnętrzne są uzupełniane również międzynarodowymi standardami audytu wewnętrznego, regulacjami Grupy EH oraz Grupy Allianz.

B.5.2. Niezależność i obiektywność Funkcji audytu wewnętrznego

W celu zapewnienia obiektywności oraz niezależności funkcji audytu wewnętrznego zostały ustalone poniższe wymogi:

Niezależność

Funkcja Audytu wewnętrznego musi być niezależna od funkcji Pierwszej i Drugiej Linii Obrony, jak również Audyt wewnętrzny musi unikać konfliktu interesów. Osoby nadzorujące oraz wykonujące funkcję Audytu wewnętrznego posiadają upoważnienie do wyrażania opinii (oceny) i rekomendacji, ale nie mogą wydawać poleceń z wyjątkiem podejrzenia wystąpienia nielegalnych działań/nadużyć.

Struktura sprawozdawczości

Audyty Wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu, jako osobie nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego. Osoby wykonujące funkcję audytu wewnętrznego muszą pozostawać w regularnym kontakcie z Prezesem Zarządu. Funkcja Audytu wewnętrznego podlega również funkcjonalnie Audytowi Grupy Allianz i nadzorowi ze strony Audytu Grupy.

Nieograniczony dostęp do informacji

Audyty wewnętrzny ma obowiązek i prawo wglądu do działań, procedur i procesów we wszystkich obszarach działalności Spółki, bez ograniczania zakresu takiego wglądu.

Audyty wewnętrzny ma nieograniczone prawo do komunikowania się z każdym pracownikiem Towarzystwa w celu uzyskania informacji, jak również do uczestnictwa w posiedzeniach wszystkich komitetów Towarzystwa. Audyt wewnętrzny powinien mieć dostęp do wszystkich protokołów z posiedzeń Zarządu i komitetów. Natomiast Zarząd Towarzystwa ma obowiązek informowania Audytu wewnętrznego o poważnych brakach i głównych zmianach w systemach kontroli wewnętrznej (np. wprowadzenie nowej linii działalności, nowych produktów, zmian i procedur pracy, nowych systemów lub o wykryciu niedociągnięć w zakresie bezpieczeństwa). Takie informacje muszą być traktowane przez Audyt wewnętrzny w sposób dyskretny i poufny.

Odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie

Audytorzy wewnętrzni muszą posiadać umiejętności analityczne, wiedzę w zakresie rachunkowości, jak również rozeznanie w organizacji firm ubezpieczeniowych i/lub finansowych i wiedzę z zakresu informatyki.

W celu osiągnięcia i utrzymania wymaganego poziomu umiejętności zawodowych niezbędne są ustawiczne szkolenia. Równie ważne są umiejętności z zakresu skutecznej komunikacji. W związku z tym, osoba nadzorująca Kluczową Funkcję Audytu wewnętrznego, jak również audytorzy wewnętrzni, muszą posiadać wiedzę na temat stosownych standardów, publikacji i praktyk związanych z audytem wewnętrznym.

B.6. Funkcja aktuarialna

B.6.1. Opis implementacji Funkcji aktuarialnej

Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną podlega bezpośrednio Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Finansów, Operacji i Administracji, a ponadto składa raporty Zarządowi Spółki, Radzie Nadzorczej i zespołowi aktuarialnemu w Grupie Euler Hermes. Zarząd nominuje osobę nadzorującą Funkcję Aktuarialną, a także podejmuje decyzję o jej odwołaniu.

Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną jest odpowiedzialna za wdrożenie zasad i wymogów prawa oraz najlepszych praktyk Funkcji Aktuarialnej, zgodnej ze standardami Grupy Allianz i Euler Hermes, w tym za odpowiednio wczesne zgłaszanie wszystkich kwestii mogących mieć negatywny

wpływ na podejmowane decyzje. W przypadku konfliktu interesów osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną może odwołać się do Rady Nadzorczej Spółki przedkładając jej swoje stanowisko.

Funkcja Aktuarialna ściśle współpracuje z Funkcją Zarządzania Ryzykiem wnosząc wkład do efektywnego systemu zarządzania ryzykiem. Funkcja Zgodności z przepisami obejmuje swoją kontrolą zgodne z regulacjami funkcjonowanie Funkcji Aktuarialnej.

Funkcja Aktuarialna i Funkcja Audytu Wewnętrznego są oddzielone i nie ma pomiędzy nimi żadnych służbowych zależności. Okresowe przeglądy efektywności Funkcji Aktuarialnej są częścią programu audytu wewnętrznego. Osoba nadzorująca Funkcję Audytu Wewnętrznego informuje osobę nadzorującą Funkcję Aktuarialną o wszystkich ustaleniach audytów mogących mieć wpływ na działanie Funkcji Aktuarialnej.

Funkcja Aktuarialna nie może wykonywać żadnych zadań i obowiązków, które mogą doprowadzić do potencjalnego konfliktu interesów z jej podstawowymi zadaniami.

Funkcja Aktuarialna ma prawo do uzyskania dostępu do wszelkich informacji, dokumentacji lub danych niezbędnych do wykonywania swoich zadań, w zakresie dozwolonym przez prawo. Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną wykazuje się uczciwością, kompetencją i niepodważalną reputacją zgodnie z Procedurą w sprawie Kompetencji i Reputacji Spółki, jako osoba nadzorująca Kluczową Funkcję Ustawową.

Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną jest członkiem następujących komitetów:

- a) Komitet Rezerw (Loss Reserve Committee - LRC),
- b) Komitet Rezerw Kredytu Kupieckiego,
- c) Komitet Rezerw Gwarancji,
- d) Komitet Inwestycyjny,
- e) Komitet Finansowy,
- f) Komitet Smart Circle (komitet powstał w pierwszym kwartale 2017 roku),
- g) Komitet Ryzyka.

Komitet rezerw (LRC) jest integralną częścią Systemu Zarządzania Spółką, a jej głównym celem jest ustalenie wysokości rezerw szkodowych oraz przyszłych oszacowanych regresów. Wprowadzony w pierwszym kwartale 2017 roku komitet Smart Circle ma za zadanie zacieśnienie współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami odpowiedzialnymi za ocenę ryzyka, sprzedaż, likwidację szkód, finanse oraz aktuariat w celu sprawnego identyfikowania oraz zrozumienia trendów biznesowych oraz podejmowania odpowiednich akcji wspierających działania biznesowe.

Lokalna Funkcja Aktuarialna raportuje równolegle do Regionalnej/Grupowej Funkcji Aktuarialnej.

B.6.2. Zakres obowiązków Funkcji aktuarialnej

Czynności aktuarialne związane z rezerwami, raportowaniem, nadzorem i funkcją kontrolną są wykonywane przez Zespół Aktuarialny wykonujący zadania Funkcji Aktuarialnej i nadzorowany przez

Aktuarium oraz podlegający pośrednio Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Finansów, Operacji i Administracji.

Do głównych zadań Funkcji Aktuarialnej należą:

- a) koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów rachunkowości (sprawozdawczości statutowej), sprawozdawczości grupowej i na potrzeby wypłacalności,
- b) wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyk do ubezpieczenia,
- c) wyrażanie opinii na temat poprawności rozwiązań w obszarze reasekuracji,
- d) wsparcie procesu planowania oraz monitorowania i raportowania wyników,
- e) współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu kontroli wewnętrznej,
- f) współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem,
- g) zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- h) ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości,
- i) porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- j) informowanie Zarządu Spółki i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.

Zadania związane z akceptacją i ograniczaniem ryzyka są wykonywane przez Pion Finansów i Administracji (reasekuracja), taryfikacją oraz oceną i akceptacją ryzyka przez Pion Sprzedaży i Marketingu oraz oceną ryzyka kredytowego przez Pion Ryzyka, Informacji i Szkód zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz limitami. Wymienione Piony podlegają bezpośrednio Członkom Zarządu odpowiedzialnym za poszczególne obszary biznesowe.

B.7. Outsourcing

B.7.1. Zasady outsourcingu w TU Euler Hermes

Spółka wdrożyła i systematycznie weryfikuje zasady dotyczące outsourcingu istotnych usług lub funkcji (w tym funkcji niewralgicznych, tj. podstawowych lub ważnych) dla działania Spółki. Spółka uwzględnia funkcje lub usługi objęte outsourcingiem w swoim systemie zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia, aby outsourcing nie powodował istotnego pogorszenia jakości jej systemu zarządzania ani obsługi ubezpieczających oraz nadmiernego ryzyka operacyjnego Spółki. Przed rozpoczęciem outsourcingu usług/funkcji Spółka ustanawia plan awaryjny (wraz ze strategią wyjścia) w celu rozproszenia ograniczenia przerw w działaniu systemów i procedur kontrahenta oraz na wypadek rozwiązania umowy outsourcingu.

Wewnętrzna polityka outsourcingu podlega przynajmniej corocznej weryfikacji i w razie potrzeby jest dostosowywana do istotnych zmian w systemie zarządzania Spółki.

Spółka zleciła w drodze umowy outsourcingu następujące funkcje należące do systemu zarządzania oraz czynności ubezpieczeniowe, które uważane są za podstawowe lub ważne: funkcję audytu wewnętrznego, usługi prowadzenia postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonaniem umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych, usługi lokowania środków Spółki.

Każda z zawieranych umów outsourcingu zastrzega min.:

- a) obowiązek Kontrahenta do udzielenia Spółce, jej audytorom zewnętrznym oraz organowi nadzoru ubezpieczeniowego faktycznego dostępu do wszystkich informacji dotyczących Funkcji lub Usługi objętej outsourcingiem oraz udzielania organowi nadzoru Spółki faktycznego dostępu do obiektów Kontrahenta,
- b) współpracę kontrahenta z organem nadzoru ubezpieczeniowego Spółki w zakresie Funkcji lub Usługi objętej outsourcingiem,
- c) Umożliwienie organowi nadzoru ubezpieczeniowego Spółki przeprowadzania kontroli działalności stanu majątkowego Kontrahenta w zakresie powierzonych Funkcji lub Usług,
- d) Ujawnienia wszelkich zdarzeń, które mogą mieć istotny wpływ na jakość, zdolność do wykonywania zleconych mu w drodze outsourcingu Funkcji i Usług w sposób skuteczny i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i wymogami organu nadzoru ubezpieczeniowego,
- e) Ochrony poufnych informacji dotyczących Spółki, jej pracowników, kontrahentów, ubezpieczających i innych osób,
- f) Przestrzeganie wytycznych i polityk Spółki dotyczących Funkcji lub Usługi objętych outsourcingiem,
- g) Unikanie ewentualnego konfliktu interesów w relacjach ze Spółką oraz obowiązek powiadomienia Spółki o ewentualnym grożącym konflikcie interesów.

B.7.2. *Outsourcing Kluczowych funkcji.*

W przypadku zlecenia kluczowej funkcji / innej istotnej funkcji zarządzania na zewnątrz zgodnie z polityką outsourcingu Euler Hermes, konieczne jest przestrzeganie następujących zasad:

- a) Dokonania analizy *due diligence* Dostawcy przez Właściciela Działalności obejmującej opis procesu stosowanego przez Dostawcę i mającej na celu zapewnienie właściwych Kompetencji oraz Reputacji jego personelu, a także pisemne potwierdzenie, że personel Dostawcy wykonujący pracę w związku z kluczową funkcją lub inną istotną funkcją zarządzania będącą przedmiotem outsourcingu wykazuje się właściwymi Kompetencjami oraz Reputacją;
- b) Spełnienia przez osobę odpowiedzialną w Spółce za zlecenia, kontrolę i weryfikację outsourcingu, w szczególności outsourcing funkcji (kluczowe funkcje) oraz innych istotnych funkcji zarządzania) wymogów w zakresie Reputacji i Kompetencji;

- c) Uwzględnienia przy outsourcingu funkcji lub czynności należących do systemu zarządzania zasad powierzenia tych funkcji lub czynności określonych w art. 75 Ustawy;
- d) Zawiadomienia organu nadzoru ubezpieczeniowego, co najmniej 30 dni przed wdrożeniem outsourcingu funkcji należącej do systemu zarządzania, a także o istotnej zmianie w outsourcingu.

B.7.3. Jurysdykcja, w której są zlokalizowani usługodawcy wykonujący wszelkie podstawowe lub ważne funkcje lub czynności operacyjne

Usługodawcy wykonujący dla Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. podstawowe lub ważne funkcje albo czynności operacyjne podlegają odpowiednio:

- a) Funkcja audytu wewnętrznego - jurysdykcji prawa francuskiego,
- b) Usługa prowadzenia postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonaniem umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych - jurysdykcji prawa polskiego,
- c) Usługi lokowania środków Spółki – jurysdykcji prawa francuskiego,
- d) Usługa obsługi, utrzymania i wsparcie dla systemów informatycznych, infrastruktury lub przechowywania danych w sposób ciągły – jurysdykcji prawa francuskiego.

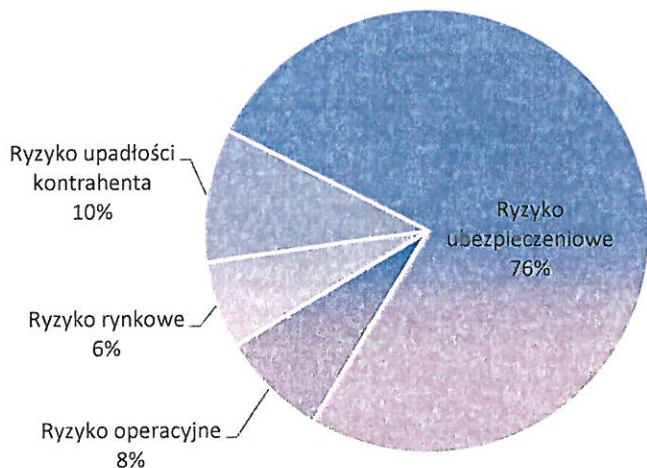
C. Profil ryzyka

W związku z charakterem prowadzonej działalności TU Euler Hermes, a także otoczeniem gospodarczym, regulacyjnym oraz konkurencją, Spółka jest narażona na różnorodne ryzyka, z których najistotniejszymi są ryzyko ubezpieczenia kredytu, ryzyko rezerw, ryzyko rynkowe, ryzyko niewypłacalności kontrahenta oraz ryzyko operacyjne.

Poniższy wykres prezentuje strukturę SCR przed dywersyfikacją pomiędzy modułami ryzyka oraz korektą na zdolność pokrywania strat przez podatki odroczone (dalej: „dopasowanie“).

Rysunek 12 Struktura SCR wg stanu na 31.12.2016 przed dywersyfikacją pomiędzy modułami i korekta dopasowująca

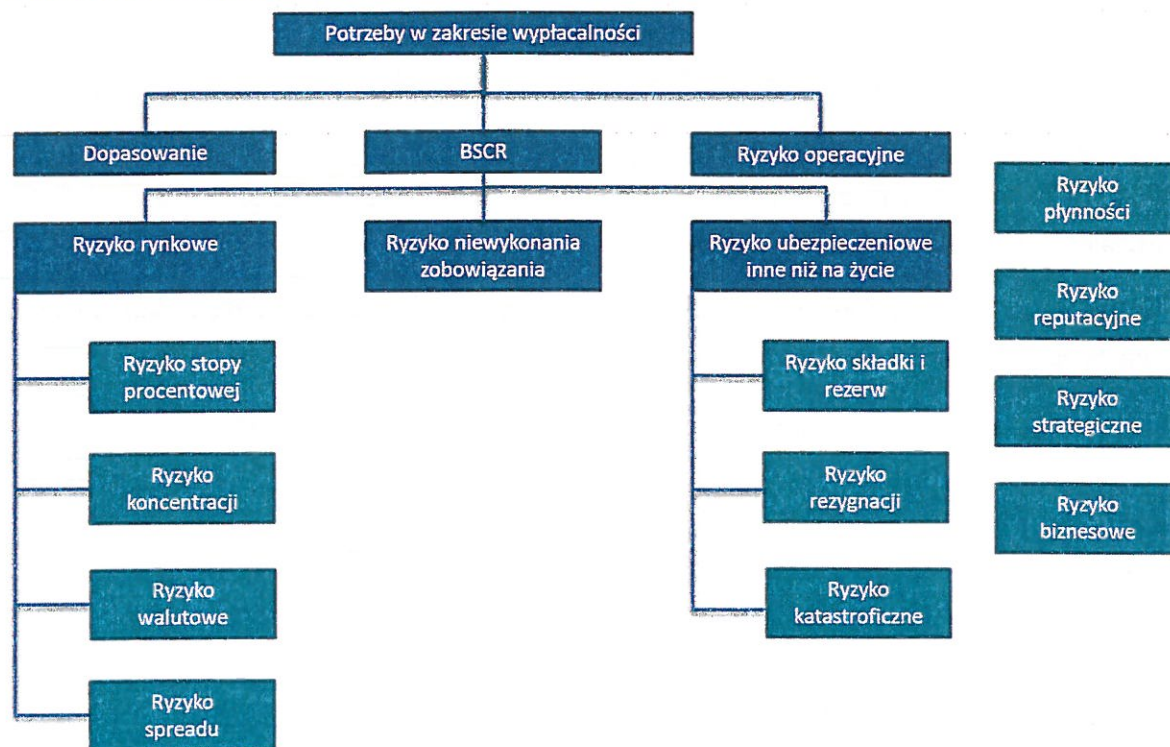

Realizacja powyższych ryzyk mogłaby istotnie wpłynąć na działalność oraz sytuację finansową Spółki.

W trakcie okresu sprawozdawczego nie nastąpiły znaczące zmiany istotności poszczególnych ryzyk, na które narażona jest Spółka. W szczególności wciąż dominującą kategorią ryzyka było ryzyko ubezpieczeniowe.

Poniższy schemat przedstawia ryzyka uwzględnione w profilu ryzyka TU Euler Hermes, będącym podstawą oszacowania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności:

Rysunek 13 Profil ryzyka TU Euler Hermes

Większość ryzyk uwzględnionych w profilu ryzyka TU Euler Hermes, poza zarządzaniem jakościowym, podlega również wycenie ilościowej. W przypadku pozostałych ryzyk, nieujętych w Formule Standardowej, Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka; adekwatne zarządzanie tymi ryzykami zapewniane jest poprzez zarządzanie jakościowe, w szczególności proces oceny największych ryzyk (TRA – Top Risk Assessment).

W TU Euler Hermes proces zarządzania ryzykiem obejmuje etapy od identyfikacji ryzyk i ich pomiaru do raportowania i podejmowania strategicznych decyzji.

W szczególności, do procesu zarządzania ryzykiem należy zaliczyć bieżące operacyjne zarządzanie ryzykiem przez wszystkich pracowników Spółki. Właściciele ryzyk lub procesów, będąc częścią pierwszej linii obrony, identyfikują ryzyka podczas codziennych działań i decydują o odpowiednim poziomie tolerancji ryzyka. Na podstawie tego wprowadzają adekwatne działania ograniczające ryzyko tam, gdzie jest to wymagane, aż do momentu osiągnięcia docelowego poziomu tolerancji dla ryzyka. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem jest głównym organem decyzyjnym w procesie zarządzania poszczególnymi ryzykami. Na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem omawiane są zidentyfikowane nowe ryzyka i podejmuje się decyzje na temat podejścia TU Euler Hermes do danego ryzyka.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne zmiany środków zastosowanych w celu oceny ryzyk. Działania prowadzone w tym obszarze miały na celu dalsze udoskonalanie stosowanego podejścia i obejmowały z jednej strony zwiększanie jakości procesu kalkulacji i walidacji wymogów kapitałowych, a z drugiej strony rozszerzanie czynnego udziału poszczególnych jednostek organizacyjnych firmy (w tym Zarządu Spółki) w procesach zarządzania ryzykiem (w szczególności w procesie oceny największych ryzyk oraz w procesie raportowania strat operacyjnych).

C.1. Ryzyko aktuarialne

<i>Typ Ryzyka</i>	Ryzyko aktuarialne
<i>Ekspozycja</i>	ryzyko składki i rezerw, ryzyko rezygnacji z umów, ryzyko katastroficzne
<i>SCR</i>	ryzyko składki i rezerw: 54 504 ryzyko rezygnacji z umów: 1 655 ryzyko katastroficzne: 37 677 całkowite ryzyko aktuarialne (po dywersyfikacji): 73 619
<i>Zarządzanie ryzykiem</i>	W celu właściwego zarządzania ryzykiem ubezpieczenia należności, stanowiącego podstawowe ryzyko TU Euler Hermes, Spółka posiada zdywersyfikowany portfel ubezpieczeń należności, ograniczający wpływ wystąpienia kryzysu ekonomicznego w określonym sektorze lub upadłości pojedynczego dłużnika na sytuację finansową TU Euler Hermes. Dodatkowymi narzędziami pozwalającymi skutecznie zarządzać kluczowymi ryzykami TU Euler Hermes są, w szczególności, reasekuracja i wycena ubezpieczeń w oparciu o szczegółową

	<p>ocenę jakości kredytowej kontrahentów.</p> <p>Proces zarządzania ryzykiem wspierany jest przez liczne komitety merytoryczne, które w sposób zorganizowany i regularny analizują ryzyka prowadzonej działalności ubezpieczeniowej oraz dają niezbędny wkład do całościowej analizy ryzyka przeprowadzanej w ramach spotkań Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem.</p>
Opis	<p>Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie jest związane z wystąpieniem nieoczekiwanej straty na skutek niewystarczalności składki lub rezerw szkodowych do pokrycia przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych Spółki. Do ryzyka ubezpieczeniowego zaliczają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko składki: ryzyko straty wynikającej z nieoczekiwanego wzrostu szkodowości powodującego niewystarczalność składek do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych; • Ryzyko rezerw: ryzyko straty z powodu niewystarczalności rezerwy szkodowej do pokrycia przyszłych wypłat odszkodowań z tytułu szkód, które już się wydarzyły. Ryzyko to jest efektem zmienności w czasie i wysokości wypłacanych odszkodowań; • Ryzyko rezygnacji z umów: ryzyko straty wynikającej z odchylenia rzeczywistego wskaźnika rezygnacji z umów od oczekiwanego; • Ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach innych niż na życie: ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami; <p>Ze względu na profil działalności Spółki, największe ryzyko stanowi ryzyko składki i rezerw, na co wpływa wolumen planowanej składki oraz poziom utrzymywanych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.</p> <p>Istotnym ryzykiem jest również ryzyko katastrof spowodowanych przez człowieka, na które wpływa w znacznym stopniu zarówno ryzyko niewykonania dużego zobowiązania kredytowego, jak i ryzyko recesji.</p>

Tabela 8 Ryzyko aktuarialne

C.2. Ryzyko rynkowe

Typ Ryzyka	Ryzyko rynkowe
Ekspozycja	ryzyko stopy procentowej, ryzyko spreadu, ryzyko walutowe, ryzyko koncentracji
SCR	<p>ryzyko stopy procentowej: 3 921</p> <p>ryzyko spreadu: 1 200</p> <p>ryzyko walutowe: 1 884</p> <p>ryzyko koncentracji: 3 615</p> <p>całkowite ryzyko rynkowe (po dywersyfikacji): 6 185</p>

Inne miary	Spółka wprowadziła docelowy wskaźnik udziału obligacji rządowych i depozytów bankowych w całości inwestycji, zgodnie, z którym jest regularnie monitorowana.
Zarządzanie ryzykiem	<p>W ramach zarządzania ryzykiem rynkowym, Spółka zaimplementowała restrykcyjną politykę inwestycyjną, która zawiera następujące ograniczenia: inwestowanie w instrumenty dłużne niskiego ryzyka, takie jak obligacje rządowe i depozyty bankowe. inwestowanie w aktywa o krótkim okresie zapadalności oraz dywersyfikacja depozytów. Podejście to ma na celu przede wszystkim wysokie bezpieczeństwo inwestycji, połączone z uzyskiwaniem optymalnej stopy zwrotu i wymaganej płynności.</p> <p>Co do zasady, terminy zapadalności poszczególnych instrumentów finansowych powinny być dostosowane do terminów wymagalności zobowiązań z umów ubezpieczenia. Poza celem płynnościowym pozwala to na znaczne ograniczenie ryzyka stopy procentowej. Podobnie w przypadku ryzyka walutowego, utrzymywane są inwestycje w kluczowej walucie obcej (euro), mające na celu redukcję ryzyka walutowego z tytułu zobowiązań walutowych. Natomiast w odniesieniu do ryzyka koncentracji prowadzone są działania mające na celu dywersyfikację banków, w których lokowane są depozyty, przy zachowaniu odpowiedniej ich rentowności.</p> <p>Zarządzanie ryzykiem rynkowym wspierane jest przez zewnętrzny podmiot, świadczący usługę zarządzania inwestycjami na zasadzie outsourcingu. Nad prawidłowym przebiegiem procesów inwestycyjnych czuwają odpowiednie komitety, w szczególności Komitet Inwestycyjny.</p>
Opis	<p>Ryzyko rynkowe jest związane z wystąpieniem nieoczekiwanej straty na skutek zmian cen rynkowych lub parametrów wpływających na ceny rynkowe, jak również wyceny opcji i gwarancji w ramach oferowanych produktów ubezpieczeniowych oraz zmian aktywów i zobowiązań netto spółek zależnych. Do elementów ryzyka rynkowego adekwatnych dla Spółki zaliczają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko stopy procentowej: ryzyko straty, która może wynikać ze zmian rynkowych stóp procentowych; • Ryzyko spreadu: ryzyko straty wynikające z ekspozycji na zmiany w poziomie spreadów kredytowych; • Ryzyko walutowe: ryzyko straty spowodowanej zmianą kursów walut obcych; • Ryzyko koncentracji: ryzyko straty wynikającej z niedostatecznej dywersyfikacji portfela. <p>Największy wpływ na SCR w tej kategorii ma ryzyko stopy procentowej i ryzyko koncentracji. Pierwsze wynika w znacznym stopniu z dłuższej zapadalności inwestycji w stosunku do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, co do zasady powinno generować wyższy zwrot z inwestycji kosztem negatywnego wpływu na kapitał. W przypadku ryzyka koncentracji kluczowe znaczenie miała dość znaczna koncentracja depozytów w jednym podmiocie na koniec 2016 roku. Podjęte jednakże zostały działania mające na celu zwiększenie dywersyfikacji, co powinno wpłynąć na redukcję ryzyka koncentracji.</p> <p>Niemniej jednak, całkowite ryzyko rynkowe jest dla Spółki relatywnie niematerialne i utrzymuje się na poziomie kilku procent całkowitego SCR.</p>

Tabela 9 Ryzyko rynkowe

C.3. Ryzyko kredytowe

Typ Ryzyka	Ryzyko kredytowe
Ekspozycja	ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta
SCR	całkowite ryzyko kredytowe: 9 420
Zarządzanie ryzykiem	<p>W związku z tym, iż kluczową ekspozycję na ryzyko kredytowe w Spółce stanowią pozycje związane z reasekuracją, zarządzanie tym ryzykiem skupia się przede wszystkim na obszarze reasekuracji.</p> <p>System zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji oparty jest na udokumentowanych decyzjach dotyczących reasekuracji i sprowadza się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeglądu wpływu każdej istotnej umowy na wypłacalność Spółki; • Monitorowania zagregowanej ekspozycji wobec ustanowionych limitów reasekuracyjnych; • Kontrolowania płynności finansowej przez analizę struktury umów transferu ryzyka oraz płatności powstałych na skutek tych umów; • Oceny okresowej Reasekuratora ; • Ograniczania ekspozycji na ryzyko operacyjne; • Odpowiedniego zarządzania ryzykiem walutowym; • Analizy danych historycznych sprawdzających, czy portfel umów odpowiada potrzebom kapitałowym Spółki; • Analizy scenariuszy ryzyk w zakresie reasekuracji, w tym również na wypadek niewypłacalności Reasekuratora.
Opis	<p>Ryzyko kredytowe jest związane z wystąpieniem nieoczekiwanej straty w wartości rynkowej portfela na skutek pogorszenia się jakości kredytowej kontrahentów, w tym niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. W ramach ryzyka kredytowego, wyodrębnione zostały w szczególności następujące ryzyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta: ryzyko straty wynikającej z upadłości kontrahenta lub spadku jego jakości kredytowej; • Ryzyko kredytowe emitenta/inwestycyjne: ryzyko straty wynikającej z nieoczekiwanej zmiany w wiarygodności kredytowej bądź zabezpieczeniach dłużnika. • Ryzyko transferu pomiędzy krajami: ryzyko straty wynikającej z transakcji pomiędzy różnymi krajami na skutek realizacji ryzyka transferowego lub konwersji, w tym braku możliwości uregulowania odpowiednich płatności w wyniku moratoriów, zamrożenia określonych środków lub ograniczeń w zakresie przepływu gotówki. <p>Z powyższych ryzyk za istotne dla Spółki uważane jest ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Relatywnie wysoki kapitałowy wymóg wypłacalności generowany przez to ryzyko związany jest przede wszystkim z wykorzystywanym przez Spółkę wysokim poziomem</p>

	reasekuracji proporcjonalnej (75%-90%). Wynikający z tego wysoki udział reasekuratorów w rezerwach, efekt mitygacji ryzyka ubezpieczeniowego oraz należności reasekuracyjne przekładają się na wysoką ekspozycję na ryzyko kredytowe. Ryzyko to jest do pewnego stopnia redukowane poprzez wybór reasekuratorów o wysokich ratingach (głównie AA). Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta stanowi ok. 10% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności.
--	---

Tabela 10 Ryzyko kredytowe

C.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest jako ryzyko nieoczekiwanych strat finansowych spowodowanych niespełnieniem lub spełnieniem na niekorzystnych warunkach krótkoterminowych zobowiązań płatniczych, w związku z brakiem wystarczającej wartości płynnych aktywów do spełnienia potrzeb gotówkowych. Jest to również ryzyko, że w sytuacji utraty płynności Spółki, refinansowanie będzie możliwe jedynie przy wyższych stopach procentowych lub poprzez upłynnienie aktywów w ich niższej wartości.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Spółce oparte jest na następujących trzech filarach:

- miesięczne przeglądy zrealizowanych i planowanych przepływów,
- utrzymywanie struktury zapadalności aktywów zbliżonej do struktury zapadalności zobowiązań,
- zdecydowana większość aktywów klasyfikowana jest jako instrumenty dostępne do sprzedaży, co pozwala na niezwłoczną sprzedaż aktywów w razie pojawienia się nieoczekiwanych płatności.

Co do zasady TU Euler Hermes bieżące potrzeby w zakresie płynności zaspokaja z wpływów z tytułu składki. Jednakże w razie wystąpienia dodatkowych potrzeb możliwe jest szybkie pozyskanie dodatkowych środków bez wygenerowania znacznych dodatkowych kosztów, jako że na portfel inwestycyjny Spółki składają się przede wszystkim płynne instrumenty dostępne do sprzedaży.

W roku 2016 nie wystąpiły przypadki realizacji ryzyka płynności.

Kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek, obliczona zgodnie z art. 260 ust. 2 Rozporządzenia, wg stanu na koniec 2016 roku w ujęciu brutto wyniosła 28 187 tys. zł, natomiast w ujęciu netto -1 187 tys. zł.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka płynności; adekwatne zarządzanie tym ryzykiem zapewniane jest poprzez zarządzanie jakościowe.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko nieoczekiwanej straty wynikającej z niewłaściwych lub błędnych wewnętrznych procesów i systemów, błędu ludzkiego lub zdarzeń zewnętrznych. W kategorii ryzyka operacyjnego wyróżnia się następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko operacyjne: ryzyko straty wynikającej z błędnego funkcjonowania lub braku możliwości wykonania realizacji procesów i kontroli na skutek problemów technicznych, działań ludzkich oraz zdarzeń zewnętrznych;
- Ryzyko prawne: ryzyko straty spowodowanej niezgodnością z obowiązującymi lub nowymi przepisami prawa, niekorzystnymi zmianami w prawie, jak również ryzyko związane z postępowaniem sądowym, w szczególności spowodowane niekorzystną interpretacją prawa przez sąd;
- Ryzyko nieprawidłowości w raportowaniu zewnętrznym: Ryzyko straty spowodowanej upublicznieniem raportów finansowych, które nie prezentują w rzetelny sposób rzeczywistej sytuacji finansowej Spółki.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w TU Euler Hermes stanowią, iż ryzyko operacyjne jest obecne w praktycznie wszystkich obszarach prowadzonej działalności i co do zasady nie da się go uniknąć. Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym ustanowiona przez Spółkę ma na celu:

- Rozpoznawanie i rozumienie ryzyk operacyjnych odnoszących się do TU Euler Hermes,
- Wyciąganie wniosków z zaistniałych błędów i zdarzeń operacyjnych, które skutkowały bądź mogły skutkować stratą operacyjną,
- Promowanie świadomości ryzyka pomiędzy pracownikami, jak również kultury ryzyka sprzyjającej otwartej dyskusji na temat ryzyk i strat operacyjnych bez stosowania kar,
- Redukcję strat operacyjnych i innych pośrednich skutków (w tym: szkód reputacyjnych i utraconych korzyści), będących skutkiem wystąpienia zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym wspierają następujące procesy:

- TRA (Top Risk Assessment – ocena największych ryzyk),
- RCSA (Risk and Control Self-Assessment) – proces identyfikacji i oceny ryzyk operacyjnych,

- OREC (Operational Risk Event Capture) – proces mający na celu identyfikację strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzanie niezbędnych działań naprawczych.

Powyższe procesy obejmują całą istotną działalność biznesową Spółki i przeprowadzane są zarówno w formule „top-down” (wychodząc od Zarządu), jak i „bottom-up” (poprzez zaangażowanie poszczególnych jednostek organizacyjnych). Procesy te podlegają ciągłemu udoskonalaniu i integracji z systemem kontroli wewnętrznej. Stanowią również istotny wkład w proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA).

Z punktu widzenia wymogów kapitałowych, Spółka stosuje wycenę ryzyka operacyjnego w oparciu o Formułę Standardową. Wartość SCR na koniec 2016 roku wyniosła 7 578 tys. zł.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

C.6.1. Ryzyko reputacyjne

Ryzyko reputacyjne definiowane jest, jako ryzyko strat spowodowanych utratą reputacji TU Euler Hermes lub całej Grupy Euler Hermes z punktu widzenia jej interesariuszy, w tym: udziałowców, klientów, pracowników, partnerów biznesowych lub społeczeństwa.

W szczególności, każde działanie w TU Euler Hermes, które wpływa negatywnie na reputację Spółki, może jednocześnie bezpośrednio doprowadzić do spadku jej wartości lub pośrednio, poprzez wywołanie realizacji innych ryzyk. Z drugiej strony, każda strata w obszarze objętym inną kategorią ryzyka może spowodować długotrwałą utratę reputacji TU Euler Hermes lub Grupy EH. Tym samym, realizacja ryzyka reputacji może być wywoływana lub wywoływać realizację również innych ryzyk, takich jak ryzyko rynkowe lub kredytowe.

Podejście do zarządzania ryzykiem reputacyjnym w Spółce określają następujące reguły:

- Pośrednie ryzyka reputacyjne, odnoszące się do wystąpienia zdarzeń z tytułu ryzyk niereputacyjnych (np. ryzyk operacyjnych), są identyfikowane, oceniane i zarządzane w procesie TRA.
- Podczas wprowadzania nowych produktów, usług bądź przyjmowania nowych klientów wymagana jest ocena potencjalnych ryzyk reputacyjnych.
- Wpływ zdarzeń ryzyka reputacyjnego jest ograniczany poprzez skoordynowaną komunikację oraz zarządzanie kryzysowe.

- Podejście do zarządzania ryzykiem reputacyjnym powinno wspierać wypełnienie wymogów prawnych i regulacyjnych, w tym Dyrektywy Wyłagalność II, jak również wszelkich innych mających zastosowanie standardów zdefiniowanych przez regulatora.

Choć możliwy wpływ zdarzeń ryzyka reputacyjnego może być znaczny, prawdopodobieństwo, biorąc pod uwagę specyfikę działalności biznesowej TU Euler Hermes, jest względnie niewielkie, a dotychczasowe doświadczenie nie wykazało istotnych zdarzeń ryzyka reputacyjnego.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka reputacji; adekwatne zarządzanie tym ryzykiem zapewniane jest poprzez zarządzanie jakościowe.

C.6.2. *Ryzyko biznesowe*

Ryzyko biznesowe zawiera 2 komponenty:

- Ryzyko spadku stopy odnowień dla istniejących kontraktów.
- Ryzyko niewystarczającego poziomu nowej sprzedaży, co skutkuje brakiem pokrycia stałych kosztów działalności.

Działania prowadzone w 2016 i skierowane na ograniczenie powyższych ryzyk doprowadziły do ulepszenia zarządzania ryzykiem biznesowym bez istotnego negatywnego wpływu na poziom ryzyka ubezpieczeniowego.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka biznesowego; adekwatne zarządzanie tym ryzykiem zapewniane jest poprzez zarządzanie jakościowe.

C.6.3. *Ryzyko strategiczne*

Ryzyko strategiczne zdefiniowane jest, jako ryzyko nieoczekiwanej negatywnej zmiany w wartości Spółki, spowodowanej niekorzystnym efektem decyzji zarządczych dotyczących strategii biznesowych i ich wdrożenia.

Strategia biznesowa Spółki jest stabilna i nie przewiduje ryzykownych posunięć, które mogłyby wygenerować istotną ekspozycję na ryzyko strategiczne. W szczególności w analizowanym okresie nie wprowadzono nowych linii biznesu.

W analizowanym okresie nie wystąpiły zdarzenia ryzyka strategicznego. W konsekwencji, ryzyko strategiczne jest brane pod uwagę, ale jest uważane za niematerialne.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka strategicznego; adekwatne zarządzanie tym ryzykiem zapewniane jest poprzez zarządzanie jakościowe.

C.7. Wszelkie inne informacje

C.7.1. Techniki ograniczania ryzyka

Techniki ograniczania poszczególnych ryzyk zostały nakreślone w poprzednich podrozdziałach. Poniżej zamieszczono wybrane dodatkowe informacje na temat stosowanych technik oraz opisano procesy monitorowania ciągłej skuteczności technik ograniczania ryzyka.

C.7.1.1. Reasekuracja

Reasekuracja ma przede wszystkim na celu określenie odpowiednich wewnętrznych i zewnętrznych struktur reasekuracyjnych Grupy Euler Hermes w zależności od jej pozycji wypłacalności uwzględniając dostępne oraz wymagane pozycje kapitałowe.

Celem strategii reasekuracyjnej jest przeniesienie ryzyka, na które zakłady ubezpieczeń są narażone na wybrane firmy reasekuracyjne poprzez scentralizowaną jednostkę transeuropejską w zakresie reasekuracji – w tym przypadku EH Re, w celu:

- a) Ochrony firmy przed niekorzystnymi wahaniami wyników,
- b) Zmniejszenia wpływu dużych szkód,
- c) Optymalizacji alokacji kapitału,
- d) Zapewnienia ciągłego przestrzegania zobowiązań wynikających z umów ubezpieczenia.

Struktura reasekuracyjna TU Euler Hermes

Program reasekuracji obowiązujący w roku 2016:

- reasekuracja kwotowa (Quota Share) – cesja 75%; zachówek 25% (reasekurator Euler Hermes RE Luxemburg; Euler Hermes S.A.- Belgia);
- reasekuracja nadwyżki szkody (Excess of Loss) na jedno ryzyko i na jedno i to samo zdarzenie, występujące w okresie kolejnych 12 miesięcy (niewypłacalność) lub 24 miesięcy (przewlekła zwłoka) - reasekurator Euler Hermes Re Luxemburg;

- reasekuracja Stop Loss w formule "50% ponad 100%" stanowiąca ochronę w przypadku wystąpienia większej ilości lub wartości szkód - reasekurator Euler Hermes Re Luxemburg.
- reasekuracja kwotowa (Quota Share) o zmiennym udziale reasekuratora (charakter umowy ekscedentowo-kwotowej) - reasekurator Euler Hermes RE Luxemburg; Euler Hermes S.A.- Belgia);

- **Quota share (QS) – Reasekuracja kwotowa**

Umowa dotycząca proporcjonalnego podziału kwot pomiędzy cedentem (zakładem ubezpieczeń) a reasekuratorem. Reasekurator otrzymuje określony procent składki i płaci taki sam procent odszkodowań.

- **Excess of Loss (XoL) (Nadwyżka szkody)**

Umowa XoL jest umową nieproporcjonalną pomiędzy cedentem (zakładem ubezpieczeń) a reasekuratorem. W tym przypadku reasekurator płaci tylko za roszczenia powyżej ustalonego progu i tylko pod pewnymi warunkami ustalonymi szczegółowo w umowie.

- **Stop Loss (SL)**

Umowa Stop Loss jest umową nieproporcjonalną pomiędzy cedentem (zakładem ubezpieczeń) a reasekuratorem, która chroni cedenta przed dużymi szkodami, ale także przed kumulacją drobnych szkód po określonej cenie i warunkach zawartych w umowie.

C.7.1.2. *Limity finansowe*

W ramach strategicznej alokacji aktywów (SAA), Spółka określiła poziom docelowy udziału obligacji skarbowych na poziomie 80% portfela oraz depozytów bankowych na poziomie 20%, z dopuszczalnym odchyleniem +/-6pp.

Na koniec 2016 roku obligacje stanowiły 85% portfela, natomiast depozyty 15%, zatem zachowana została zgodność z SAA. Należy podkreślić, iż Spółka rozważa modyfikację SAA poprzez wzrost udziału obligacji skarbowych kosztem depozytów bankowych, w związku z czym powyższe odchylenia są tym bardziej akceptowalne.

C.7.1.3. *Limity biznesowe*

Kluczowym elementem systemu limitowego są tzw. listy znaczących kontrahentów o podwyższonym ryzyku. W ramach zarządzania ekspozycją, Spółka zdefiniowała określone progi dla nastawiej ocenianych spółek (oceny, tzw. grade'y, od 6 do 8 – dla spółek o niższej ocenie zasadniczo nie są przyznawane limity). Kontrahenci przekraczający poniższe poziomy podlegają ściślejszemu miesięcznemu monitorowaniu i dołączani są do listy wrażliwych kontrahentów.

	Próg
Grade 6	>5 M€

Grade 7	>1 M€
Grade 8	>0,5 M€

Tabela 11 Przedziały dla znaczących kontrahentów

Zmiany, które zaszły na liście w roku 2016, przedstawione są w poniższej tabeli.

Całkowita liczba monitorowanych kontrahentów					
Grade	Grudzień 2015	%	Grudzień 2016	%	Zmiana
6	71	56%	53	54%	-25%
7	47	37%	36	37%	-23%
8	9	7%	9	9%	0%
Suma	127		98		-23%

Całkowita ekspozycja w ramach listy (tys. euro)					
Grade	Grudzień 2015	%	Grudzień 2016	%	Zmiana
6	889 031	86%	556 856	84%	-37%
7	122 765	12%	100 322	15%	-18%
8	20 097	2%	9 454	1%	-53%
Suma	1 031 894		666 631		-35%

Tabela 12 Podsumowanie

Jak widać w powyższej tabeli, w ciągu 2016 roku znacząco zmalała zarówno liczba znaczących kontrahentów o podwyższonym ryzyku, jak i ekspozycja z nimi powiązana. Jest to w znacznym stopniu rezultatem kompleksowego przeglądu ryzyk, mającego na celu redukcję szkodowości, który został przeprowadzony w 2016 roku.

C.7.1.4. Ciągła zgodność z wymogami kapitałowymi oraz wymogami dotyczącymi rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Spółka zapewnia zachowanie ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi oraz wymogami dotyczącymi rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przede wszystkim poprzez wykonywanie kwartalnych, pełnych wyczeń najlepszych oszacowania rezerw i marginesu ryzyka oraz wymogu kapitałowego.

W celu zapewnienia adekwatności rezerw oraz SCR pomiędzy poszczególnymi datami wyczenia, TU Euler Hermes monitoruje odpowiednie miary i nośniki ryzyka, które pozwalają oszacować wartość rezerw oraz wymogu kapitałowego bez konieczności przeprowadzania pełnego wyczenia. Jeżeli na podstawie zmian obserwowanych wskaźników i parametrów zostanie stwierdzone ryzyko braku adekwatności rezerw lub SCR, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem może podjąć decyzję o dodatkowym przeliczeniu (pełnym lub częściowym) rezerw lub wymogu kapitałowego. Wskaźniki wykorzystywane do oceny wysokości rezerw oraz SCR są monitorowane

i analizowane raz w miesiącu i obejmują w szczególności następujące miary: składka przypisana, składka zarobiona, współczynnik szkodowości, wysokość i struktura szkód oraz struktura aktywów.

Wpływ zmian wysokości powyższych parametrów na wysokość rezerw oraz wymogu kapitałowego jest wyznaczany w sposób bezpośredni (jeżeli zależność jest bezpośrednia) lub na przykład poprzez wyniki najbardziej aktualnych analiz wrażliwości i testów stresów, badających zmiany SCR i rezerw na skutek zmian poszczególnych parametrów.

Ponadto, Spółka wdrożyła kompleksowy system limitów zgodny z obowiązującą strategią biznesową oraz strategią ryzyka i określający podstawowe zasady zarządzania ryzykiem mające na celu zapobiegnięcie istotnym zmianom w profilu ryzyka TU Euler Hermes. W przypadku przekroczenia danego limitu natychmiast podejmowane są odpowiednie działania w celu utrzymania profilu ryzyka Spółki w ramach przyjętego apetytu na ryzyko.

W Spółce funkcjonuje również kompleksowy system kontroli wewnętrznych i oceny jakości danych. Jednym z jego celów jest zapewnienie, że dane użyte do wyliczeń oraz wyznaczone wartości rezerw i SCR są poprawne. Poza automatycznymi kontrolami i testami poprawności danych i racjonalności otrzymanych wyników, wszystkie wyliczenia podlegają niezależnemu sprawdzeniu. W przypadku wyliczenia rezerw, weryfikacja wyznaczonych wartości jest przeprowadzana przez funkcję aktuariálną. Natomiast w przypadku SCR, wyliczenia przeprowadzone przez lokalnego aktuarusza oraz wyniki otrzymane z grupowego narzędzia do wyznaczania wymogu kapitałowego są weryfikowane przez funkcję zarządzania ryzykiem. Powyższe mechanizmy kontrolne zapewniają poprawność wyznaczonych wartości rezerw oraz SCR w ramach pełnych wyliczeń.

Biorąc pod uwagę, że Spółka przeprowadza pełne wyliczenie rezerw i wymogu kapitałowego raz na kwartał, odpowiednio dobrany system limitowy zapewnia stabilność profilu ryzyka pomiędzy datami pełnego wyliczenia, a dodatkowo monitorowane są miary ryzyka pozwalające wyznaczyć przybliżoną wartość rezerw i SCR pomiędzy datami pełnego wyliczenia, Spółka zapewnia zachowanie ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi oraz wymogami dotyczącymi RTU.

C.7.2. Zasada „ostrożnego inwestora”

Zasady ostrożnego inwestora zostały wdrożone w Towarzystwie i obowiązują na podstawie regulaminu lokacyjnego zgodnie z poniższymi zasadami:

- Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby uwzględniając rodzaj i strukturę prowadzonych ubezpieczeń, osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa i rentowności przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków.

- Terminy wymagalności lokat powinny być dostosowane do terminów wymagalności zobowiązań z umów ubezpieczenia.
- Lokaty są zróżnicowane i odpowiednio rozproszone, tak aby umożliwiały właściwe reagowanie przez Towarzystwo na zmiany w otoczeniu gospodarczym, w szczególności na rozwój sytuacji na rynkach finansowych lub wystąpienie zdarzeń katastrof;
- Towarzystwo różnicuje lokaty w taki sposób, aby uniknąć nadmiernego uzależnienia od jednego, określonego składnika inwestycji z wyjątkiem papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, emitenta lub grupy emitentów powiązanych ze sobą oraz nadmiernej akumulacji ryzyka w całym portfelu, a lokaty w aktywach wyemitowanych przez tego samego emitenta lub grupę emitentów powiązanych dywersyfikuje aby nie narażać portfela na nadmierną koncentrację ryzyka. Rada Nadzorcza określa (zaleca) podstawowe zasady polityki inwestycyjnej Towarzystwa;
- Zgodnie z zaleceniami Rady Nadzorczej Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. może inwestować środki pieniężne głównie w:
  - Lokaty terminowe w bankach,
  - Bony skarbowe,
  - Obligacje Skarbu Państwa.

C.7.3. Koncentracja ryzyk

Koncentracje ryzyka występujące w Spółce dzielą się na koncentracje związane z posiadanym portfelem aktywów oraz koncentracje związane z posiadanym portfelem ubezpieczeń.

C.7.3.1. Koncentracja ryzyka związana z posiadanym portfelem aktywów

Zgodnie z tym, co zostało nakreślone w rozdziale dotyczącym ryzyka rynkowego, Spółka stosuje dywersyfikację zarówno jeśli chodzi o typ instrumentów (odpowiednie udziały obligacji skarbowych oraz depozytów bankowych, zdefiniowane w ramach strategicznej alokacji aktywów), jak i podmioty, w których lokuje środki.

W przypadku dominujących w portfelu obligacji skarbowych denominowanych w złotych, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, SCR dla ryzyka koncentracji wynosi 0 (zero). Niemniej jednak Spółka dokonuje regularnych analiz wpływu na wypłacalność przy założeniu, iż instrumenty te są obciążone ryzykiem. Analiza przeprowadzona w 2016 roku pokazała teoretyczny wzrost SCR z tego tytułu o ok. 6 mln zł (zgodnie z poniższą tabelą), co nie stanowiło zagrożenia dla wypłacalności Spółki.

Obligacje rządowe	SCR dla ryzyka koncentracji	SCR dla ryzyka spreadu	Całkowity SCR
Ryzyko zerowe	3 223	740	90 074
Ryzyko niezerowe	20 361	4 935	96 757

Tabela 13 Analiza SCR przy założeniu niezerowego ryzyka dla obligacji rządowych (w tys.zł)

W odniesieniu do depozytów bankowych, TU Euler Hermes stosuje politykę minimalizacji ryzyka koncentracji poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są środki, przy zachowaniu optymalnego zwrotu z inwestycji.

Bank	Rating	Ekspozycja	SCR (przed dywersyfikacją)
BNP Paribas SA	A	23 034	3 382
Poland, Republic of (Territory)	A	13 012	1 277
HSBC Holdings Plc	A	4 936	0
UniCredit SpA	BBB	3 254	0
Commerzbank AG	BBB	2 313	0

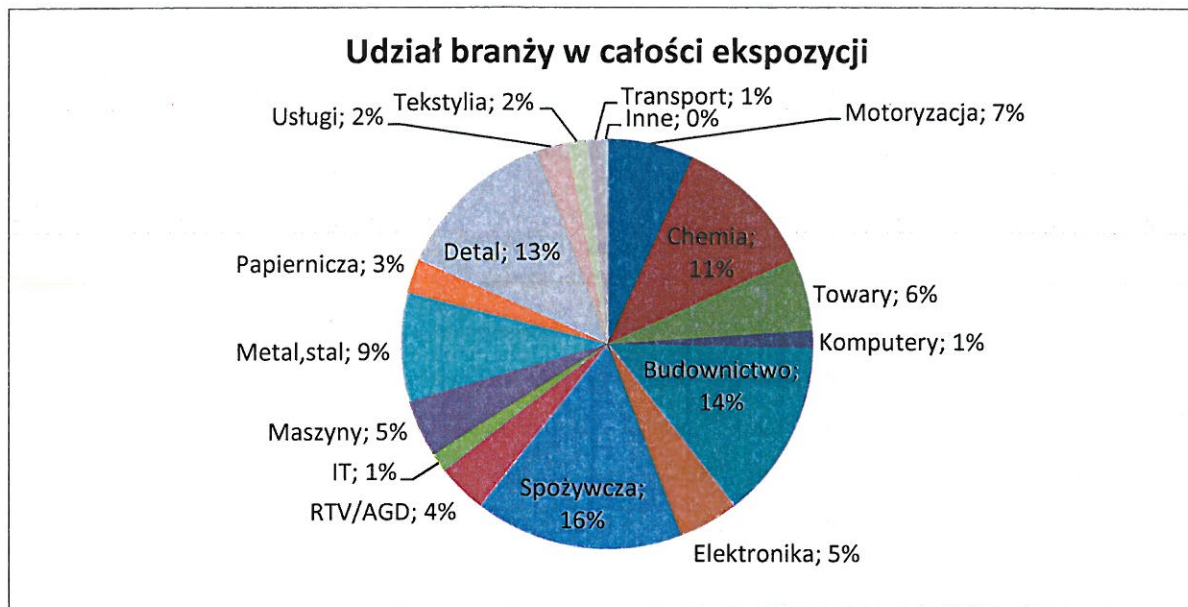
Tabela 14 Ryzyko koncentracji: stan na 31.12.2016 (tys. zł)

C.7.3.2. Koncentracja ryzyka związana z posiadanym portfelem ubezpieczeń

Koncentracja ekspozycji na poszczególne branże

Poniższy wykres przedstawia udział poszczególnych branży w całości ekspozycji:

Rysunek 14 Udział branży w całości ekspozycji

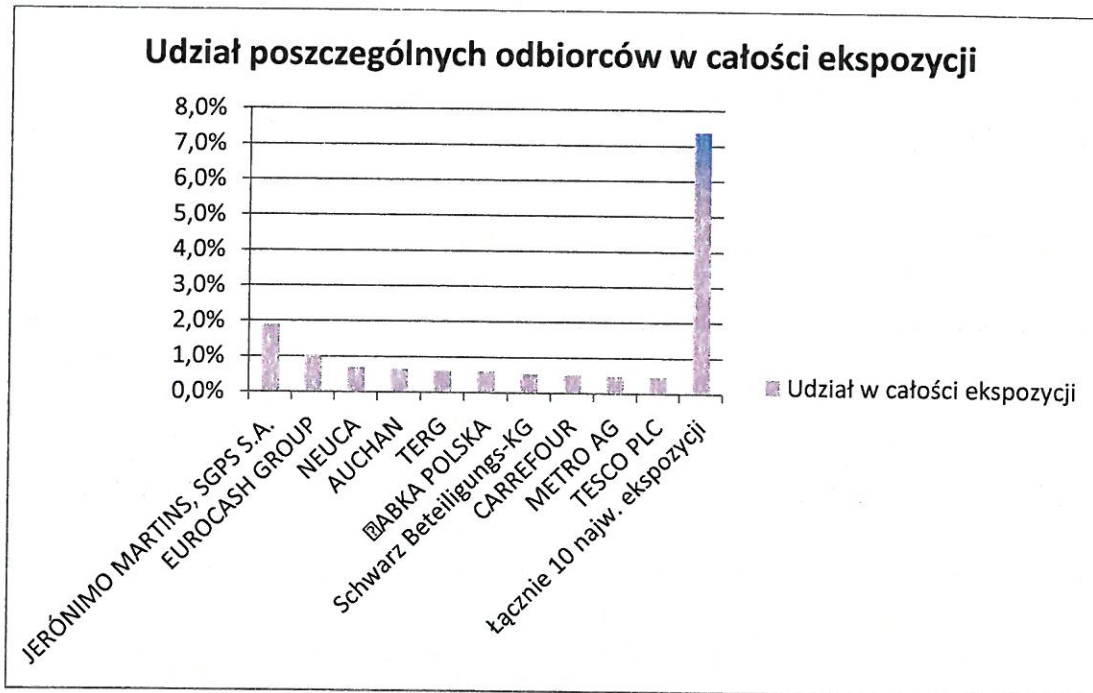

Jak można zaobserwować, udział żadnej branży nie przekracza 20%. Nie występuje zatem nadmierna koncentracja ryzyka w jednym czy kilku sektorach.

Lista 10 największych ekspozycji

Na poniższym wykresie przedstawiona została udział 10 największych ekspozycji w całości portfela Spółki.

Rysunek 15 Udział poszczególnych odbiorców w całości ekspozycji

Jak widać, 10 największych ekspozycji stanowi zaledwie ok. 7% całości portfela. Można zatem uznać, że nie występuje nadmierna koncentracja ryzyka na niewielkiej grupie odbiorców.

C.7.4. Testy warunków skrajnych

W celu oceny stabilności pozycji kapitałowej Spółki oraz jej wrażliwości na wystąpienie negatywnych scenariuszy, TU Euler Hermes przeprowadziło analizę testów warunków skrajnych obejmującą testy stresu, analizę scenariuszową oraz odwrócone testy stresu. Wyniki przeprowadzonych analiz świadczą o tym, że Spółka posiada środki własne pozwalające na utrzymanie wymaganego poziomu wypłacalności nawet w razie wystąpienia dotkliwych scenariuszy.

C.7.5. Inne informacje

Spółka dokonuje regularnej oceny zgodności profilu ryzyka z założeniami formuły standardowej. Ocena przeprowadzona w 2016 roku potwierdziła tę zgodność.

Wszelkie istotne informacje dotyczące systemu zarządzania w Towarzystwie Ubezpieczeń Euler Hermes zostały opisane w niniejszym raporcie powyżej.

D. Wycena do celów wypłacalności

D.1. Aktywa

D.1.1. Wycena aktywów do celów wypłacalności (MVBS) oraz na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego

D.1.1.1. Zasady wyceny

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
Wartości niematerialne i prawne	Wartości niematerialne i prawne obejmują głównie oprogramowanie zakupione na potrzeby wykonywanej działalności ujmowane wg wartości nabycia i pomniejszone o dotychczasowe umorzenie.	W bilansie ekonomicznym (MVBS) według wartości godziwej. Wartości niematerialne i prawne są ujmowane w wartości zerowej, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej – brak aktywnego rynku.
Aktywowane koszty akwizycji	Odroczone koszty akwizycji przedstawiają część kosztów akwizycji alokowaną do przyszłych okresów i są one ujmowane osobno po stronie aktywów. Wyliczone zgodnie z metodą stosowaną dla rezerwy świadczeń.	W MVBS, są one kształtowane, jako część możliwie najdokładniej szacowanej wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (uwzględnione bezpośrednio w kalkulacji rezerwy świadczeń), w związku, z czym wycena kont aktywów DAC jest aktualizowana do zera.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (DTA)	Różnice przejściowe to różnice pomiędzy wartością aktywów przyjętą dla celów sprawozdania finansowego PSR, a odpowiadającą jej ich wartością podatkową. Dokonuje się konsekwentnego ich szacowania dla każdego z aktywów z osobna.	Punktem startowym dla wyczeń w MVBS, jest wartość DTA z DTL. Podatek wyliczany jest dla każdej pozycji, jako ustalona wartość różnicy pomiędzy wartością PSR a wartością MVBS; DTA i DTL są prezentowane netto.
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	Rzeczowe aktywa trwałe przeznaczone do własnego użytku obejmują aktywa rzeczowe, które przeznaczone są do trwałego użytkowania oraz przedmioty własności posiadane przez zakład i przeznaczone do własnego użytku.	W MVBS również z zastosowaniem ich wartości nabycia i pomniejszane o dotychczasowe umorzenie – metoda alternatywna ze względu na brak istotnego wpływu na

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
	Wykazywane są z zastosowaniem ich wartości nabycia i pomniejszane o dotychczasowe umorzenie.	wartość bilansową aktywów.
Obligacje państwowe	Obligacje państwowe - aktywa finansowe zakwalifikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej na podstawie notowań z aktywnego rynku.	Obligacje państwowe - są wykazywane według wartości godziwej na podstawie notowań z aktywnego rynku
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	Depozyty wg skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej.	Depozyty wg skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej - metoda alternatywna, uproszczenie ze względu na brak istotnego wpływu na pozycje aktywów.
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	Udział reasekuratora w rezerwach obliczony jest w oparciu o rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto oraz właściwe stawki ustalone w umowie reasekuracyjnej dla poszczególnych rezerw (pozycja prezentowana z mniusem po stronie pasywów bilansu)	Udział reasekuratora w rezerwach wyliczany zgodnie z metodą opisane w rozdziale D.2.3 wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	Należności z tytułu ubezpieczeń i należności od pośredników są wyceniane według wartości wymaganej zapłaty pomniejszone o odpisy aktualizujące. Ze względu na krótkoterminowy charakter tych należności, uważa się, że ta wartość stanowi wartość rynkową.	Należności z tytułu ubezpieczeń i należności od pośredników są wyceniane według wartości wymaganej zapłaty pomniejszone o odpisy aktualizujące. Ze względu na krótkoterminowy charakter tych należności, uważa się, że ta wartość stanowi wartość rynkową. Ponadto należności w PSR zawierają przyszłe należności, które w MVBS zostały pomniejszone o niewymagalne na dzień bilansowy należności przyszłe, uwzględnione w wyliczeniu rezerwy składek.
Należności z tytułu reasekuracji biernej	Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane w PSR według wartości	Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane w MVBS według

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
	wymaganej do zapłaty. Ponadto wg PSR należności podlegają nettowaniu ze zobowiązaniami dla danego reasekuratora.	wartości wymaganej do zapłaty. Ze względu na krótkoterminowy charakter tych należności, uważa się, że wartość ta stanowi wartość rynkową. Ponadto, zgodnie z Wypłacalnością II, składki prezentowane są na podstawie przepływów pieniężnych. A zatem, składki przypisane, ale jeszcze nienależne (np. przyszłe wpłaty), nie są wykazywane, jako składki przypisane tak jak w PSR, w związku, z czym nie są ujmowane jako należności w MVBS. Są one włączone do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Ponadto należności i zobowiązania z tytułu reasekuracji są prezentowane w szyku rozłącznym.
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	Środki pieniężne oraz równoważność środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej.	Środki pieniężne oraz równoważność środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej. Z względu na krótkoterminowy charakter wartość ta stanowi wartość rynkową.
Należności (handlowe, nie z tytułu ubezpieczeń)	Wierzytelności (handlowe, nie z tytułu ubezpieczeń) obejmują kwoty należne od pracowników lub różnego rodzaju partnerów biznesowych, które nie są związane z ubezpieczeniami. Obejmują one także kwoty należne od podmiotów publicznych (bieżące aktywa podatkowe nie są wyodrębniane do osobnej grupy). Należności są wyceniane w PSR według kwot wymaganych do zapłaty. Jak zauważono już w odniesieniu do uprzednio wskazanych kategorii	Wierzytelności (handlowe, nie z tytułu ubezpieczeń) obejmują kwoty należne od pracowników lub różnego rodzaju partnerów biznesowych, które nie są związane z ubezpieczeniami. Obejmują one także kwoty należne od podmiotów publicznych (bieżące aktywa podatkowe nie są wyodrębniane do osobnej grupy). Należności są wyceniane w MVBS według kwot

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
	należności, uważa się - ze względu na ich krótkoterminowy charakter - że wartość ta stanowi ich wartość rynkową.	wymaganych do zapłaty. Jak zauważono już w odniesieniu do uprzednio wskazanych kategorii należności, uważa się - ze względu na ich krótkoterminowy charakter - że wartość ta stanowi ich wartość rynkową.
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	"Pozostałe składniki aktywów" to zbiorcza kategoria wszystkich wartości aktywów, które nie mogą być przypisane do żadnej z pozostałych zaprezentowanych powyżej grup aktywów. Obejmuje ona następujące pozycje: - Koszty poniesione : wykazywane są one w PSR według wartości nominalnej;	"Pozostałe składniki aktywów" to zbiorcza kategoria wszystkich wartości aktywów, które nie mogą być przypisane do żadnej z pozostałych zaprezentowanych powyżej grup aktywów. Obejmuje ona następujące pozycje: - Koszty poniesione wykazywane według wartości nominalnej; ze względu na ich krótkoterminowy charakter, wartość stanowi wartość rynkową.

Tabela 15 Zasady wyceny aktywów na potrzeby sprawozdań finansowych i Wypłacalności II

D.1.2. Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie wg PSR i MVBS

	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II (WII)	Korekta	Opis różnic
Aktywa				
Aktywowane koszty akwizycji	27 564	0	27 564	Jak opisano w zasadach wyceny- brak pozycji wyodrębnionej wg WII
Wartości niematerialne i prawne	3 165	0	3 165	Jak opisano w zasadach wyceny- niewykazywane wg WII
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 318	0	2 318	Jak opisano w zasadach wyceny- pozycja kompensowana wg WII

	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II (WII)	Korekta	Opis różnic
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	1 042	1 020	22	Jak opisano w zasadach wyceny- pozycja zgodna z PSR (ewentualna różnica wynika z innej prezentacji)
Obligacje państwowe	197 494	197 494	0	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	33 537	33 537	0	
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń: Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	225 012	179 133	45 880	Jak opisano w zasadach wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych rodzaj D 2.3.
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	192 567	21 211	171 356	Jak opisano w zasadach wyceny- w PSR kwoty wraz z uwzględnieniem przyszłych przepływów ze składek/ WII - tylko wymagane na dzień bilansowy
Należności z tytułu reasekuracji biernej	349	54 698	-54 349	Jak opisano w zasadach wyceny- wg PSR pozycja nettowana/WII - bez przyszłych przepływów, tylko kwoty wymagane na dzień bilansowy, bez kompensaty
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	635	1 478	-843	Jak opisano w zasadach wyceny- pozycja zgodna z PSR (ewentualna różnica wynika z innej prezentacji)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	1 935	1 935	0	

	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II (WII)	Korekta	Opis różnic
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	53	33	20	Jak opisano w zasadach wyceny- pozycja zgodna z PSR (ewentualna różnica wynika z innej prezentacji)
Aktywa razem	685 672	490 539	195 133	

Tabela 16 Wyjaśnienie różnic między wartościami bilansowymi w PSR i MVBS

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1. Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Spółka tworzy rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odpowiadające kwocie, którą inny zakład ubezpieczeń aktualnie musiałby zapłacić, gdyby dokonywane było natychmiastowe przeniesienie swoich praw i zobowiązań z tytułu ubezpieczeń oraz reasekuracji do innego zakładu ubezpieczeń lub reasekuracji.

Spółka ma za zadanie ustalić wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odzwierciedlającą zobowiązania ubezpieczeniowe oraz reasekuracyjne wobec ubezpieczających oraz beneficjentów przy wykorzystaniu wszelkich informacji dostarczonych przez rynki finansowe oraz ogólnie dostępne dane w zakresie przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane są przy uwzględnieniu założenia o granicy kontraktu ubezpieczeniowego. Ustalane jest czy opcja odnowienia kontraktu, rozszerzenia zakresu ochrony lub zawarcie odnowionej umowy należą do istniejącego kontraktu. Granicę umowy ustanawia również punkt, do którego składki mogą być rozpoznawane dla istniejącej umowy. Granicę umowy stosuje się, gdy Spółka ma jednostronne prawo do rozwiązania umowy, do odrzucenia składek należnych zgodnie z umową ubezpieczeniową albo zmiany składek lub świadczeń należnych tak, aby składki w pełni odzwierciedlały ryzyko.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych równa się sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, które są wyceniane osobno.

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie zobowiązań jest wartością rynkową (przed opodatkowaniem) zobowiązań Spółki wobec ubezpieczających i beneficjentów z zawartych umów ubezpieczenia. Najlepsze oszacowanie odpowiada oczekiwanej wartości obecnej przyszłych przepływów

pieniężnych ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji, obliczonej przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Obliczenia najlepszego oszacowania opiera się na aktualnych i wiarygodnych informacjach oraz realistycznych założeniach i odbywa się za pomocą metod statystycznych i aktuarialnych.

Prognozy przepływów pieniężnych stosowane w obliczeniu najlepszego oszacowania uwzględniają następujące wypływy oraz wpływy pieniężne wymagane do rozliczenia zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji w okresie trwania tych zobowiązań:

- Wypłaty świadczeń na rzecz ubezpieczających i beneficjentów,
- Przyszłe koszty,
- Przyszłe składki,
- Płatności dla i od reasekuratorów,
- Przyznane premie/rabaty,
- Przyszłe regresy i odzyski.

Najlepsze oszacowanie oblicza się oddzielnie dla rezerwy składek i rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Wyliczenie najlepszego oszacowania dla rezerwy szkodowej wykonywane jest dla homogenicznych grup ryzyka i obejmuje:

- rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia,
- rezerwy na koszty likwidacji szkód,
- rezerwy na regresy i odzyski,
- przyszłe koszty działalności lokacyjnej.

Metody stosowane do wyznaczenia niezdyktowanej wartości rezerw szkodowych są tożsame z metodami stosowanymi przy wyliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych, opisanymi w rozdziale D.2.3. W szczególności dla szkód niezgłoszonych są one oparte o aktuarialne metody trójkątowe - metoda Chain-Ladder oraz metoda Bornhuetter-Fergusona. Wybrane współczynniki przejścia oparte są o najnowszą 3-5 letnią historię z wyłączeniem obserwacji odstających oraz przy uwzględnieniu zidentyfikowanych trendów w procesie likwidacji szkód. Szacowane współczynniki szkodowości używane w metodzie Bornhuetter-Fergusona oparte są o najbardziej aktualne, rozwinięte już lata szkodowe. Dodatkowo pod uwagę brane są również estymaty współczynnika szkodowości uzyskane w oparciu o model ryzyka kredytowego oraz wszelkie zmiany w portfelu Spółki mogące mieć wpływ na odmienną szkodowości w stosunku do obserwacji historycznych.

Metody stosowane do wyznaczania niezdyktowanej wartości rezerwy składki polegają na oszacowaniu wysokości każdego przepływu pieniężnego osobno w oparciu o odpowiedni współczynnik. Współczynniki szkodowości wyznaczane są prospektywnie głównie w oparciu o plany finansowe. Przy ustalaniu współczynników wykorzystywana jest również historia dla najbardziej aktualnych, rozwiniętych już lat szkodowych. Dodatkowo pod uwagę brane są również estymaty współczynnika szkodowości uzyskane w oparciu o model ryzyka kredytowego oraz wszelkie zmiany w portfelu Spółki mogące mieć wpływ na odmienną współczynników w stosunku do obserwacji

historycznych. Natomiast założenia dotyczące prowizji reasekuracyjnej oraz kosztów reasekuracji oparte są o najbardziej aktualne wskaźniki wynikające bezpośrednio z umów reasekuracyjnych.

W procesie prognozowania przepływów pieniężnych, dla poszczególnych składowych wyszczególnionych powyżej, stosowane są odpowiednie typy schematów przepływów pieniężnych. Poszczególne schematy przepływów pieniężnych szacowane są w oparciu o analizę danych historycznych z wykorzystaniem metod aktuarialnych. Dyskontowanie określonych w ten sposób przepływów odbywa się z wykorzystaniem współczynników dyskontujących wyznaczonych w oparciu o krzywe wolne od ryzyka.

Horyzont projekcji przepływów pieniężnych dobierany jest w taki sposób, aby umożliwić uwzględnienie wszystkich przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji. W szczególności, nie są uwzględniane zakontraktowane / uzgodnione umownie prolongaty do granic kontraktu.

Margines ryzyka

Margines ryzyka zapewnia, że wartość rezerw techniczno-ubezpieceniowych jest równoważna kwocie jaką inny zakład ubezpieczeń musiałby posiadać w celu przejęcia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania kwoty dopuszczalnych środków własnych równej kapitałowemu wymogowi wypłacalności niezbędnemu do obsługi zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych przez cały okres ich trwania. Margines ryzyka jest ujmowany w bilansie ekonomicznym, jako wartość netto po reasekuracji.

W celu oszacowania przyszłych kapitałowych wymogów wypłacalności Spółka stosuje uproszczenie zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi wyceny rezerw techniczno-ubezpieceniowych. Uproszczenie zakłada obliczenie przybliżonej wartości poszczególnych kategorii lub podkategorii ryzyka w ramach części lub wszystkich modułów i podmodułów, które będą stosowane do obliczania przyszłych kapitałowych wymogów wypłacalności.

Tabele poniżej pokazują rezerwy techniczno-ubezpieceniowe w ujęciu brutto oraz netto na dzień 31 grudnia 2016 roku.

<i>Linia biznesu</i>	<i>Najlepsze oszacowanie w tys. PLN</i>	<i>Margines ryzyka w tys. PLN</i>	<i>Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe netto w tys. PLN</i>
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	73 474	7 755	81 229

Tabela 17 Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe netto na dzień 31 grudnia 2016 roku

<i>Linia biznesu</i>	<i>Najlepsze oszacowanie w tys. PLN</i>	<i>Margines ryzyka w tys. PLN</i>	<i>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto w tys. PLN</i>
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	252 607	7 755	260 362

Tabela 18 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku

Więcej szczegółów – patrz załącznik Formularze Ilościowe nr 17.01.

Korekta dopasowująca

Spółka nie stosuje korekty dopasowującej przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Korekta z tytułu zmienności

Spółka nie stosuje korekty z tytułu zmienności przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Przejęciowa struktura terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka

Spółka nie stosuje przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Przejęciowa odliczenie

Spółka nie stosuje przejściowego odliczenia przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

D.2.2. Poziom niepewności związanej z wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Portfel ubezpieczeniowy Spółki obejmuje ubezpieczenia finansowe, w tym głównie ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Ryzyko ubezpieczeniowe związane jest z ryzykiem upadłości oraz niewypłacalnością kontrahentów klientów Spółki. Ryzyko związane z ubezpieczeniem kredytu jest zmienne, cykliczne oraz zależy od wielu czynników zewnętrznych takich jak gospodarka. Powoduje to dużą zmienność wskaźnika szkodowości w poszczególnych latach. Ubezpieczenia finansowe są również narażone na duże zmiany w otoczeniu legislacyjnym, co również zwiększa poziom niepewności związany z przyszłymi wypłatami. Poza ubezpieczeniem kredytów, portfel Spółki obejmuje gwarancje ubezpieczeniowe, które również charakteryzują się dużą zmiennością oraz są bezpośrednio powiązane z koniunkturą gospodarczą. Gwarancje ubezpieczeniowe cechują się dodatkową indywidualnością oraz stosunkowo wysokim ryzykiem wystąpienia bardzo dużej szkody. Charakterystyka ubezpieczeń finansowych determinuje dodatkowo prawną możliwość występowania o regres.

W ramach czynności wykonywanych przez Funkcję Aktuarialną analizowany jest poziom niepewności związany z wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Poza punktową estymacją wartości oczekiwanej przyszłych zobowiązań Spółka mierzy zmienność rezerw poprzez badanie potencjalnych odchyłeń od wartości oczekiwanej.

Analiza poziomu niepewności obejmuje m.in.:

- Analizę wrażliwości na kluczowe założenia takie jak współczynnik szkodowości,
- Analizę wrażliwości na zmianę struktury stopy procentowej używanej do dyskontowania (w tym analiza użycia korekty z tytułu zmienności),
- Statystyczne oszacowanie zmienności rezerw metodą Mack Bootstrap oraz stochastyczną metodą Bornhuetter – Fergusona.

D.2.3. Różnice pomiędzy metodyką wyceny rezerw do celów wypłacalności a metodyką wyceny rezerw na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego

Poniższa tabela zawiera istotne różnice pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi do wyceny do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdań finansowych dla linii biznesowej ubezpieczeń kredytów i poręczeń.

	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
Rezerwy szkodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Dla ubezpieczeń kredytu kupieckiego (niezgłoszone szkody, oszacowane regresy oraz bezpośrednio przyszłe koszty likwidacji szkód) - metody aktuarialne oparte na trójkątach w szczególności metoda Chain-Ladder oraz metoda Bornhuetter-Fergusona z uwzględnieniem założeń odnośnie współczynników rozwoju oraz przewidywanych współczynników szkodowości bez marginesu bezpieczeństwa • Dla ubezpieczeń kredytu kupieckiego – dodatkowo indywidualny szacunek szkód niezgłoszonych zgodnie z najlepszą wiedzą Biura Likwidacji Szkód / Biura Oceny Ryzyka • Dla ubezpieczeń poręczeń – indywidualny szacunek zgodnie z najlepszą wiedzą Biura Obsługi Gwarancji • Dla szkód zgłoszonych – indywidualny szacunek likwidatora zgodny z zapisami umowy • Pośrednie koszty likwidacji szkód – aktuarialna metoda alokacji kosztów • Brak dyskonta 	<ul style="list-style-type: none"> • Metody stosowane do wyznaczenia niezdykontowanej wartości rezerw szkodowych są tożsame z metodami stosowanymi przy wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych z następującymi odstępstwami: <ol style="list-style-type: none"> a) przy szacowaniu przyszłych regresów i odzysków nie uwzględnia się ograniczenia, iż w przypadku prowadzenia działalności dłużej niż trzy lata w danej grupie ubezpieczeń, udział uzyskanych i oszacowanych regresów i odzysków w całkowitym koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału uzyskanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń b) wartość planowanych pośrednich kosztów likwidacji szkód będąca podstawą wyliczenia rezerwy na

		<p>pośrednie koszty likwidacji różni się od wartości uwzględnionej przy wyliczeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych ze względu na stosowanie odmiennej alokacji kosztów; na potrzeby sprawozdań finansowych alokowane są tylko wynagrodzeń pracowników związanych z likwidacją szkód, podróże służbowe oraz obsługę prawną w obszarze likwidacji; alokacja na potrzeby wyceny do celów wypłacalności alokuje wszystkie koszty związane z likwidacją szkód</p> <p>c) możliwe jest występowanie nieznaczących różnic w nominalnych wartościach rezerw na szkody zaistniałe z uwagi na różnice czasowe w danych wsadowych branych jako podstawa do wyliczeń aktuarialnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie przyszłych kosztów działalności lokacyjnej • Uwzględnienie korekty z tytułu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta na bazie oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zmodyfikowanej duracji oraz wartości najlepszego oszacowania rezerw dla danego kontrahenta • Uwzględnienie wpływu dyskonta w najlepszym oszacowaniu rezerw, wartość dyskonta: 5 640 tys. PLN w ujęciu brutto
Rezerwa składki	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda <i>pro rata temporis</i> • Brak uwzględnienia przepływów pieniężnych • Brak dyskonta 	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie w najlepszym oszacowaniu rezerw przepływów pieniężnych takich jak wypłaty świadczeń, koszty likwidacji szkód, wydatki i przychody administracyjne, koszty akwizycji, koszty działalności lokacyjnej, uzyskane regresy, koszty windykacji regresów, premie i rabaty dla ubezpieczających, płatności składek oraz wszelkie rozliczenia z reasekuratorem w tym również prowizja reasekuracyjna

		<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie założenia dotyczącego rezygnacji z polis • Wysokość każdego przepływu pieniężnego ustalana jest w oparciu o odpowiedni współczynnik np. wskaźniki szkodowości, wskaźniki kosztowe itd. • Uwzględnienie korekty z tytułu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta na bazie oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zmodyfikowanej duracji oraz wartości najlepszego oszacowania rezerw dla danego kontrahenta • Uwzględnienie wpływu dyskonta w najlepszym oszacowaniu rezerw, wartość dyskonta: 1 387 tys. PLN w ujęciu brutto
Margines ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Brak uwzględnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie – metodologia patrz sekcja powyżej

Tabela 19 Różnice w metodyce wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wypłacalności

Tabela poniżej prezentuje wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na dzień 31 grudnia 2016.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych w tys. PLN	Wycena do celów wypłacalności w tys. PLN
RAZEM	475 264	260 362

Tabela 20 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku

Zaprezentowana powyżej wycena na potrzeb sprawozdań finansowych uwzględnia oszacowane regresy i odzyski brutto.

Wśród istotnych różnic w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wypłacalności Spółka wskazuje:

- W ujęciu brutto różnica wynika głównie z uwzględnienia przyszłych płatności składek w wycenie dla celów wypłacalności,
- W ujęciu netto, poza uwzględnieniem przyszłych płatności składek, różnica dodatkowo wynika z braku uwzględnienia w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych programów reasekuracji, które nie zostały zawarte do daty bilansowej zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości,

- Brak dyskonta w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych (7 027 tys. PLN),
- Brak marginesu ryzyka w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych (7 755 tys. PLN).

Poza różnicami wymienionymi powyżej, wynikającymi z odmiennych podstaw tworzenia rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych oraz dla celów wypłacalności, Spółka nie identyfikuje istotnych różnic w samej metodyce oraz przyjętych założeniach do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

D.2.4. Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (Kwoty należne z umów reasekuracji związane z rezerwami techniczno –ubezpieczeniowymi Wypłacalność II)

Na potrzeby wyceny należności z tytułu reasekuracji Spółka w pierwszym kroku wycenia najlepsze oszacowanie w ujęciu brutto, a następnie najlepsze oszacowanie po uwzględnieniu kwot należnych z umów reasekuracji bez uwzględnienia korekty z tytułu oczekiwanych strat wynikających z niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Ostatecznie, poprzez różnicę, Spółka uzyskuje należności z tytułu reasekuracji. W zakresie najlepszego oszacowania dla rezerw szkodowych przed uwzględnieniem dyskonta Spółka uzyskuje rezerwy netto poprzez zastosowanie odpowiednich współczynników cesji do rezerw w ujęciu brutto. W celu wyznaczenia najlepszego oszacowania rezerwy składki netto Spółka dokonuje pełnego wyliczenia przy użyciu danych wsadowych w ujęciu netto oraz uwzględnia wszelkie płatności z tytułu reasekuracji. Margines ryzyka nie jest przedmiotem cesji.

Dodatkowo, udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby wypłacalności jest pomniejszany o oczekiwane straty wynikające z niewykonania zobowiązania przez kontrahentów reasekuracyjnych. Dostosowanie to bierze pod uwagę ocenę prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zmodyfikowaną durację oraz wartość najlepszego oszacowania rezerw dla danego kontrahenta. Uproszczona metoda użyta do wyliczenia korekty z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta została przedstawiona w Artykule 61 Rozporządzenia Delegowanego.

<i>Linia biznesu</i>	<i>Kwoty należne z umów reasekuracji związane z rezerwami techniczno –ubezpieczeniowymi Wypłacalność II tys. PLN</i>
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	179 133

Tabela 21 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora na dzień 31 grudnia 2016 roku

D.2.5. Wyliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – istotne zmiany w ciągu roku

Poniżej prezentujemy istotne zmiany w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego, które nastąpiły w zakresie metodyki oraz założeń użytych do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.

Sprawozdanie na temat Wypłacalności oraz Kondycji Finansowej ujawniane jest po raz pierwszy. Niemniej jednak poniżej prezentujemy główne zmiany w wyliczeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, które zaszły w ciągu roku 2016.

Metodyka

Spółka nie zidentyfikowała istotnych zmian w zakresie metodyki użytej do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w ciągu roku 2016.

Założenia

Spółka zidentyfikowała istotny wzrost prognozowanego współczynnika kosztowego na udziale własnym (o 77%). Współczynnik ten jest zgodny z najnowszymi prognozami, które zostały stworzone w trakcie dialogu planowania przeprowadzonego w roku 2016.

Spółka nie zidentyfikowała innych istotnych zmian w zakresie użytych założeń do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności w ciągu roku 2016.

D.3. Inne zobowiązania

D.3.1 Zasady wyceny zobowiązań

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	Rezerwy inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odnoszą się do zobowiązań o niepewnym czasie i wartości. Są to, na przykład, rezerwy na świadczenia pracownicze. W rzeczywistości wartość tych rezerw jest równa oczekiwanej wartości bieżącej przyszłych przepływów środków pieniężnych niezbędnych do rozliczenia rezerwy w czasie trwania tej odpowiedzialności, korzystając z podstawowej struktury czasowej stóp procentowych wolnej od ryzyka, (czyli średnią ważoną prawdopodobieństwem obecnej wartości wpływów dla możliwych wyników).	Rezerwy inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odnoszą się do zobowiązań o niepewnym czasie i wartości. Są to, na przykład, rezerwy na świadczenia pracownicze. W rzeczywistości wartość tych rezerw jest równa oczekiwanej wartości bieżącej przyszłych przepływów środków pieniężnych niezbędnych do rozliczenia rezerwy w czasie trwania tej odpowiedzialności, korzystając z podstawowej struktury czasowej stóp procentowych wolnej od ryzyka, (czyli średnią ważoną

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
		prawdopodobieństwem obecnej wartości wpływów dla możliwych wyników).
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Jak wspomniano w dziale dotyczącym aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, dla podatku odroczonego (aktywów i pasywów) muszą być uznane różnice przejściowe pomiędzy wartością bilansową aktywów i pasywów a odpowiadającymi im podstawami opodatkowania.	Jak wspomniano w dziale dotyczącym aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, dla podatku odroczonego (aktywów i pasywów) muszą być uznane różnice przejściowe pomiędzy wartością bilansową aktywów i pasywów a odpowiadającymi im podstawami opodatkowania). Punktem wyjścia do wyliczenia MVBS jest PSR DTL. Podatek jest obliczany na podstawie różnicy wyceny pomiędzy wartością PSR i wartością MVBS; DTA i DTL są kompensowane.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	W PSR zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i pośrednictwa są wykazywane zgodnie z wartością wymaganej zapłaty. Są to wierzytelności z tytułu polis ubezpieczeniowych (np. składki płacone przed ich terminem, oczekiwane ryzyka, kaucje otrzymane);	W MVBS są one wykazywane zgodnie z ich wartością rynkową (co najczęściej jest równe PSR ze względu na krótkoterminowy charakter tych produktów). Ponadto, zobowiązania wobec pośredników są rozpoznawane tylko dla wymaganych do zapłaty otrzymanych faktur, natomiast część przyszłą uwzględniana jest w wyliczeniu rezerwy składek.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biemej	W PSR zobowiązania z tytułu reasekuracji są wykazywane zgodnie z wartością wymaganej zapłaty. Są to np. obowiązujące stawki cesyjne uzgodnione w umowach reasekuracji. Jak wspomniano w należnościach reasekuracyjnych pozycje te są kompensowane wg reasekuratorów.	W PSR zobowiązania z tytułu reasekuracji są wykazywane zgodnie z wartością wymaganej zapłaty. Są to np. obowiązujące stawki cesyjne uzgodnione w umowach reasekuracji. W MVBS są one wykazywane zgodnie z ich wartością rynkową (co najczęściej

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
		jest równe PSR ze względu na krótkoterminowy charakter tych rozliczeń). Różnica PSR i MVBS dotyczy braku ujęcia w MVBS zobowiązań z tytułu przyszłych przepływów ze składek, które uwzględnione zostały w kalkulacji udziału reasekuratora w rezerwie składek. Prezentacja bez kompensowania.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	W PSR zobowiązania handlowe są wykazywane zgodnie z ich nominalną wartością. Są to: zobowiązania podatkowe i społeczne (podatki od bieżących dochodów, zobowiązania z tytułu podatku VAT, zobowiązania z tytułu innych podatków); zobowiązania wobec dostawców.	W PSR zobowiązania handlowe są wykazywane zgodnie z ich nominalną wartością. Są to: zobowiązania podatkowe i społeczne (podatki od bieżących dochodów, zobowiązania z tytułu podatku VAT, zobowiązania z tytułu innych podatków); zobowiązania wobec dostawców. W MVBS są one wykazywane zgodnie z ich wartością rynkową (co najczęściej jest równe PSR ze względu na krótkoterminowy charakter tych produktów).
Zobowiązania podporządkowane	Ujmowane wg wartości nominalnej wycenionej na dzień sprawozdawczy wraz z należnymi na ten dzień odsetkami zgodnie z zapisami umów (pożyczka podporządkowana).	Ujmowane wg wartości nominalnej wycenionej na dzień sprawozdawczy wraz z należnymi na ten dzień odsetkami zgodnie z zapisami umów (pożyczka podporządkowana) – metoda alternatywna ze względu na brak aktywnego rynku.
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	"Pozostałe zobowiązania" to kategoria rezydualna dla każdej kwoty zobowiązań, które nie mogą być przypisane do innej kategorii aktywów przedstawionej powyżej. Pozycja ta zawiera następujące elementy:	"Pozostałe zobowiązania" to kategoria rezydualna dla każdej kwoty zobowiązań, które nie mogą być przypisane do innej kategorii aktywów przedstawionej powyżej. Pozycja ta zawiera następujące

Wyszczególnienie	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
	<ul style="list-style-type: none"> • Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i odroczone przychody są rejestrowane według ich wartości nominalnej w PSR. • Pozostałe: Ze względu na charakter pozostałych zobowiązań, są one z reguły zapisywane wg ich wartości nominalnej w PSR, • W PSR ujmuje się w tych zobowiązaniach odroczone prowizje reasekuracyjne. 	<p>elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i odroczone przychody są rejestrowane według ich wartości nominalnej Ze względu na ich krótkoterminowy charakter, wartość nominalną uważa się za wartość rynkową w MVBS. • Pozostałe: Ze względu na charakter pozostałych zobowiązań, są one z reguły zapisywane wg ich wartości nominalnej -metoda alternatywna ze względu na brak istotności w danym zobowiązaniu. • odroczone prowizje reasekuracyjne –ujęte w udziale reasekuratora w rezerwach.

Tabela 22 Wycena innych zobowiązań TU Euler Hermes

D.3.2. Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie wg PSR i MVBS

	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II (WII)	Korekta	Opis różnic
Zobowiązania				
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	3 792	3 792	0	
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	648	757	-109	jak opisano w zasadach wyceny- pozycja kompensowana wg WII. Dodatkowo, wyliczenie podatku pomiędzy PSR a WII.

	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II (WII)	Korekta	Opis różnic
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	47 014	24 761	22 253	jak opisano w zasadach wyceny- w PSR kwoty wraz z uwzględnieniem przyszłych przepływów z tytułu rozliczeń z pośrednikami/ WII - tylko wymagane do zapłaty na dzień bilansowy
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	38 243	83 747	-45 504	jak opisano w zasadach wyceny- wg PSR pozycja nettowana/WII - bez przyszłych przepływów, tylko kwoty wymagane do zapłaty na dzień bilansowy, bez kompensaty
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	2 714	1 254	1 460	jak opisano w zasadach wyceny- pozycja zgodna z PSR, ewentualna różnica wynika innej prezentacji
Zobowiązania podporządkowane	13 663	13 663	0	
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	17 631	7 236	10 395	jak opisano w zasadach wyceny- pozycja zgodna z PSR, kwota 10 395 to odroczone prowizja reasekuracyjna niewykazywana wg WII;
Inne zobowiązania razem	123 704	135 210	-11 506	

Tabela 23 ilościowe i jakościowe wyjaśnienie różnic między PSR a MVBS

D.4. Alternatywne metody wyceny

Spółka stosuje alternatywne metody wyceny zgodnie Rozporządzeniem Delegowanym

dla wszystkich wyżej wymienionych pozycji aktywów oraz zobowiązań zgodnie z metodami zawartymi w tabeli punkcie D.1.1 oraz D.3.1 z wyjątkiem Obligacji państwowych oraz Rezerw Techniczno-Ubezpieczeniowych.

Uzasadnieniem dla stosowania metod alternatywnych dla wyżej wymienionych pozycji jest poziom materialności aktywów, poziom niepewności związanej z ich wyceną rynkową oraz brak aktywnego rynku dla danego typu aktywów i pasywów.

D.5. Wszelkie inne informacje

Obszary wyceny aktywów oraz innych zobowiązań dla celów wypłacalności, jak i na potrzeby sprawozdań finansowych omawiane w rozdziałach D.1 i D.3 raportu SFCR są w Towarzystwie objęte procesami i procedurami zarządzania ryzykiem opisanymi w art. 260 Aktu Delegowanego, w szczególności:

- 1) aktywa stanowią ekspozycję dla ryzyka inwestycyjnego, które jest zarządzane zgodnie z wymogami Art. 260 ust. 1. lit c), w szczególności zgodnie z zasadą ostrożnego inwestora,
- 2) zarządzanie aktywami i zobowiązaniami odbywa się również poprzez właściwe techniki ALM, obejmujące dopasowanie aktywów i zobowiązań, zgodnie z art. 260 pkt. 1 lit. b Aktu Delegowanego,
- 3) zarządzanie ryzykiem płynności zgodnie z wymogami Art. 260 ust. 1. lit d),
- 4) zarządzanie ryzykiem koncentracji zgodnie z wymogami Art. 260 ust. 1. lit d),
- 5) procesy wyceny aktywów i innych zobowiązań dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdań finansowych objęte są także systemem kontroli wewnętrznej w celu zminimalizowania ryzyka operacyjnego.

Szczegółowe omówienie sposobów zarządzania poszczególnymi obszarami ryzyka, jak i informacje o profilu ryzyka, przedstawia rozdział C.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

E.1.1. Wykaz środków własnych

Wykaz środków własnych wg Kategorii na dzień 31 grudnia 2016 (w tys. zł)

	Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona	Kategoria 1 - ograniczona
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego			
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	17 400	17 400	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	7 320	7 320	
Rezerwa uzgodnieniowa	70 246	70 246	
Zobowiązania podporządkowane	13 663		13 663
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	108 629	94 966	13 663

Tabela 24 Środki własne wg kategorii na dzień 31 grudnia 2016

W okresie sprawozdawczym nastąpił spadek rezerwy uzgodnieniowej o ok. 13 mln zł. Spadek ten związany był przede wszystkim z wyższymi wskaźnikami szkodowymi i kosztowymi wykorzystywanymi w kalkulacji rezerwy składki na koniec 2016 roku.

E.1.2. Klasyfikacja środków własnych

Kapitał zakładowy opłacony w całości. Wartość 1 akcji równa się 120 zł.

Rezerwa uzgodnieniowa – nadwyżka aktywów nad pasywami wynikająca z bilansu ekonomicznego (MVBS) wg Wypłatności II i stanowiąca wartość kapitału zapasowego utworzonego z zysków lat ubiegłych oraz różnicę pomiędzy wyceną poszczególnych pozycji aktywów i pasywów pomiędzy sprawozdaniem finansowym, a sprawozdaniem sporządzonym na potrzeby Wypłatności II.

Wartość wykazana w pozycji zobowiązania podporządkowane w powyższej tabeli jest wartością pożyczki podporządkowanej otrzymanej od udziałowca Euler Hermes S.A. w Brukseli wycenionej

zgodnie z zawartą umową pożyczki, której zapisy i warunki dodatkowe spełniają wszelkie wymogi pozwalające Towarzystwu na zakwalifikowanie jej do Kategorii 1 - ograniczona.

E.1.3. *Strategia zarządzania kapitałem*

Podstawowym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie pokrycia wymogów regulacyjnych w efektywny sposób. Właściciel Spółki zapewnia bieżące wsparcie finansowe i operacyjne w celu wypełnienia wszelkich zobowiązań regulacyjnych i finansowych.

Na użytek zarządzania kapitałem definiowane są: Minimalny Współczynnik Kapitałowy oraz Docelowy Współczynnik Kapitałowy, z uwzględnieniem odpowiednich ograniczeń odnoszących się do poziomu kapitału. Do powyższych ograniczeń zaliczają się: kapitałowy wymóg wypłacalności, współczynniki pokrycia rezerw, jak również inne wymagania biznesowe, np. związane z ratingiem. Minimalny Współczynnik Kapitałowy odnosi się do obowiązujących na lokalnym rynku wymogów prawnych co do poziomu kapitału wymaganego do prowadzenia biznesu. W celu zabezpieczenia przed zwykłymi ruchami zachodzącymi w otoczeniu biznesowym, na rynku kapitałowym oraz innymi wybranymi zdarzeniami (np. zmianami stóp procentowych bądź ruchami na rynku akcji), ustalany jest, w porozumieniu z Właścicielem, dodatkowy bufor bezpieczeństwa. Docelowy Współczynnik Kapitałowy stanowi sumę Minimalnego Współczynnika Kapitałowego oraz wyżej wspomnianego bufora.

Wszelki kapitał utrzymywany ponad Docelowy Współczynnik Kapitałowy jest uznawany za kapitał nadwyżkowy. Kapitał nadwyżkowy będzie wycofywany do Właściciela. W szczególności może to oznaczać zwiększenie celów dywidendowych w kolejnych latach, z zachowaniem lokalnych wymogów prawno-regulacyjnych..

W razie spadku poziomu kapitału poniżej Minimalnego Współczynnika Kapitałowego Spółka w porozumieniu z Właścicielem niezwłocznie ustali działania niezbędne do przywrócenia poziomu kapitału powyżej Minimalny Współczynnik Kapitałowy. Środki te mogą obejmować: zatrzymanie planowanych zysków w Spółce, dokapitalizowanie, dostosowanie programu reasekuracyjnego lub redukcję ryzyka ubezpieczeniowego bądź inwestycyjnego.

Na potrzeby planowania działalności Spółka wykorzystuje 3-letni horyzont czasowy.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

E.2.1. Kapitałowy wymóg wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności wyliczony został zgodnie z Formułą Standardową. Spółka stosuje w module kalkulacji ryzyka upadłości kontrahenta uproszczenie obliczenia wielkości efektu ograniczania ryzyka dla umów reasekuracji (zgodnie z art. 107 Rozporządzenia Delegowanego).

	Wartość (w tys. zł)
Ryzyko rynkowe	6 185
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	9 420
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	0
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	73 619
Dywersyfikacja	-8 620
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	80 604
Ryzyko operacyjne	7 578
Kapitałowy wymóg wypłacalności	87 425
Środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, w tym:	108 629
kategoria 1- nieograniczona	94 966
kategoria 1 - ograniczona	13 663

Tabela 25 Wartości SCR dla poszczególnych modułów wg stanu na 31 grudnia 2016

Na Towarzystwo nie został nałożony narzut kapitałowy.

Towarzystwo **nie stosuje i nie składało** wniosku do organu nadzoru dotyczącego wydania pozwolenia na stosowanie parametrów specyficznych.

W okresie sprawozdawczym nastąpił istotny spadek SCR, na który wpłynęła przede wszystkim zwiększona dwukrotnie pojemność reasekuracyjnej umowy nadwyżki szkodowości. Głównie dzięki temu istotnie zmniejszył się SCR dla ryzyka katastroficznego.

E.2.2. Minimalny wymóg kapitałowy

	Wartość (w tys. zł)
Liniowy minimalny wymóg kapitałowy	21 498
Górny próg minimalny wymóg kapitałowy	39 341
Dolny próg minimalny wymóg kapitałowy	21 856
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	21 856

Nieprzekraczalny dolny próg <i>minimalnego wymogu kapitałowego</i>	16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	21 856
Środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w tym:	108 629
<i>katęgoria 1- nieograniczona</i>	94 966
<i>katęgoria 1 - ograniczona</i>	13 663

Tabela 26 Minimalny wymóg kapitałowy

Liniowy minimalny wymóg kapitałowy nie przekroczył dolnego progu, wobec czego kwota MCR wyniosła (zgodnie z parametrami określonymi w regulacjach) 25% SCR.

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiła istotna zmiana minimalnego wymogu kapitałowego.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka akcji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Towarzystwo utrzymywało w 2016 roku ciągłą zgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym oraz z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

E.6. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje w odniesieniu do zarządzania kapitałem zostały zawarte w poprzednich podpunktach.

F. Spis tabel i rysunków

F.1. Tabele

Tabela 1 Podział na grupy i rodzaj ubezpieczeń w TU Euler Hermes	13
Tabela 2 Linie biznesu w TU Euler Hermes.....	15
Tabela 3 Wynik z działalności ubezpieczeniowej wg 9 linii ubezpieczenia wg Wyłączalność II.....	16
Tabela 4 Przychody i koszty z działalności lokacyjnej	17
Tabela 5 Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych	17
Tabela 6 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	17
Tabela 7 Kategorie ryzyk wyróżnionych w TU Euler Hermes	36
Tabela 8 Ryzyko aktuarialne	53
Tabela 9 Ryzyko rynkowe.....	54
Tabela 10 Ryzyko kredytowe	56
Tabela 11 Przedziały dla znaczących kontrahentów.....	62
Tabela 12 Podsumowanie.....	62
Tabela 13 Analiza SCR przy założeniu niezerowego ryzyka dla obligacji rządowych (w tys.zł).....	64
Tabela 14 Ryzyko koncentracji: stan na 31.12.2016 (tys. zł)	65
Tabela 15 Zasady wyceny aktywów na potrzeby sprawozdań finansowych i Wyłączalności II.....	70
Tabela 16 Wyjaśnienie różnic między wartościami bilanowymi w PSR i MVBS	72
Tabela 17 Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe netto na dzień 31 grudnia 2016 roku.....	74
Tabela 18 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku.....	75
Tabela 19 Różnice w metodyce wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wypłacalności	78
Tabela 20 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku.....	78
Tabela 21 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora na dzień 31 grudnia 2016 roku....	79
Tabela 22 Wycena innych zobowiązań TU Euler Hermes.....	83
Tabela 23 ilościowe i jakościowe wyjaśnienie różnic między PSR a MVBS	84
Tabela 24 Środki własne wg kategorii na dzień 31 grudnia 2016.....	86
Tabela 25 Wartości SCR dla poszczególnych modułów wg stanu na 31 grudnia 2016.....	88
Tabela 26 Minimalny wymóg kapitałowy.....	89

F.2. Rysunki

Rysunek 1 Dane adresowe Spółki.....	10
Rysunek 2 Struktura organizacyjna Grupy Allianz i Euler Hermes	11
Rysunek 3 Struktura Grupy Euler Hermes	12
Rysunek 4 Rozlokowanie oddziałów TU Euler Hermes na terenie Polski	14
Rysunek 5 Skład Komitetu Audytu	20
Rysunek 6 Struktura Zarządu TU Euler Hermes.....	21
Rysunek 7 Struktura organizacyjna TU Euler Hermes	22
Rysunek 8 Funkcje kluczowe w TU Euler Hermes	23
Rysunek 9 Struktura komitetów funkcjonujących w TU Euler Hermes.....	24
Rysunek 10 Zakres obowiązków w ramach procesu ORSA	38
Rysunek 11 Model trzech linii obrony wdrożony w TU Euler Hermes	43
Rysunek 12 Struktura SCR wg stanu na 31.12.2016 przed dywersyfikacją pomiędzy modułami i korektą dopasowującą.....	51
Rysunek 13 Profil ryzyka TU Euler Hermes.....	51
Rysunek 14 Udział branży w całości ekspozycji.....	65
Rysunek 15 Udział poszczególnych odbiorców w całości ekspozycji.....	66

G. Załączniki do raportu

Integralną częścią raportu są arkusze Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. załączone w Załącznikach od numeru 01 do 9 zgodnie z poniższym zestawieniem:

- 1) S.02.01.02 – Bilans
- 2) S.05.01.02 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
- 3) S.05.02.01 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju
- 4) S.12.01.02 – Rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
- 5) S.17.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż na życie
- 6) S.19.01.21 – Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie. Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto(nieskumulowane) – Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna) oraz Niedyskontowane najlepsze oszczasowania dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (wartość bezwzględna)
- 7) S. 23.01.01 – Środki własne
- 8) S.25.01.01 – Kapitałowy wymóg wypłacalności dla podmiotów stosujących formułę standardową
- 9) S.28.01.01 – Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

G. Załączniki do raportu

Integralną częścią raportu są arkusze Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. załączone w Załącznikach od numeru 01 do 9 zgodnie z poniższym zestawieniem:

- 1) S.02.01.02 – Bilans
- 2) S.05.01.02 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
- 3) S.05.02.01 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju
- 4) S.12.01.02 – Rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
- 5) S.17.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż na życie
- 6) S,19.01.21 – Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie. Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto(nieskumulowane) – Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna) oraz Niedyskontowane najlepsze oszczasowania dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (wartość bezwzględna)
- 7) S. 23.01.01 – Środki własne
- 8) S.25.01.01 – Kapitałowy wymóg wypłacalności dla podmiotów stosujących formułę standardową
- 9) S.28.01.01 – Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

F. Spis tabel i rysunków

F.1. Tabele

Tabela 1 Podział na grupy i rodzaj ubezpieczeń w TU Euler Hermes	13
Tabela 2 Linie biznesu w TU Euler Hermes.....	15
Tabela 3 Wynik z działalności ubezpieczeniowej wg 9 linii ubezpieczenia wg Wyptalność II.....	16
Tabela 4 Przychody i koszty z działalności lokacyjnej	17
Tabela 5 Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych	17
Tabela 6 Pozostałe przychody i koszty operacyjne	17
Tabela 7 Kategorie ryzyk wyróżnionych w TU Euler Hermes	36
Tabela 8 Ryzyko aktuarialne	53
Tabela 9 Ryzyko rynkowe.....	54
Tabela 10 Ryzyko kredytowe	56
Tabela 11 Przedziały dla znaczących kontrahentów.....	62
Tabela 12 Podsumowanie	62
Tabela 13 Analiza SCR przy założeniu niezerowego ryzyka dla obligacji rządowych (w tys.zł).....	64
Tabela 14 Ryzyko koncentracji: stan na 31.12.2016 (tys. zł)	65
Tabela 15 Zasady wyceny aktywów na potrzeby sprawozdań finansowych i Wyptalności II.....	70
Tabela 16 Wyjaśnienie różnic między wartościami bilanowymi w PSR i MVBS	72
Tabela 17 Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe netto na dzień 31 grudnia 2016 roku.....	74
Tabela 188 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku.....	75
Tabela 19 Różnice w metodyce wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wyptalności	78
Tabela 20 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku.....	78
Tabela 21 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora na dzień 31 grudnia 2016 roku....	79
Tabela 222 Wycena innych zobowiązań TU Euler Hermes.....	83
Tabela 23 ilościowe i jakościowe wyjaśnienie różnic między PSR a MVBS	84
Tabela 24 Środki własne wg kategorii na dzień 31 grudnia 2016.....	86
Tabela 25 Wartości SCR dla poszczególnych modułów wg stanu na 31 grudnia 2016.....	88
Tabela 26 Minimalny wymóg kapitałowy.....	89

F.2. Rysunki

Rysunek 1 Dane adresowe Spółki.....	10
Rysunek 2 Struktura organizacyjna Grupy Allianz i Euler Hermes	11
Rysunek 3 Struktura Grupy Euler Hermes	12
Rysunek 4 Rozlokowanie oddziałów TU Euler Hermes na terenie Polski	14
Rysunek 5 Skład Komitetu Audytu	20
Rysunek 6 Struktura Zarządu TU Euler Hermes.....	21
Rysunek 7 Struktura organizacyjna TU Euler Hermes	22
Rysunek 8 Funkcje kluczowe w TU Euler Hermes.....	23
Rysunek 9 Struktura komitetów funkcjonujących w TU Euler Hermes.....	24
Rysunek 10 Zakres obowiązków w ramach procesu ORSA	38
Rysunek 11 Model trzech linii obrony wdrożony w TU Euler Hermes	43
Rysunek 12 Struktura SCR wg stanu na 31.12.2016 przed dywersyfikacją pomiędzy modułami i korektą dopasowującą.....	51
Rysunek 13 Profil ryzyka TU Euler Hermes.....	51
Rysunek 14 Udział branży w całości ekspozycji.....	65
Rysunek 15 Udział poszczególnych odbiorców w całości ekspozycji.....	66

Załącznik nr 1. Bilans cz.1.
S.02.01.02

Wartość bilansowa wg Wypłacalność II
C0010

Aktywa		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	0
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 020
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	231 031
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Obligacje	R0130	197 494
Obligacje państwowe	R0140	197 494
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	33 537
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	179 133
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	179 133
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	179 133
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	0
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	0
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	21 211
Należności z tytułu reasekuracji biemej	R0370	54 698
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	1 478
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	1 935
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	33
Aktywa ogółem	R0500	490 539

Załącznik nr 1. Bilans cz.2.

Zobowiązania		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	260 362
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	260 362
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	252 607
Marginę ryzyka	R0550	7 755
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	0
Marginę ryzyka	R0590	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Marginę ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	0
Marginę ryzyka	R0680	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Marginę ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	3 792
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	0
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	757
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	24 761
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biemej	R0830	83 747
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	1 254
Zobowiązania podporządkowane	R0850	13 663
Zobowiązania podporządkowane niewiązane do BOF	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	13 663
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	7 236
Zobowiązania ogółem	R0900	395 572
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	94 966

Załącznik nr 3.Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

S.05.02.01

	Kraj siedziby							Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie							Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0140	
Składki przypisane															
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	287 285	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	287 285	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0140	207 172	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	207 172	
Netto	R0200	80 113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80 113	
Składki zarobione															
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	257 064	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	257 064	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0240	203 428	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	203 428	
Netto	R0300	53 636	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53 636	
Odszkodowania i świadczenia															
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	91 411	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	91 411	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0340	72 557	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	72 557	
Netto	R0400	18 854	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18 854	
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych															
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	5 856	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5 856	
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0440	9 637	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9 637	
Netto	R0500	-3 781	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3 781	
Koszty poniesione	R0550	42 557	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	42 557	
Pozostałe koszty	R1200													19 114	
Koszty ogółem	R1300													61 672	

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Załącznik nr 6. Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Wyptacone odszkodowania i świadczenia brutto (nieskumulowane) - Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna) cz. 1.

S.19.01.21

Rok zajięcia szkody/rok zawarcia umowy	Z0010	1
--	-------	---

Rok / Year	Rok zmiany											W bieżącym roku C0170	Suma lat (skumulowana) C0180		
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +				
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110				
Wczesniejsze lata															
N-9	R0100	10 528	32 226	1 002	-571	-196	-323	-754	-221	-36	-411			0	-323
N-8	R0160	34 462	101 010	10 530	-1 383	7 846	-728	-276	-658	-719				-411	41 245
N-7	R0170	45 304	146 748	876	-4 239	-620	-659	-1 637	-566					-719	150 083
N-6	R0180	19 768	61 277	1 895	-4 762	-1 162	-199	-482						-566	185 208
N-5	R0190	24 529	134 280	1 438	-3 033	-1 452	-1 117							-482	76 335
N-4	R0200	84 092	166 923	6 014	-1 150	-613								-1 117	154 645
N-3	R0210	105 139	131 151	-3 082	-4 837									-613	255 266
N-2	R0220	81 637	92 539	4 049										-4 837	228 370
N-1	R0230	26 838	84 774											4 049	178 225
N	R0240	31 375												84 774	111 612
	R0250													31 375	31 375
	R0260													111 453	1 412 043
	Ogółem														

EULER HERMES
Our knowledge serving your success

Załącznik nr. 7 Środki własne cz. 1.
S.23.01.01

Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/25	Ogółem C0010	Kategoria 1 - nieograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0020	C0040	C0050
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	17 400	17 400	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	7 320	7 320	0	0
Kapitał zapasowy, wkłady/składki członkowskie lub równoważne pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	0	0	0	0
Podporządkowane fundusze udziałowców/konkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	0	0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	0	0	0	0
Akcje uprzywilejowane	0	0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	0	0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	0	0	0	0
Zobowiązania podporządkowane	70 246	70 246	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 663	13 663	0	0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	0	0	0	0

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wyplacalność II

Odliczenia

Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych

Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach

Uzupełniające środki własne

Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie weszło i który może być weszony do opłacenia na żądanie

Nieopłacony kapitał zapasowy, wkłady/składki członkowskie lub równoważne pozycje podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie weszło i które mogą być weszony do opłacenia na żądanie

Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie weszło i które mogą być weszony do opłacenia na żądanie

Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych

Akredytywy i gwarancje zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WIE

Akredytywy i gwarancje inne niż zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WIE

Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WIE

Pozostałe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WIE

Pozostałe uzupełniające środki własne

Uzupełniające środki własne ogółem

Dostępne i dopuszczone środki własne

Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)

Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR

Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR

Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR

SCR

MCR

Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR

Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR

Załącznik nr 7. Środki własne cz.2.
S.23.01.01

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	94 966
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	24 720
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	70 246
Oczekiwane zyski		
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	0

Załącznik nr 7. Środki własne cz.3.
S.23.01.01

Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona
C0010	C0020

Rezerwa uzgodnieniowa

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	70	
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0	
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0	
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	0	
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0	
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	70	
Oczekiwane zyski			
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	0	0

EULER HERMES
Our knowledge serving your success

Załącznik nr 8. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową.

8.26.01.21

	Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
	CO110	CO080	CO090
Ryzyko rynkowe			
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0010	6 185	
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0020	9 420	
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0030		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0040	73 619	
Dywersyfikacja	R0050	-8 620	
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0060		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	80 604	
Obliczenie kapitałowego wymogu wypłacalności			
Ryzyko operacyjne	R0130		
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	7 578	
Zdolności odnoszących podmiotów dochodowych do pokrywania strat	R0150	-757	
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160		
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	87 425	
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210		
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	87 425	
Inne informacje na temat SCR			
Wymóg kapitałowy dla podmiotu ryzyka oen akcji opartego na dłużsji	R0400		
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu	R0410		
Wypłacalność dla pozostałej części	R0420		
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu	R0430		
wypłacalności dla funduszy wiodobnionych	R0440		
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu	R0450		
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację NSCR dla RfF na podstawie art. 304	R0460		
Minimalny skonsolidowany kapitałowy wymóg wypłacalności	R0470		
GRUPE			
Informacje na temat innych podmiotów			
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe)	R0500		
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – Instytucji kredytowych, firm inwestycyjnych i instytucji finansowych, zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz spółek zarządzających UCITS	R0510		
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – Instytucje pracowniczych programów emerytalnych	R0520		
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – wymóg kapitałowy dla neregulowanych jednostek prowadzących działalność finansową	R0530		
Wymóg kapitałowy dla wymogów dotyczących działalności finansową	R0540		
Wymóg kapitałowy dla pozostałych zakładów	R0550		
Overall SCR			
SCR dla zakładów włączonych poprzez metodę odliczeń i składek	R0560		
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0570	87 425	

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.1

S.28.01.01

MCRNL Wynik	R0010	Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie / Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations	C0010	21 498
-------------	-------	---	-------	--------

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.2
28.01.01

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
	C0020		C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	0	0
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	73 476	75 158
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnorodnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.3

S.28.01.01

MCRL Wynik	R0200	Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie	
		C0040	0

S.28.01.01.04

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))		Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0		
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0		
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250			0

EULER HERMES
Our knowledge serving your success

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.4

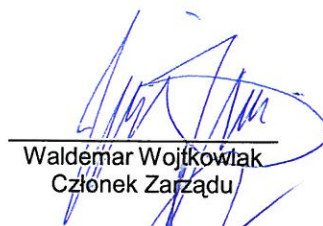
S.28.01.01.05

		Ogólne obliczenie MCR
		C0070
Liniiowy MCR	R0300	21 498
SCR	R0310	87 425
Górny próg MCR	R0320	39 341
Dolny próg MCR	R0330	21 856
Łączny MCR	R0340	21 856
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16 009
		C0070
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	21 856

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.:

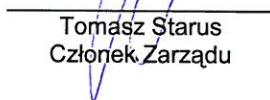
Paul Flanagan
Prezes Zarządu

Waldemar Wojtkowiak
Członek Zarządu

Maciej Harczuk
Członek Zarządu

Tomasz Starus
Członek Zarządu

